KUTATÁSI JELENTÉS

Miskolc, Selyemrét nevű településrész, illetve a Bábonyibérc szegregált területeinek vizsgálata

Készítette:

CSÓKA JÁNOS, HERMAN SZABOLCS

kutatók

2016.

TARTALOMJEGYZÉK

ÁBRAJEGYZÉK 3
Vezetői összefoglaló 4
Bevezető 7
I. A Selyemrét településrész szegregátumának leíró elemzése 10
1.1 A szegregátum jövőképe a különböző fejlesztési stratégiákban 12
1.2 A szegregátum általános bemutatása 14
1.3 A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések 25
II. A Bábonyibérc szegregátum leíró elemzése 34
2 .1. A szegregátum jövőképe a különböző fejlesztési stratégiákban 36
2.2. A szegregátum általános bemutatása 37
2.3. A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések 47
III. A szegregátumok összesítő elemzése 57
3 .1. A szegregátumok és azok lakossága 57
3.2. A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések 63
Összegzés és javaslatok 70
Függelék 73
A lakásút interjú kérdései és az interjúk kivonata 73
A lakásút interjúk kérdései 73
A lakásút interjúk kivonatai 75
Az intézményi interjú kivonata 77

ÁBRAJEGYZÉK

I.TÁBLÁZAT. A Gizella utcai szegregátum legfontosabb mutatói 11
1. sz. ábra. A válaszolók iskolai végzettsége – Gizella utca 15
2. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme – Gizella utca 15
II. TÁBLÁZAT. A telek tulajdonjoga – Gizella utca 17
III.TÁBLÁZAT. A háztartások összetétele és a gyermekek korosztályos megoszlása – Gizella u 18
3. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés – Gizella utca 19
IV. TÁBLÁZAT. A lakóingatlanok mérete – Gizella utca 20
4. sz. ábra. A lakóingatlanok kiépítettsége, felszereltsége – Gizella utca 21
5. sz. ábra. A háztartások legfontosabb kiadásai – Gizella utca 22
6. sz. ábra. A lakók problémái – Gizella utca 23
7. sz. ábra. Az ellenőrzések gyakorisága (2015) – Gizella utca 25
8. sz. ábra. A közös ellenőrzésekben résztvevők (2015) – Gizella utca 26
9. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők lakóingatlanba történő belépése – Gizella utca 27
V. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása – Gizella utca 28
10. sz. ábra. Az ellenőrzések lakók általi megélése – Gizella utca 29
11. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások – Gizella utca 31
VI. TÁBLÁZAT. A Bábonyibérc szegregátum legfontosabb mutatói 36
12. sz. ábra. A válaszolók iskolai végzettsége - Bábonyibérc 38
13. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme – Bábonyibérc 38
VII. TÁBLÁZAT. A telek tulajdonjoga – Bábonyibérc 39
VIII. TÁBLÁZAT. A háztartások összetétele és a gyermekek korosztályos megoszlása – Bábonyibérc 40
14. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés – Bábonyibérc 43
15. sz. ábra. A lakóingatlanok kiépítettsége, felszereltsége – Bábonyibérc 44
16. sz. ábra. A lakók problémái – Bábonyibérc 45
17. sz. ábra. Az ellenőrzések gyakorisága (2015) – Bábonyibérc 48
18. sz. ábra. A közös ellenőrzésekben résztvevők (2015) – Bábonyibérc 48
19. sz. ábra. Az ellenőrzések tárgya és eredményei - Bábonyibérc 49
20. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők lakóingatlanba történő belépése – Bábonyibérc 50
IX. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása – Bábonyibérc 51
21. sz. ábra. Az ellenőrzések lakók általi megélése – Bábonyibérc 52
22. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások – Bábonyibérc 54
23. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme - összesített 57
24. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés - összesített 60
25. sz. ábra. Az ingatlanok komfortfokozata - összesített 61
26. sz. ábra. A lakók problémái - összesített 63
27. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők ingatlanba történő belépése - összesített 66
X. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása - összesített 66
28. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások - összesített 68

Vezetői összefoglaló

Feladat és háttér

A kutatás célja. A Társaság a Szabadságjogokért megbízásából 2015-ben kezdtük el a kutatást, amelynek célja Miskolc 2 szegregátumának – Bábonyibérc és Selyemrét – Gizella utca környéke – vizsgálata.

A kutatást az indokolta, hogy Miskolc Megyei Jogú Város 2011 áprilisa óta végez a város különböző szegregátumaiban összevont ellenőrzéseket, ún. jóléti razziákat. Ezeket az ellenőrzéseket a Miskolci Önkormányzati Rendészet (MÖR) társhatóságokkal, közszolgáltatókkal közösen, rendőri biztosítás mellett végzi. Az ellenőrzések kiterjednek a szegregátumokban élők lakcímbejelentési adataira, vizsgálják a tulajdonjogokat, a szemétszállítási díj befizetését, a víz- és áramvételezés szabályosságát, a lakóingatlanok udvarainak rendezettségét, az állattartás (főleg kutya) szabályait, a gyerekek iskolai kötelezettségeinek vizsgálatát, sőt, a gyermekek élelmezésére, ruházkodására is kiterjednek.

A kutatás során feladatunk volt

- a településrészek lakásállományának felmérése
- a településrészek lakosságszámának felmérése
- a településrészeket érintő „jóléti razziák” monitorozása
- a településrészeket érintő jövőbeni beruházások feltérképezése
- a településrészeken élők alapjogait sértő esetleges gyakorlatok feltárása

Módszerek. A kutatás során mindkét szegregátum teljes lakosságát igyekeztünk lekérdezni kérdőív segítségével. A kérdőívből adatokat kaptunk az ott élő lakosság demográfiai összetételéről, a lakások tulajdonviszonyairól, a jóléti razziák gyakoriságáról, illetve arról, hogy ezeket a razziákat hogyan élték meg az ott élők.

A Gizella utcában lekérdeztük az összes ott élő roma családot, a nem roma családok ugyanakkor nem voltak hajlandók nyilatkozni.

A Bábonyibércen összesen 43 kérdőívet sikerült fölvenni, az ott élő családok 75%-át kérdeztük le.

Ezen kívül interjúkat készítettünk az ott élőkkel, amelyek során a lakásútra voltunk kíváncsiak (hogyan kerültek a szegregátumba), illetve a razziákkal kapcsolatos véleményüket kérdeztük meg.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Vizsgáltuk a város alapvető stratégiai dokumentumait (Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Helyi Esélyegyenlőségi Program, helyi lakáscélú rendelet) Ezekből arra próbáltunk fényt deríteni, hogy mik a város tervei a két szegregátum tekintetében.

A dokumentumokból sajnos nem sikerült pontos képet kapnunk a szegregátumok jövőjét illetően. A város alapvető stratégiai fejlesztési tervei ellentmondásosak, vagy hiányosak.

Annyit lehet tudni, hogy a város vállalást tett arra, hogy ezeket a szegregátumokat fel kívánja számolni, ám arra vonatkozóan nem sikerült információt nyernünk ezekből a dokumentumokból, hogy mikor és hogyan, illetve arra vonatkozóan sem, hogy a városnak mik a céljai ezekkel a területekkel. Ez a fajta bizonytalanság mindkét szegregátumban élőket súlyosan érinti, mivel nem tudják, hogy mi lesz annak a területnek a sorsa, ahol élnek.

Hipotézis. Hipotézisünk az volt, hogy a szegregátumokban élők a jóléti razziákat zaklatásként élik meg. A Bábonyibércen volt olyan hét, hogy 3 alkalommal is volt összevont ellenőrzés. Az ott élők szám szerint nem is tudták megmondani, hogy hány alkalommal került sor ilyen razziára pontosan. A kutatás arra világított rá, hogy a lakók egy jó része beletörődött ebbe az állapotba, a razziákat esetenként szükséges rosszként élik meg. Az ellenőrzések során ugyanakkor a lakók leginkább megszégyenítettnek, zavarodottnak, határozatlannak érezték magukat. Többen hatalommal való visszaélésnek gondolják az összevont hatósági ellenőrzéseket. Sokan megalázónak érzik, hogy az ellenőrzések kifejezetten a romákra irányulnak. Jellemző a miskolci romák kiszolgáltatottságára, és függő helyzetére, hogy egyetlen alkalommal sem fordultak panasszal a razziázás miatt egyetlen szervhez sem. Azoknál, akik szükségesnek, indokoltnak tartják a razziákat, megfigyelhető volt, hogy igyekeznek magukat elkülöníteni „az ellenőrizendő cigányoktól”.

Nehézségek. A kutatás során számos nehézséggel kellett szembesülnünk. Mindkét szegregátumban élők bizalmatlanul fogadtak bennünket, ami a razziák nagy számával magyarázható.

Problémát jelentett az intézményekkel való interjúzás is, a TASZ mint megbízó elhangzása után az intézmények elzárkóztak, megkereséseinkre nem reagáltak.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Megállapítások és javaslatok

A kutatás során szembesültünk azzal – csakúgy, mint szinte az összes szegregátumban -, hogy a szolgáltatások hozzáférhetősége korlátozott, illetve nagyon kevés szolgáltatás jut el az ott élőkhöz. Feltűnő volt, hogy a családsegítő és a gyerekjóléti szolgálat mennyire nincs jelen a szegregátumokban, leginkább hatósági jogköröket töltenek be, a segítő szerep, a prevencióban való munka szinte alig jellemző a tevékenységükre. Épp ezért tartanánk fontosnak a következő intézkedéseket a két szegregátumban – különös tekintettel arra, hogy nagyon valószínűsíthető, hogy a város mindkét szegregátumot, a Számozott utcákhoz hasonló metódus elvén kívánja felszámolni.

- Szakmaközi együttműködés kialakítása – azon intézmények, szervezetek bevonása, akik a célcsoporttal kapcsolatban állnak (CSSK, GYEJO, iskolák, óvodák, RNÖ, védőnői hálózat stb);
- erőteljes közösségi szociális munka – közösségfejlesztés;
- a kutatás során számos rendőri túlkapásra, illetve olyan szabálysértési büntetési gyakorlatra találtunk bizonyítékokat, amelyek alapján szükséges lehetne ezek mélyebb felderítése;
- jogklinika, jogsegélyszolgálat működtetése.

Bevezető

A Társaság a Szabadságjogokért megbízásából 2015-ben kezdtük el a kutatást, amelynek célja a Miskolc Selyemrét nevű településrész közelében elhelyezkedő szegregátum, a Gizella utca és környéke (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca által lehatárolt szegregátum), illetve Bábonyibérc szegregált területének vizsgálata kvantitatív és kvalitatív módszerekkel.

A kutatás célja volt:

- a településrészek lakásállományának felmérése
- a településrészek lakosságszámának felmérése
- a településrészeket érintő „jóléti razziák" monitorozása
- a településrészeket érintő jövőbeni beruházások feltérképezése
- a településrészeken élők alapjogait sértő esetleges gyakorlatok feltárása

A lakásállomány feltérképezése azért volt fontos, hogy megtudhassuk, hogy a két szegregátum területén mennyi önkormányzati bérlakás van, ugyanis erre vonatkozóan a TASZ nem kapott adatokat a város önkormányzati bérlakásait kezelő szervezettől, a MIK-től. Tudni szerettük volna, hogy akik önkormányzati bérlakásokban élnek, azoknak rendezettek-e a bérleti jogviszonyaik.
Mivel Miskolc az elmúlt években folyamatosan számolta föl azokat a szegregátumokat, amelyek stratégiailag fontos területeken helyezkedtek el, így valószínűsíthetőnek tartotta a megbízó, hogy a kutatás tárgyát képező szegregátumokba is be kíván avatkozni az önkormányzat. Ismerve a város telepfelszámolási metodikáját, mindenképpen szerettük volna feltárni azokat a problémákat, amelyek az önkormányzati bérlakásokban élők elhelyezését megnehezíthették volna.

A kutatás során önkormányzati bérlakást már nem találtunk a szegregátumok területén, mindkét településrészen már lebontották azokat, a lakókat pedig részben elhelyezték, részben pedig a lakóknak maguknak kellett gondoskodniuk erről.
Ugyanakkor szembesültünk egy másik problémával, nevezetesen azzal, hogy mindkét szegregátumban ugyan a felépítményeknek tulajdonosai az ott lakók, ám a telek sok esetben önkormányzati tulajdon, azokért bérleti díjat kellene fizetniük a lakástulajdonosoknak. Sokan – főleg a Gizella utca lakói – nem is tudnak arról, hogy az ingatlanjuk önkormányzati telken fekszik, így nem is fizetik azt.
A Bábonyibércen szintén jelentős a MIK-es telken lévő saját tulajdonú felépítménnyel lévő ingatlanok száma.

A megbízás kiterjedt a két szegregátum demográfiai adatainak feltárására is. A város különböző dokumentumaiban ugyanis jelentős eltéréseket tapasztalhattunk ezekre az adatokra vonatkozóan is. Ez a mi esetünkben is nehézségekbe ütközött, hiszen éppen a razziák miatt is, az emberek nem merték elmondani, hogy ha az adott lakcímre nem bejelentkezett személy is élt velük az ingatlanban. Volt olyan eset, amikor ehhez

a kérdéshez értünk, az interjúalany elzárkózott a kérdőív felvételétől. A Bábonyibércen több önkényes lakóval is találkoztunk, akik szintén nem voltak hajlandók nyilatkozni, hiszen leginkább nekik volt félnivalójuk a hivatalos szervektől.

Kutatói munkánk során ez a két szegregátum volt eddig a legnehezebb terep. Olyan fokú zártságot tapasztaltunk, mint amilyet eddig egyetlen cigánytelepen sem. Az itt élő emberek nagyon nehezen álltak szóba velünk, sőt, kifejezetten ellenségesek voltak.
Volt több olyan nap, amikor mindössze egy-két kérdőívet sikerült csak lekérdeznünk.
A Gizella utcában pedig a nem romák voltak rettenetesen bizalmatlanok, amikor meghallották, hogy honnan jöttünk, és mit szeretnénk, rögtön ránk csapták az ajtót vagy kaput. Volt, ahol a kutyát is ránk uszították.
A Gizella utcai szegregátum demográfiai feltérképezését a nem roma családok masszív ellenállása akadályozta meg. Több esetben is megpróbálkoztunk a kérdőívezéssel, de minden alkalommal elutasításba ütköztünk, így ebben a szegregátumban csak a roma családokat sikerült lekérdeznünk.

Feladatunk volt még az ún. jóléti razziák monitorozása. Ennek kapcsán arra próbáltunk fényt deríteni, hogy a szegregátumokban hány alkalommal, mely szervek jelentek meg, milyen ügyeket vizsgáltak, illetve arra is próbáltunk rávilágítani, hogy ezeket a lakók miként élték meg. A kutatás ezen részének objektivitását az nehezítette leginkább, hogy a lakók keverték a MÖR által szervezett, közös összevont ellenőrzéseket (amelynek során több szervezet, intézmény jelent meg egyszerre, egy időben), azokkal, amikor a MÖR csak a „szokásos" ellenőrzéseket végezte a szegregátumokban.
Fel kívántuk tárni az esetleges jogtalan gyakorlatokat a razziák alkalmával (magánszféra megsértése), és feltételeztük, hogy a lakók a razziázást zaklatásként élik meg, és hogy legalább néhány lakó tett lépést annak érdekében, hogy a jogtalan gyakorlat ne folytatódjon.
Szembesülnünk kellett azzal, hogy a szegregátum lakói olyannyira beletörődtek ebbe az állapotba, hogy az egész gyakorlatot jogosnak tartják inkább, amelyre épp a cigányok magatartása, viselkedése miatt szükség van.

A kutatás során mindkét szegregátum teljes lakosságát igyekeztünk lekérdezni kérdőív segítségével. A Gizella utcában ez sikerült az összes ott élő roma családdal. A Bábonyibércen összesen 43 kérdőívet sikerült fölvenni, az ott élő családok 75%-át tudtuk bevonni a kutatásba.

Szerettünk volna világos képet kapni arról, hogy milyen beavatkozásokat tervez a város a két szegregátum területén. Ehhez a meglévő stratégiai dokumentumok másodelemzését használtuk mint módszert. A város többféle stratégiával is rendelkezik (Integrált Városfejlesztési Stratégia, Integrált Településfejlesztési Stratégia, Településfejlesztési Koncepció, Helyi Esélyegyenlőségi Program, Gazdasági Fejlesztési Koncepció), ám ezek egymással nem koherensek.
Csakúgy, mint szinte az összes település, Miskolc is a koncepcióit igazítja a pályázati forrásokhoz, és nem a pályázatot a meglévő koncepciójához. Láthatóan nincs a városnak egy olyan koncepciója, amelynek mentén stratégiai beavatkozásokat tudna tenni.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A településfejlesztési koncepciókban a két szegregátumra vonatkozóan eltérő fejlesztési irányokat találhatunk. Az egyikben (IVS) a szegregátum felszámolásáról, illetve ESZA - típusú beavatkozásokról olvashattunk, illetve, ami a legfontosabb: integrált elhelyezésről. A területek jövőjét illetően csak annyit tudhattunk meg, hogy a Bábonyibérc területén lakópark kialakítása mint lehetséges fejlesztés lehet a jövőbeni cél, egy másik tervben pedig közösségi park kialakítása szerepel.

A megbízó szerette volna megtudni, hogy a szegregátumban élők milyen utat jártak be, mielőtt a jelenlegi lakóhelyükre költöztek volna. Ehhez lakásútinterjúkat vettünk föl 10 kiválasztott interjúalannyal. Ennek során jól kirajzolódik, hogy a helyi roma lakosok főleg romák lakta környezetből jöttek, kevesen éltek integrált lakókörnyezetben, illetve a munkáskolóniák voltak leginkább az integrált lakókörnyezetek, de ott is főleg az alacsonyobb státuszú lakosok éltek.

A legnagyobb nehézséget az intézményekkel készítendő interjúk jelentették. Azokkal az intézményekkel szerettünk volna interjút készíteni, akik részt vettek a jóléti razziákban (MIÖR, Rendőrség, ÉMÁSZ, Polgármesteri Hivatal, Gyámhivatal), ám ezek többszöri megkeresésünkre sem reagáltak.

I. A Selyemrét településrész szegregátumának leíró elemzése

A terület a belvároshoz közel, a Hejő patak mentén található. A KSH által lehatárolt szegregátum területe 4 háztömböt érint, de maga a szegregátum tulajdonképpen egy utcára korlátozódik, ez pedig a Gizella utca. Az utcában élő alacsony státuszú lakosok száma olyan magas, hogy elnyomja a környező utcák viszonylag magas státuszú lakosait, és a szegregátum ki tud rajzolódni.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A négy háztömb által lehatárolt terület egyébként kisvárosias beépítésű lakóterület, a század első felében épített belső udvaros házakkal, családi házakkal övezve.
A KSH által lehatárolt szegregátum területén a lakók száma 146 fő.

A városi átlaghoz viszonyítva a gyermekek száma a szegregátumban felülreprezentált, míg a 60 éven felüliek aránya jóval elmarad attól. Ez a fajta korcsoportos mintázat minden szegregátumra jellemző. Ugyan a lakosság 58%-ának legfeljebb általános iskolai végzettsége van, de ez kedvezőbb a miskolci szegregátumok összehasonlításában. Ezt támasztja alá, hogy lakónépesség 9%-ának van diplomája. [1]
A foglalkoztatottak aránya 27%, ami szintén magasabb a szegregátumok viszonylatában, miközben a munkanélküliség alacsonyabb a városi átlagnál. A terület foglalkoztatási szempontból jobb helyzetben van, mint a többi szegregátum. A munkanélküliek aránya 53,3%, tartósan munkanélküli a lakosok 30,5%-a. A foglalkoztatottak 53,6%-a alacsony presztízsű (7,8,9 kategóriájú) munkát végez.

I.TÁBLÁZAT. A Gizella utcai szegregátum legfontosabb mutatói [2]

SZEGREGÁTUM MEGNEVEZÉSE	LEGFONTOSABB MUTATÓK	2001	2011	LAKÓNÉPESSÉG (FŐ); 2011. KSH
Gizella utca (Hadirokkantak útja Lenke u. - Bors vezér u. - Sarolta u.)	legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	58,1%	60%	**146**
	felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	9,0%	9,6%	
	gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	80%	58,9%	
	munkanélküliek aránya	13%	53,3%	
	tartós munkanélküliek aránya	2,9%	25%	
	komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	48,6%	47,8%	
	egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	35,2%	43,5%	

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 47,8%; az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 43,5 %.
Az iskolába még nem járó, szociálisan veszélyeztetett gyermekek száma 21 fő, közülük tizenkettő 3 év feletti, kilencen 3 év alattiak.

[1] forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program
[2] forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program
http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/hep_miskolc.pdf

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

1.1 A szegregátum jövőképe a különböző fejlesztési stratégiákban

A Helyi Esélyegyenlőségi Program[3] a következő jövőképet vázolja föl, anélkül, hogy bármiféle konkrét cselekvési stratégiát, határidőt, vagy felelőst mutatna föl bármelyik szegregátum esetében:
„Miskolc évtizedek óta folyamatosan törekszik az alacsony komfortfokozatú, elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakásállomány felszámolására. 2009-ben és 2012-ben sikerült ezen a téren jelentősebb változást elérni. A Szondi-telep és a Mésztelep házainak töredéke, és a Békeszálló-telep munkáslakásainak is csak kisebb hányada áll még”.

A Szociális Térkép adatai szerint a városlakók közel 2 százaléka telepi vagy nem lakás céljából épült ingatlanban lakik (ez az adat megegyezik a 2001-es Népszámlálás Miskolci felméréseinek adataival) amely arányt, ha kivetítjük az összlakosságra, azt mondhatjuk, hogy mintegy 3000 felnőtt vagy legalább másfélezer család és gyerekeik élnek mélyszegénységben. A 2011-es Népszámlálás adatai alapján ezt megerősíthetjük: a lakott lakások 1,8%-a félkomfortos, 3%-a komfort nélküli és 0,5%-a szükség- és egyéb lakás Miskolcon.

Célkitűzések:[4]

- Javítani szükséges a telepeken és telepszerű lakókörnyezetben élők szolgáltatásokhoz való hozzáférését (szociális, közösségi, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatások).
- Javítani szükséges a bevont személyek képzettségi szintjét.
- Növelni kell azon személyek számát, akik társadalmi-felzárkózást segítő, különösen oktatási, képzési és foglalkoztatási programokba kapcsolódhatnak.
- Növelni kell a célterületen élő személyek foglalkoztatási létszámát.
- Növelni kell a telepszerű környezetben élő gyermekek óvodáztatási arányát.
- Javítani szükséges a programba bevont iskoláskorú fiatalok iskolai előrehaladási esélyeit, szocializációs és szabadidő eltöltési lehetőségeit.
- Settlement típusú Szolgáltató Pont működtetése. Közösségi Ház működtetése. 60 fő aktív korú felnőtt egyénre szabott fejlesztése a következő szolgáltatásokon keresztül:
  felnőttképzés (felzárkóztató képzés, valamint szakmaszerző képzések: betonozó, kőműves-festő, kerti munkás), álláskeresés támogatása, pénzügyi és adósságkezelési ismeretek fejlesztése, környezet és egészségtudatos közösségi akciók, családi életre való felkészítés, szülői kompetencia növelése, jogi tanácsadás, konfliktuskezelés fejlesztése, kulturális közösségi rendezvények. 40 fő 18 év alatti gyermek kompetenciamérésen alapuló egyéni fejlesztése, iskolarendszerű képzésben tartása, továbbtanulásának elősegítése tanulószoba működtetésével, tanulási háttérképességek fejlesztésével, szabadidős programok szervezésével.

---

[3] forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program
[4] Helyi Esélyegyenlőségi Program

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Hasonló komplex program megvalósítására irányuló pályázatot nyújtott be a város Türr István Képző és Kutató Intézettel, valamint a Regionális Civil Központ Alapítvánnyal konzorciumi partnerségben a „Számozott utcák" vonatkozásában.

- A közüzemi díjhátralékok - kilakoltatások számának emelkedése A lakáshelyzet javítása komplex módon, átgondoltan, személyre (családra) szabottan az alábbiakat szem előtt tartva: az egyes eseteket mérlegelve lépcsőzetes lakáscsere, esetleg a lakáshasználat jogcímének megváltoztatása vagy a telepen belüli lakásrehabilitáció, egyes esetekben a telepfelszámolás támogatása.
- A díjhátralékos családok adósságkezelő programba történő bevonása (akik erre nem alkalmasak, azokat erre alkalmassá kell első lépésben tenni). „

A Településfejlesztési Koncepció[5] a következő fejlesztéseket vázolja föl:

„Selyemrét, Keleti-városrész fejlesztési céljai[6]

Növelni kell a városrészben működő vállalkozások foglalkoztatási képességét, a városrészbe betelepedett vállalkozások gazdasági súlyát.

*Meg kell határozni a városrészben felszámolt szegregátumok hasznosítási lehetőségét (*kiemelés tőlünk*)*

Fejleszteni kell a Csorba-telep infrastruktúráját

Tiszai pályaudvar környékén intermodális csomópontot kell kialakítani

Rehabilitálni kell a Szondi telepet"

---

5 http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/miskolc_mjv_telepulesfejlesztesi_koncepcioja.pdf

6 településfejlesztési koncepció 24.p.

Integrált Településfejlesztési Stratégia[7]

Beavatkozás javasolt irányai

- A területen a szegregáció felszámolandó.
- Az önkormányzati tulajdonú épületek felújítása és más funkciójú hasznosítása.
- Az itt található szociális bérlakásállományt az önkormányzat nem kívánja fenntartani. Az épületeket – felújítás után – más funkcióban indokolt hasznosítani.
- Deszegregációs célú, az itt élők lépcsőzetes integrációját segítő foglalkoztatási programok indítása.
- Munkaerőpiaci integráció támogatása (mentorálás, képzés, fejlesztés, foglalkoztatás).
- Társadalmi befogadás támogatása közösségfejlesztési módszerekkel (lakóközösségi akciók, társadalmi befogadást segítő programok).
- A közlekedési csomópont környékén a kereskedelmi, vállalkozási övezet jelleg erősítése

1.2 A szegregátum általános bemutatása

A szegregátumban mindösszesen *18 esetben sikerült a lakosokkal kérdőívet* felvenni. Egy család kivételével – akik a Sarolta utcában laknak – minden roma családdal sikerült a kérdőívet felvenni. Ebben az utcában a nem roma családok egyike sem kívánt nyilatkozni. A kutatás témáját tekintve a Gizella utca nem roma lakosainak véleménye a razziákkal kapcsolatosan indifferens, ugyanis a jóléti razziák csak és kizárólag a Gizella utca romák lakta udvaraira korlátozódnak. Ezt a roma interjúalanyok több esetben megerősítették, és azok a nem roma lakosok is, akik nem vállalták a válaszolást.

A kérdőívek gyakorlatilag 5 házszám köré szerveződtek, az egyes házszámokhoz népes, több családos udvarok is tartoznak. A KSH-adatok alapján készült felmérésben lehatárolták a Gizella utcai szegregátumot, az akkori öt nagy udvarból már kettőt felszámolt az önkormányzat, ahol önkormányzati bérlakások voltak. A környező utcákban már magasabb státuszú lakosság él, ide üzletek, pénzintézetek és szolgáltatások települtek.

A Gizella utca vegyes összképet mutat. Azok az udvarok, ahol a roma családok laknak, erősen leromlottak kívül-belül. Ugyanakkor egyes lakóépületeket az utcában már felújítottak, és látszik, hogy ott magasabb státuszú családok élnek.

A Hadirokkantak útján egy udvarban él még 3 jobb státuszú roma család, illetve a Sarolta utcában egy MIK-es ingatlanban egy roma család.

[7] http://miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/miskolc_its_2014.pdf

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A legfiatalabb lekérdezett személy 20 éves, a legidősebb nyilatkozó pedig 1945-ben született. A nyilatkozók *nemek* szerinti megoszlása alapján a férfiak az esetek egyharmadában nyilatkoztak, 12 esetben női személyről volt szó. *A lekérdezéssel érintett személyek száma 63 fő*, közülük 26 fő az, aki 2000-ben vagy később született. Ez az itt élő érintett lakosok 41,3%-a, vagyis több, mint kétötöde.

A megkérdezettek közül egyetlen kivétellel *mindenki románnak vallotta magát*. Ugyanakkor volt két megkérdezett, akik nem romák, mégis románnak tartották magukat.

A megkérdezettek *iskolai végzettsége*re leginkább az jellemző, hogy legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végeztek el.

1. sz. ábra. A válaszolók iskolai végzettsége – Gizella utca

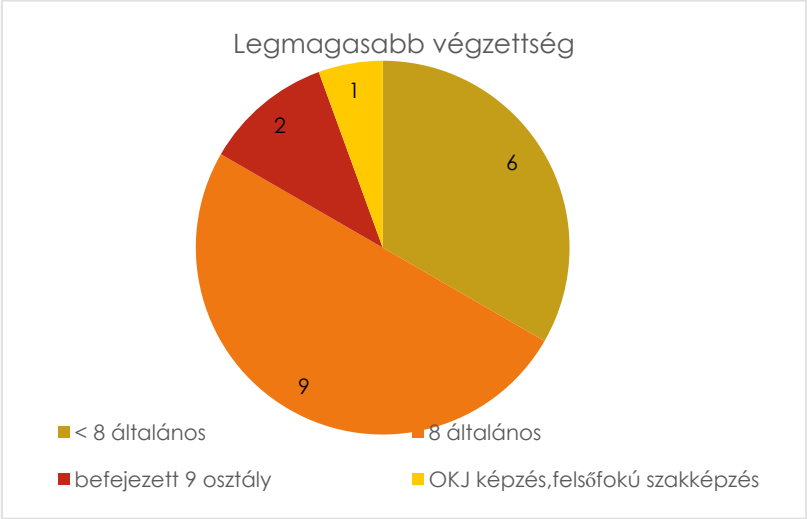

Az esetek felében befejezték és további 6 esetben nem végezték el az általános iskolát. Emellett 2 személy 9 osztályt végzett, egy pedig OKJ-s képzést is magáénak tudhat.

Az *ingatlanokban többfajta jogcímen* tartózkodnak az érintettek. 14 esetben tulajdonossal, vagy annak valamelyik családtagjával készült a kérdőív, emellett két esetben szívességi lakáshasználóról is szó volt.

2. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme – Gizella utca

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

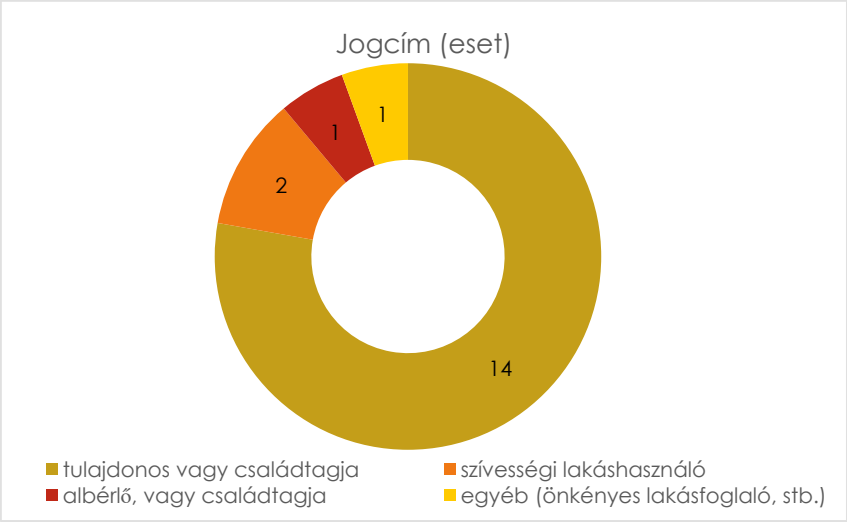

Albérlő és egyéb, önkényes lakásfoglaló is megszólalt, egy-egy esetben. Önkormányzati lakás bérlőjével, annak családtagjával nem találkoztunk.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy 10 esetben saját tulajdonú telken helyezkedik el az épület, emellett két esetben a tulajdonos külföldön tartózkodik, és jellemzően valamelyik családtagja lakja az ingatlant, vagy a házrészt.

Miskolc városi *önkormányzati tulajdonú telek 3 db.* van a településrészen, a nevezett utcákban, pontosabban a Gizella utca 2. szám alatti udvarban.

A felmérés alapján összesen 6 fő él MIK-es telken lévő ingatlanban.

II. TÁBLÁZAT. A telek tulajdonjoga – Gizella utca

Tulajdonos	gyakoriság (db.)
Saját tulajdon	10
A tulajdonos rokon, illetve külföldön tartózkodik (Kanada)	2
MIK-es tulajdon	3
nem tudja, hogy ki a tulajdonos	1

Megjegyzés: Ugyan a lakók úgy nyilatkoztak, hogy a telek, amelyen az ingatlan áll saját tulajdon, tudomásunk szerint a Gizella utca 2-ben csak egy magántulajdonú telek van, a Gizella u. 16-ban mindegyik telek MIK-es, a Gizella utca 15-ben pedig 3 magántulajdonú telek van.

Az önkormányzati tulajdonú telkek esetében *egyetlen alkalommal sem fizetnek* bérleti díjat a bérlők! Érvényes bérleti szerződéssel nagy valószínűség szerint rendelkeznek a családok, de valójában nincs konkrét tudomásuk ezekről a szerződésekről.

A megkérdezett *háztartásokban a családi állapot* változatos képet mutat. A legjellemzőbb kapcsolati forma az élettársi vagy házastársi együttélés kategóriája. Összesen 12 esetben ezt a választ kaptuk. Az egyedül élők kategóriája szűkösebb, fele a másik csoportának (6 eset). Egy esetben valamelyik rokonával él együtt a válaszoló.

A gyerekek családon belüli száma és korösszetétele szintén színes képet mutat. Gyerek nélkül él (már) 4 egyedüli ember, illetve 2 pár. Egyedül nevel egy gyermeket egy szülő, és párként két felnőtt. Két gyermeket nevel szintén egymagában a szülő, és 4 pár is, akik élettársak vagy házastársak, s az egyik kétgyermekes családban pedig még egy felnőtt rokon is él. A két esetben is előforduló 3 gyermekes családokra pedig az jellemző, hogy a gyermekeket két felnőtt is neveli. A kutatási területen él két 4 gyermekes család is, ahol élettársi vagy házastársi viszonyban vannak egymással a felnőttek vagy szülők.

A rendelkezésünkre álló 28 gyermek adatai alapján a korösszetételükről az alábbiakat tudjuk elmondani (gyermekként jelenítjük meg a felnőttkor határát még át nem lépőket, vagyis a 18. életévet be nem töltötteket. Ide soroltuk a gyermekek mellett az unokákat is)

Az egyes konkrét, családonkénti megoszlásukat a táblázat foglalja össze.

III.TÁBLÁZAT. A háztartások összetétele és a gyermekek korosztályos megoszlása – Gizella utca

Családi állapot, családi kapcsolat	Gyakoriság x Fő	Gyerek-1	Gyerek-2	Gyerek-3	Gyerek-4
Egyedülálló	4				
Élettárs/Házastárs	2				
Egyedülálló	1				
Élettárs/Házastárs	1				
Egyedülálló	1				
Élettárs/Házastárs	4				
Élettárs/Házastárs + rokon	1				
Élettárs/Házastárs	2				
Élettárs/Házastárs	2				

Jelmagyarázat	0-2 év	óvodáskor	tanköteles kor	16-18 év

A legkisebbek, az óvodáskort még el nem érők, a 0–2 évesek. Számuk összesen 4 fő és ugyanennyi családban is nevelkednek. Az óvodáskorú gyermekek létszáma összesen 7 fő és összesen öt családban élnek, tehát vannak közöttük testvérek is.

A tanköteles gyermekek számáról megállapíthatjuk, hogy összesen 15 ilyen életkorú gyermek nevelkedik az érintett kilenc családban. Végezetül a 16 éves életkort elért, de még nem felnőttkorú fiatalok létszáma összesen 2 fő, akik közül az egyik egy kétgyermekes, a másik pedig egy háromgyermekes háztartásnak a tagja.

A kiskorú gyermekeket nevelő családok esetében a kicsik jellemzően a Vasgyári, vagy a Zsolcai kapu téri óvodákba, az iskoláskorúak pedig a Szabó Lőrinc Általános Iskolába, illetve az Éltes Mátyás Óvodába és Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménybe járnak.

A megkérdezettek *jellemzően Miskolcon születtek*, összesen csupán két esetben hallottunk egyéb települést is megnevezni, az egyik esetben egy állami gondozott személy (1970), a másik esetben egy arnóti születésű lakost lehet megemlíteni. Mindkettőjük azonban már évtizedek óta él a városban.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A miskolci születésűek többségére jellemző, hogy több generációs helyi kötődésük van, szüleik és nagyszüleik is a városban éltek.

A Selyemrétre kerülésük előtt a lakosok jellemzően slummosodó, vagy szegregált lakókörnyezetben éltek. Cigánytelepeken, telepszerű környezetben. Többen ismerhették egymást a Vörösmarty útról, a Lyukó-völgyből, a Görgey-cigánytelepről. Martin-városban, Perecesen és a Béke-szállóban is többen éltek már, mielőtt a jelenlegi városrészbe költöztek volna.

Megjegyzés: Egy család akkor tekinthető tősgyökeres Gizella utcainak, ha a gyerekei is az utca különböző udvaraiban élnek.

A jelenlegi ingatlan. Egyértelműen tégla, kő építőanyagból készült ingatlanokról van szó. Jellemzően az 1990-es évek második felétől egészen néhány hónappal ezelőttig tart az az időszak, amikor a lakosok a jelen ingatlanba költöztek.

3. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés – Gizella utca

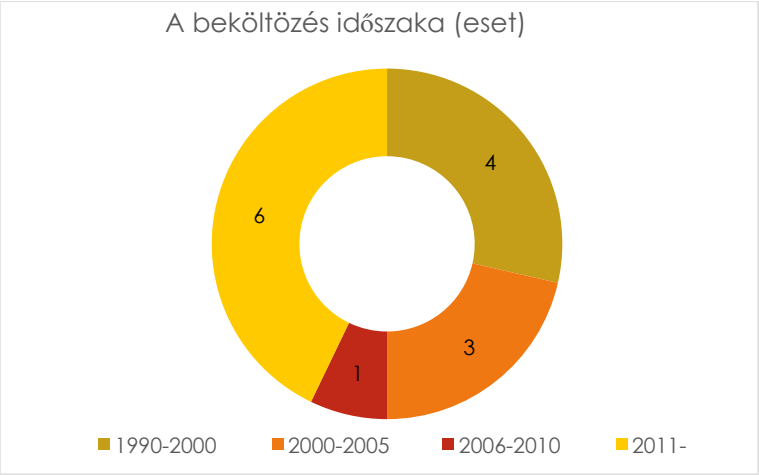

A megkérdezettek fele az utóbbi tíz évben *került az ingatlanba*, közülük is hat esetben az utóbbi négy évhez köthető a beköltözés dátuma. Az esetek másik felében 1990-2005-ig zajlott le a beköltözés.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A lakóingatlanok *alapterülete* meglehetősen változatos, a 20 nm-től 91 nm-ig jellemzik az épületeket. Nyolc ingatlan esetében legfeljebb 50 nm-ről van szó, szintén ennyi alkalommal 50-75 nm-es ingatlanokat láttunk, illetve egy lakóingatlannak több mint 90 nm-es az alapterülete.

IV. TÁBLÁZAT. A lakóingatlanok mérete – Gizella utca

Utca - Házszám		alapterület (nm)
Gizella	7	55
Gizella	2	
Gizella	2	25
Gizella	2	60
Gizella	2	60
Gizella	2	46
Gizella	15	50
Gizella	15	55
Gizella	15_4	20
Gizella	15_1	65
Gizella	16	30
Gizella	15_1_6	25
Gizella	16	37
Gizella	16	35
Gizella	16	45
Hadirokkantak	60	91
Hadirokkantak	60	70
Hadirokkantak	60	53

Az *ingatlanok komfortfokozata* általánosságban komfort nélküli vagy félkomfortos.

Az ingatlanok egyharmadában (6 esetben) komfort nélküli a minőségi fokozat megjelölése, amely azt jelenti, hogy legalább egy 12 m^2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával, valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik és a vízvétel lehetősége biztosított.

Emellett ugyanennyi esetben (az esetek szintén egyharmadában) félkomfortos az ingatlan minősítése, ami azt jelenti, hogy legalább egy 12 m2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy wc-vel, valamint legalább villany- és vízellátással, és egyedi fűtési móddal rendelkezik.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

További két esetben legalább komfortos, vagy összkomfortos ingatlanról beszélhetünk.

A legtöbb *ingatlanhoz tartozik* konyha vagy főzés célját szolgáló sarok vagy helyiségrész. A fürdőszobás ingatlanok száma 6, azokban az esetekben, amikor kiépítésre került, akkor a lakáson belüli WC is kialakításra került (ez az esetek egyharmadát jelenti). WC az udvarban 10 ingatlan tekintetében található meg, van olyan eset, hogy egy nagyobb udvar családjai használnak közösen kinti illemhelyet.

4. sz. ábra. A lakóingatlanok kiépítettsége, felszereltsége – Gizella utca

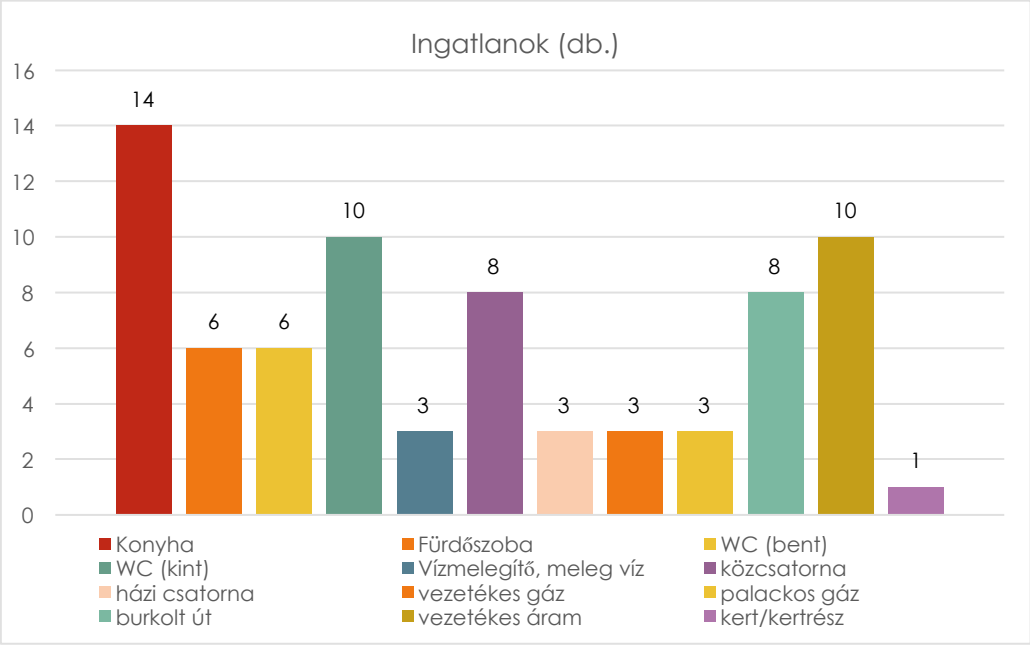

Vízmelegítő, vagy meleg víz kinyerési lehetőség 3 ingatlanban fordul elő, a közcsatorna kiépítettsége, illetve az ingatlanokba történő bevezetése is az esetek csaknem felében jellemző (8 eset, a lekérdezettek 45,0%-a él ilyen épületben), házi csatornával pedig 3 ingatlan rendelkezik. Gázzal összesen 6 ingatlan rendelkezik, ezek felében palackos és 3 esetben vezetékes gázról beszélhetünk. Két esetben a vezetékes gázt kikötötték az épületekből.

Az ingatlanok felét burkolt úton lehet megközelíteni, az utcáról nyíló, az udvarokon az első háznak számító épületek megközelíthetősége problémamentes, a közös udvarokon álló házrészek megközelíthetősége az udvar földes és egyenetlen terepe miatt nehézkes.

A vezetékes áram a környéken rendelkezésre áll, a válaszolók közül 10 esetben olyan ingatlanról van szó, amelybe bevezették a vezetékes áramot is.

Két ingatlanban van kikötve a villany, mindkét ingatlan a Gizella utca 16-ban található.

Az ingatlanokhoz állattenyésztésre vagy növénytermesztésre alkalmas kertrész nem tartozik, egyetlen esetben tudunk megemlíteni elvileg erre a célra is alkalmas telekrészt.

A *háztartások ingatlanhoz kapcsolódó kiadásai* összefüggésben vannak az egyes szolgáltatások lakáson belüli kiépítettségével. 15 háztartás említette meg, hogy van rendszeres és viszonylag magas villanyszámlája. A villanyszámlára költött kiadás havi 2000 és 13.000 forint között oszlik meg családonként.

A másik legjelentősebb és rendszeres kiadás a szemétszállítás díja. Ez átlagosan 1.700-1.800 Ft kiadást jelent havonta az érintett 13 család tekintetében. Vízdíjat két család említett meg, az egyik esetben 1.500, míg a másik tekintetben 4.000 Ft-ról van szó.

5. sz. ábra. A háztartások legfontosabb kiadásai – Gizella utca

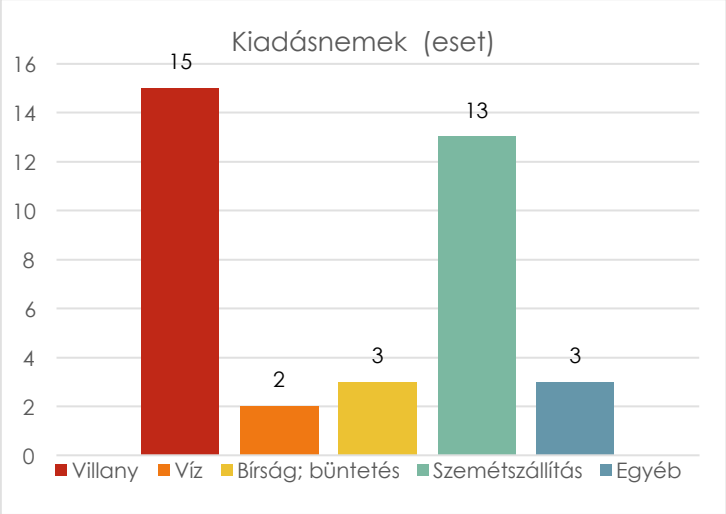

Az érintett lakosság tekintetében a legnagyobb *tartozás* mértéke 839.000 Ft, amely az egyik pályázati lakáshoz kapcsolható. Ez *be nem fizetett, lejárt határidejű tartozás*. Ehhez hasonló, vagyis lejárt tartozása még 5 családnak van. Köztük van egy 300.000 Ft-os ki nem egyenlített villanyszámla-tartozás is. Az Önkormányzat felé van egy nem ismert tartozás is, ennek mértéke 10.000 Ft, egy másik esetben pedig a szemétszállítás díját nem fizették ki az érintettek. Egy Gizella úti családnak pedig jelentős a tartozása a tekintetben, hogy több típusú tartozásról is szó van az esetükben: 160.000 Ft elmaradt szemétdíjjal, 56.000 Ft-os villanyelmaradással és emellett még 40.000 Ft-os vízdíjjal is számolniuk kell. A vízdíjjal egy másik családnak is nehézségei akadtak, a közös vízórán felhalmozódott tartozásuk mértéke 300.000 Ft. Legkomolyabb *büntetéssel, bírsággal* egy olyan

család rendelkezik, amely nem járatta gyermekét iskolába, a bírság összege ebben az esetben 500.000 Ft. Egy másik család büntetése 40.000 Ft, de nem nevezték meg, hogy milyen jellegű a büntetésük.

Megjegyzés: Az utcában szinte minden családnak van valamilyen szabálysértési bírsága. A rendőrök gyakran büntetik az itt élőket, sokszor bagatell ügyekért is. Volt akit azért büntettek meg, mert miközben együtt dohányzott a rendőrrel, eldobta a csikket;volt akit azért, mert az utcában átment a másik oldalra, és nem a zebrán ment át (nincs az utcában zebra). Jellemzők a biciklis büntetések és a „furikos" büntetések.

Megkérdeztük az embereket arról is, hogyan látják az *életükben jelentkező problémák*at. Mit gondolnak, milyen súllyal jelennek meg az életükben, mindennapjaikban. A kapott átlagszámok mértéke az 1 és 5 közé esik, vagyis az egyáltalán nem fontos és legfontosabb problémák kategóriái között helyezkednek el.

6. sz. ábra. A lakók problémái – Gizella utca

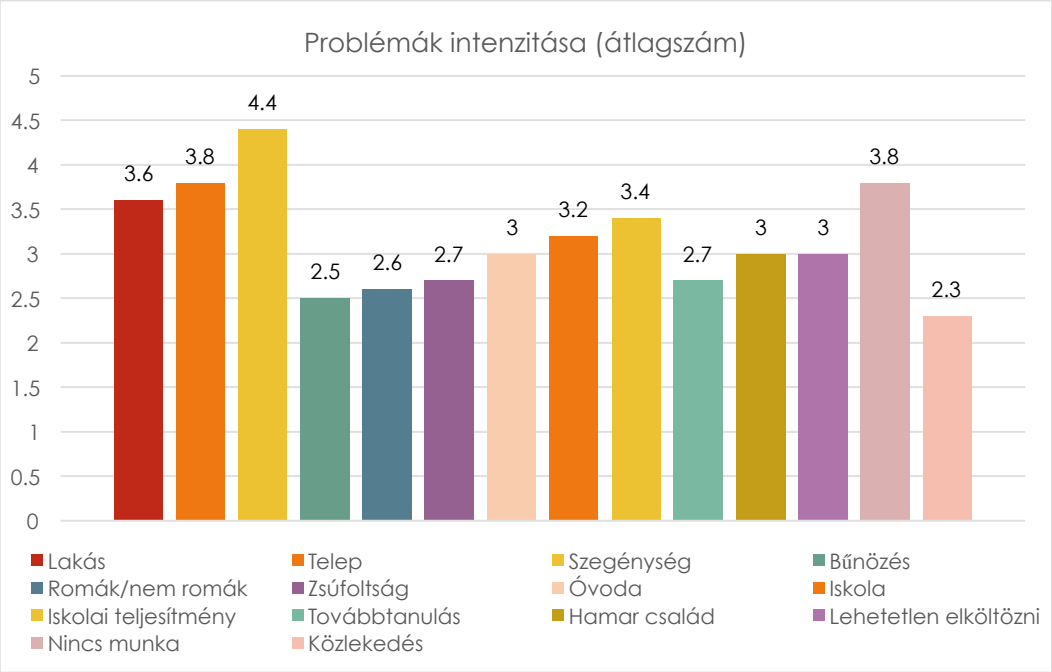

Az emberek *legnagyobb problémái* a szegénységgel és pénztelenséggel kapcsolatosak. A lakosok mindegyike szegénységben él, a lakásaik rossz állapotúak, és a telepen is rosszak a körülmények, amelyek aggasztják őket. Nem megfelelő a szolgáltatás, vagy nincs rá elég anyagi forrás, hogy a vizet, a gázt és a villanyt a megfelelő kapacitás mellett igénybe tudják venni. Ezek a legjelentősebb problémák, melyeknek átlagértéke 3,6 és 4,4 közé tartozik. Emellett 3,8-as értékkel szerepel a munkalehetőségek hiánya.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A gyerekekkel és a fiatalokkal kapcsolatos nehézségek is meghatározóak az emberek életében, egyaránt érzik a fiatalok alacsony iskolai teljesítményének, az iskolák alacsony színvonalának és az óvodai férőhelyek hiányának hatásait. Ezen problémák átlagértékei szintén jelentősek, magasabbak az átlagosnál (3,0-3,4 közöttiek). Közepes problémának érzik, hogy a fiatalok hamar alapítanak családot, nem tudnak továbbtanulni és hogy gyakorlatilag lehetetlen az utcákból, a környékről elköltözni.

A fentiek mellett –legfeljebb átlagos nehézségű – problémaként jelenik meg a bűnözés mértéke, az, hogy nincs, vagy nem megfelelő a kapcsolat a romák és nem romák között és a zsúfoltság mértéke, vagyis, hogy túl sokan laknak egy helyen.

1.3 A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések

A Miskolci Önkormányzati Rendészet által koordinált közös *ellenőrzés a Gizella útra korlátozódott,* itt minden nyilatkozó család azt jelezte, hogy volt már náluk közös ellenőrzés. A Hadirokkantak útját viszont elkerülték az ellenőrzések, a felméréssel érintett három család egyikében sem volt ilyen esemény. *A Gizella úton minden roma család érintve volt az ellenőrzések során, a nem roma családokat nem ellenőriztek. A Hadirokkantak útján pedig még a három cigány családot sem ellenőrizték.*

7. sz. ábra. Az ellenőrzések gyakorisága (2015) – Gizella utca

Az elmúlt két évben is *minden érintett családnál volt közös ellenőrzés*. 2015-ben átlagosan 2-3 alkalommal vonultak ki a családokhoz. A rendelkezésre álló adataink, a kérdezettek elmondásai alapján a leggyakrabban egy vagy két alkalommal voltak csupán (ez az esetek kétharmadát jelenti), de számos családot legalább 4 alkalommal is felkerestek.

A 2015-ös ellenőrzésekkel kapcsolatosan összesen 87 alkalomról van részletesebb információnk. A megkérdezett lakosok elmondása alapján az alábbiakat állapíthatjuk meg a látogatások, *ellenőrzések gyakoriság*ával kapcsolatosan.

A legtöbb esetben a rendőrség és a polgármesteri hivatal valamelyik szervezeti egysége jelent meg az ellenőrzésen. Közel azonos számmal és az esetek 55%-ában voltak jelen.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az Émász ellenőreinek megjelenését 16 alkalommal jelezték vissza, ez az összes alkalmak közel egyötödét jelenti (18,4%).

8. sz. ábra. A közös ellenőrzésekben résztvevők (2015) – Gizella utca

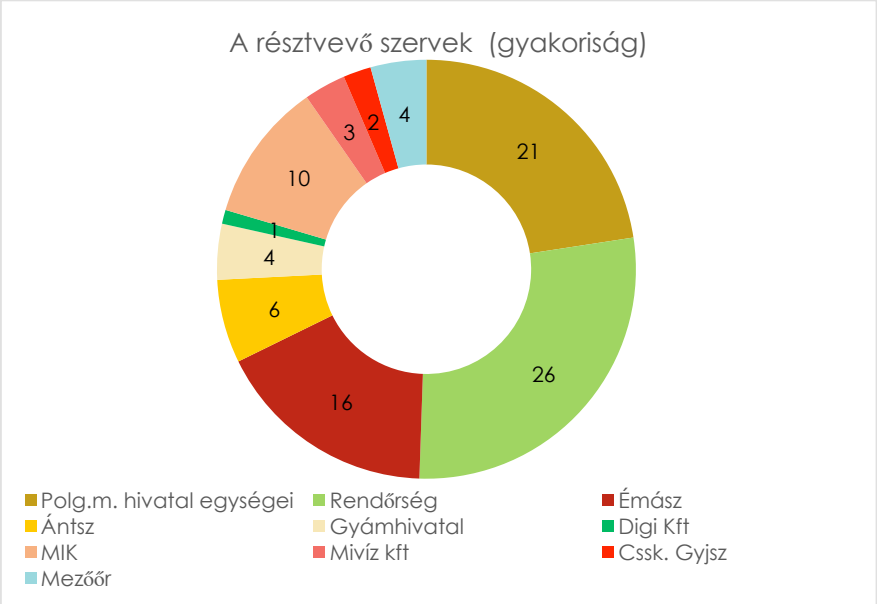

A MIK-től 10 alkalomról van tudomásunk, amely minden tizedik ellenőrzésen történő megjelenést jelenti. Ugyanennyi a Gyámhivatal és az Ántsz összesített gyakorisága is (4, illetve 6 alkalom).

A válaszolók – a fentiek mellett – beszámoltak még 3 Mivíz-es, 2 családsegítő/gyermekjóléti szolgálatos, illetve 4 mezőőri látogatásról is.

A közösen szervezett ellenőrzések során *az alábbi területeket minden esetben ellenőrizték* a különböző szervek, szolgáltatók képviselői:

- lakcím-bejelentési kötelezettség elmulasztása
- az állattartás szabályainak be nem tartása
- a szemétszállítási szerződés hiánya
- a tulajdonjogot igazoló dokumentumok hiánya
- villanykábelek, az áramvétel szabálytalansága
- az udvar rendezetlensége

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A fenti, minden alkalmat, családot érintő ellenőrzési területek mellett *alkalomadtán az ellenőrzések kiterjedtek* még az alábbiakra is:

- a gyerekek nem megfelelő élelmezése
- a gyerekek nem megfelelő ruházata
- a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása
- vízvételezés szabálytalansága
- lakás nem megfelelő tisztasága

*Kirótt büntetés*ről nem számoltak be a lakók, az *elmarasztalások* száma is elenyésző: egy alkalommal az állattartás szabályainak be nem tartása, egy másik esetben a lakcím bejelentési kötelezettség elmulasztása vezetett elmarasztaláshoz.

Az ellenőrzések során általánosságban megállapítható, hogy elsősorban *az ellenőrzést végző személyek nem léptek be* a lakóingatlanokba. Az udvarokra és a telkekre bejöttek, de inkább a lakók hozták ki magukkal az igazolandó, a bemutatandó dokumentumokat.

Megjegyzés: Az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes jelentése után is ugyanúgy folytatódtak a jóléti razziák, nem vették figyelembe az ott megfogalmazott ajánlásokat

A rendelkezésre álló adataink, információink alapján az alábbi konkrétumokat állapíthatjuk meg. Egyaránt 4 alkalommal léptek be az épületbe a Gyámhivatal, az Önkormányzati Rendészet és a Polgármesteri Hivatal munkatársai.

9. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők lakóingatlanba történő belépése – Gizella utca

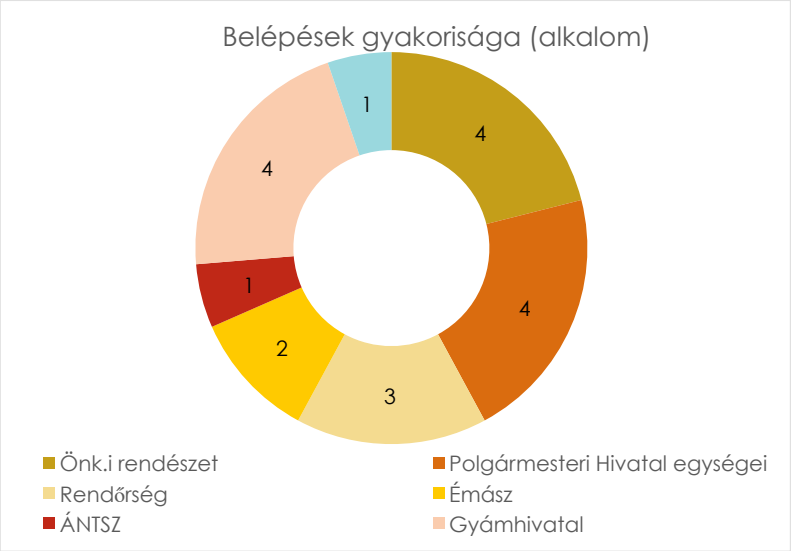

Megemlítendő még, hogy a rendőrség képviselői összesen 3 esetben, az Émász ellenőrei 2 alkalommal és az Ántsz, valamint a Digi Kft. alkalmazottai 1-1 alkalommal léptek be az ingatlanokba.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A megkérdezett személyek összesen 69 olyan alkalomról számoltak be, amikor az ellenőrzést végző személyekkel közvetlenül találkoztak. Az esetek jelentős részében – 52 alkalom, azaz a *találkozások háromnegyedében – nem került sor hivatalos igazolásra.*

V. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása – Gizella utca

Az ellenőrzést végző személy	Igazolta magát (db.)	Nem igazolta magát (db)
Miskolci Önkormányzati Rendészet	4	12
Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei	2	10
Miskolci Rendőrkapitányság,	2	10
ÉMÁSZ	3	8
Miskolci Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete	2	4
Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	1	6
Digi Kft.	0	2
Miskolci Városgazda Városgazdálkodási Kht.	1	0
MIVÍZ Kft.	2	0
összesen	17	52

A Polgármesteri Hivatal egyes szervezeti egységeinek képviselői, valamint a Rendőrkapitányság alkalmazottai 5-ször nagyobb arányban nem igazolták hivatalosan magukat, mint ahányszor ezt megtették. Az Önkormányzati Rendészettől jövők is csak a megjelenéseik egynegyedében éltek igazolási kötelezettségeikkel.

Az Émász és a Népegészségügyi Intézet munkatársai közel azonos arányban igazolták magukat, az esetek közel felében tették ezt. A Gyámhivataltól összesen 7 alkalomról van tudomásunk és ebből csak 1-szer emlékeznek a lakók igazolás bemutatására. A Digi Kft összesen 2 alkalommal jelent meg, nem került sor az illető személyek

igazolására. A Városgazdálkodási Kht. és a Mivíz Kft munkatársai ellenben minden látogatásuk alkalmával igazolták magukat.

Az ellenőrzések során –egy eset kivételével – *írásos dokumentumok nem születtek* (ez egybevág az ombudsmani jelentéssel is), az egyetlen megszületett feljegyzést, jegyzőkönyvet az érintett lakos viszont látta, olvasta és alá is írta.

A rendelkezésünkre álló adatok, a lakosok elmondása alapján a Miskolci Önkormányzati Rendészet által koordinált közös ellenőrzésekkel szemben *egyetlen esetben sem emeltek panaszt* a lakosok. Sem egyéni, sem közösen benyújtott panaszról nem beszélhetünk.

Az érintetteket megkérdeztük arról is, hogy *hogyan élték meg az Önkormányzati Rendészet által szervezett ellenőrzéseket.*

10. sz. ábra. Az ellenőrzések lakók általi megélése – Gizella utca

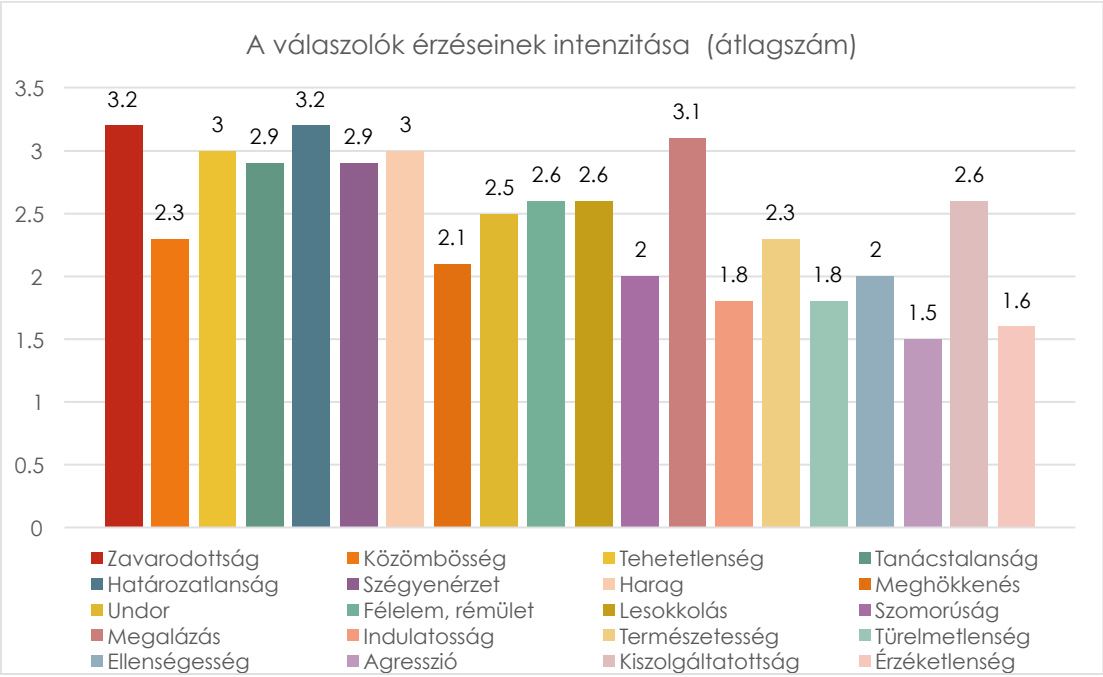

A megélt érzések intenzitásának mértékét 5 fokú skálán helyeztük el. A Selyemréti városrészben összesen 220 db választ kaptunk, ezt dolgoztuk fel, az összes érzés intenzitásának mérésére átlagokat képeztünk. Az összesen 20 fajta érzés intenzitásának „összértéke” 524 volt, az egyes érzések intenzitásátlaga pedig 2,4 lett.

Az érintett emberek az ellenőrzések alkalmával *leginkább zavarodottságot, határozatlanságot és bizonytalanságot éltek át.* Ezek az érzések az átlagosnál erősebben jelentkeztek, ezek voltak a legmeghatározóbbak. Értékük 3,1–3,2 volt. Ezek mellett markáns, az átlagosnál nagyobb intenzitású és a 3,0-as átlagszám közelében tendáltak a következő érzések: tehetetlenség, amely tanácstalansággal is párosult; szégyenérzet és a harag, amely még itt megemlítendő.

Közepesen mélyen és intenzíven élték meg emellett a következő érzéseket is. Az esetek nagy részében már közömbösséget, undort, félelmet, vagy éppen rémületet éreztek, de a lesokkolás és a természetesség érzése is közepesen erősnek bizonyult bennük.

Megjegyzés: Az ombudsmani jelentés is megállapítja, hogy „A panaszosok szerint az ellenőrzésekkel érintett településrészek lakói kifejezetten félelemkeltőnek, zaklatónak élték meg a hatósági személyek által közösen végrehajtott, esetenként visszatérő, összehangolt, razziaszerű ellenőrzéseket.

Az erős és a közepes intenzitással megélt érzések mellett az ellenőrzések során voltak olyanok is, amelyek az átlagos intenzitásnál mérsékeltebben jelentkeztek a lakosokban. *A legkevésbé az agresszió és az egész folyamat irányában jelentkező érzéketlenség érzései jelentkeztek az emberekben,* nem nevezhetjük őket különösebben indulatosnak, vagy türelmetlennek sem. Emellett általánosságban nem éreztek szomorúságot, vagy meghökkenést sem a történésekkel kapcsolatosan.

Nem elégedtünk meg a lakók által átélt érzések felmérésével, meg szerettük volna ismerni ezzel párhuzamosan azt is, *ahogy a lakók az ellenőrzést végzőket látják, ahogy érzékelték és tapasztalták* ezen személyeket. Ezzel hozzájárulhattunk ahhoz, hogy mélyebben megismerhessük az Önkormányzati Rendészet által szervezett közös ellenőrzéseknek az emberekre, az „ellenőrzöttekre” irányuló hatását is.

Erre a kérdésre mindösszesen 198 választ kaptunk, a benyomás, érzés intenzitásának „összértéke” 490 volt, amely az egyes benyomások –összesen 18 fajta – alapján 2,5-ös átlagszámot mutatott.

Az érintettek által leginkább és jóval az átlagon felül mutatott benyomás *az ellenőrzést végzők természetességének érzés*ében merült ki (3,8). Emellett az ellenőrök érdeklődő emberek benyomását is keltették (átlagszám: 3,3), az esetek jelentős részében csendesnek bizonyultak, viszont ilyen arányban megalázóan is tudtak viselkedni az itt élő emberekkel.

Alapjában összeszedettnek, rendezettnek tűntek, de némi közömbösséget és indulatosságot is tükröztek. Emellett átlagos mértékben bizonyultak szimpatikusnak, segítőkésznek és támogatónak is, hiszen megélték őket határozatlannak, haragosnak, vagy éppen lesokkolónak is.

11. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások – Gizella utca

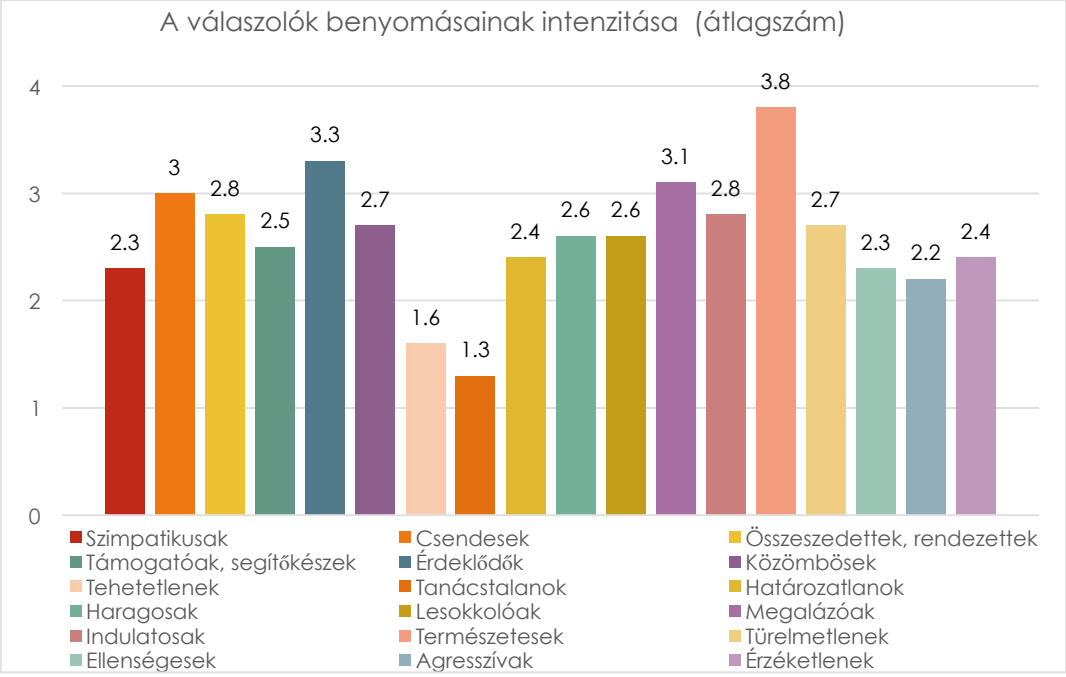

Az emberek átlagon aluli intenzitással élték meg emellett az alábbi benyomásokat is, amelyek az ellenőrzést végzők személyét érintette: ellenségesek, agresszívak és érzéketlenek is voltak. Ezen kívül a legkisebb mélységben érezték az ellenőröket tehetetlennek és tanácstalannak.

A 18 válaszból 15 esetben (az esetek négyötödében) *szükségesnek, „jogosnak" tartják ezeket az ellenőrzéseket.* Három megkérdezett lakó viszont nem tartja annak. A szöveges válaszok, indoklások és az interjúkban elhangzottak alapján voltak olyan vélemények is, amelyek önmagukban elismerik az ellenőrzések szükségességét, de a módszerekkel, az eszközökkel vagy éppen az eljárással nem értenek egyet.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A legjellemzőbb, legérdekesebb vélemények a következők voltak.

1. Akik nem értenek egyet a szükségességgel és a „jogossággal”:

„… nem jogszerű amit csinálnak, de csak az udvarra jönnek be”

„ … Ez a hatalommal való visszaélés, az egyenruhával élnek vissza. Csak a cigányokat érinti.”

„ … elég mocskosak, amit csinálnak … a gyerekeket kiveszik a családból … megalázó … semmi közük ahhoz, hogy mi folyik itt… néha gusztustalanok…. Van, akinek van érzéke….elég volna egyszer egy évben”

„ … lehetnének normálisabbak, visszaélnek a hatalmukkal … lekezelően beszélnek, nincs emberiesség bennük”

2. Akik egyetértenek az ellenőrzésekkel, de azok módszereivel nem:

„ … miért csak a cigányokra mennek … nem találom jó dolognak, mert csak a cigánytelepeken razziáznak”

3. Akik szükségesnek, indokoltnak tartják:

„ … hivatalos emberek, csak a munkájukat végzik… sok olyan cigány él itt, akik bejelentetlenül laknak.”

„ … helyes, így is kell … Ezeket az embereket kordában kell tartani”

„ Természetes, hogy a cigányokat ellenőrizni kell.”

„ Szükséges, rendet kell tenni, nagy a bűnözés, sok olyan család költözik be, akik nem tudnak viselkedni. Vannak személyek, akik feltörik a lakásokat; nem zavarja őket…. Nem is baj, ha jönnek, nem baj, ha a cigányok ellen jönnek.”

„… lopásra, bűnözésre tanítják a gyermekeket”

„ … tudja milyenek a romák … vannak olyan romák, akik miatt szükségszerű, … a körülmények miatt mindenképpen”

„ … igazuk van, feljelentik a cigányokat (Laci bácsi, Gabi néni); … zenehallgatás; gyerekek éjjel is kint vannak; rendet próbálnak csak tartani.”

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Egyéb, a kutatás témájához nem kapcsolható, de *a településrészen feltárt problémák és sajátosságok:*

- több család Kanadából költözött haza, illetve olyan családtagjaik lakásában szívességi lakáshasználók vagy albérlők (persze szerződés nélkül), akik Kanadában élnek. Többen készülnek újból kimenni Kanadába
- a már említett szabálysértési bírságolási gyakorlat (csak és kizárólag a roma lakókat érinti)
- többször beszámoltak az ott élők rendőri túlkapásokról (volt, akinek betörték az ablakát kopogás gyanánt, kapun lévő zárat törtek el, túlzott erőszak alkalmazása)
- a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat nem megfelelő működése (inkább hatóságként lépnek fel, mint segítőként)
- a ledózerolt, elbontott lakások helyén keletkezett szemét elszállításáról az udvarban élőknek kell gondoskodniuk, máskülönben megbüntetik az ott élőket
- tulajdonviszonyok rendezetlensége (a lakók nincsenek tisztában a telkek tulajdonviszonyával, MIK-es telkek nagyobb arányban vannak, mint ahogy a lakók azt említették)
- elkezdődött a roma családok lakásainak felvásárlása, egy vállalkozó (a „Vili”) tesz ajánlatokat a lakásokra
- az RNÖ ugyan pársz az méterre van innen, de tevékenysége a szegregátum esetében kimerül abban, hogy igazolásokat ad ki, hogy a lakosok letelepedhessenek Kanadában

Javaslatok:

- jogsegélyklinika működtetése a telepen, önkéntes szociális munkások (hallgatók) bevonásával
- a MIK-es telkek felderítése, bérleti szerződések rendbetétele

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

II. A Bábonyibérc szegregátum leíró elemzése

A szegregátum a város egyik előkelő családi házas övezetében, a belvárostól északnyugatra, egy kis völgybe ékelődött be. A belvárostól gyalogosan is kb. 10–15 percre található a szegregátum, autóval pedig mindössze pár perc.

A területen többnyire magántulajdonú épületek vannak, amelyek állapota és környezete elüt a környék többi jól szituált házától. A területen az utóbbi években jelentős lakásépítés indult meg, a telep mindkét oldalán magasabb státuszú lakosok építkeztek, a területet Miskolc „Rózsadombjának" is nevezik.

Ide ékelődik be maga a szegregátum.

A szegregátum főbb jellemzői[8]

- A szegregátum területen lakók száma az elmúlt öt évben csökkent, jelenleg 139 fő
- A legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 15–59 éves népesség körében 63,5%; felsőfokú végzettségű ember nem él a szegregátumban.
- A gazdaságilag inaktív népesség aránya a lakónépességen belül 80,6%. A munkanélküliek aránya 63,0%, tartósan munkanélküli a lakosok 48,1%-a. A foglalkoztatottak 100,0%-a alacsony presztízsű (7,8,9 kategóriájú) munkát végez.
- A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 93,8%; az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 37,5%.
- Az iskolába még nem járó, szociálisan veszélyeztetett gyermekek száma 32, közülük tizenhárom 3 év feletti, tizenkilenc 3 év alatti.
- A legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15–59 éves népesség körében 8%-kal javult. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya mintegy 6%-kal romlott. A munkanélküliek aránya közel azonos szintű.

A Bábonyibérc utcában és az Újtelep utca elején vegyesen élnek romák és nem romák.

Maga a szegregátum is lakosságcsere révén jött létre. Az utcában szőlősgazdák éltek, és rengeteg pince található a településrészen. A lakók elmondása szerint több ház ezekre a pincékre épült rá, ez is megnehezítette a közművek kialakítását.

A szegregátum papíron rendelkezik pormentes, aszfaltozott úttal, de a valóságban makadámút található csak, zúzalékkővel van feltöltve.

Ezen kívül a telep egész területén rendelkezésre áll a gáz és a villany. Mind a gáz, mind a vízbekötés csak elenyésző számú család esetében történt meg, főleg a már említett vegyes lakosságú területen.

Vízvételezésre 3 közkifolyó áll rendelkezésre.

---

[8] forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A kutatás a Bábonyibérc utca 95-ös számtól kezdődő területre terjedt ki, amely magában foglalta még az Újtelep utcát teljes egészében.

Ezen a területen összesen *57 lakóingatlan található. Ennek 75%-át sikerült lekérdezni*, volt olyan lakóingatlan, amelyben nem laktak, és voltak családok, akik nem kívántak nyilatkozni – többszöri megkeresésünk ellenére sem.

A kutatás ideje alatt is változott a lakóingatlanok száma, *a 3 hónap alatt 4 ingatlant bontott le a MIK,* az egyik ingatlanban egy egyedülálló középkorú (nem roma) nő élt, akit a MIK egy másik ingatlanba költöztetett. Egy másik lakóépületben egy idős férfi élt, a házat elhalálozása után – örökösök hiányában – tudta elbontani a MIK, illetve 2 ingatlant a lakók önként hagytak el – ők önkényes lakók voltak, tudomásunk szerint az egyik család a Lyukóba, a másik család a szülőkhöz költözött vissza.

Megjegyzés: Itt kell megemlítenünk, hogy ez volt az első olyan szegregátum kutatói és szociális munkási pályafutásunk során, ahol ilyen mértékű nehézséget jelentett volna a kérdőív felvétele, a bizalom megszerzése. Az itt élő emberek mérhetetlenül bizalmatlanok voltak – amit részben egyébként magyaráz a jóléti razziák nagy száma, illetve az, hogy rengeteg családnak volt félnivalója a hivatalos szervektől. Volt olyan, hogy ránk uszították a kutyát.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A megkérdezett *43 lakóingatlanban összesen 199 fő él, ebből 93 fő a kiskorú személy*.

Látható, hogy a város különböző stratégiai dokumentumaiban a lakosságszámra vonatkozóan más adatok szerepelnek. A legfrissebb ilyen dokumentum, a HEP 139 állandó lakosról számol be, míg a mi nem teljes lakosságot lefedő kérdőívezésünk 199 főt tárt föl. Az ellentmondás abból is fakadhat, hogy más adatok szerepelhetnek a népesség-nyilvántartóban – épp a bejelentkezések megnehezítése miatt –, mint ami a valóság.

VI. TÁBLÁZAT. A Bábonyibérc szegregátum legfontosabb mutatói[9]

SZEGREGÁTUM MEGNEVEZÉSE	LEGFONTOSABB MUTATÓK	2001	2011	LAKÓNÉPESSÉG (FŐ); 2011. KSH
Bábonyibérc	legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15–59 éves népesség körében	71,3%	63,5%	**139**
	felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0	0	
	gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	74%	80,6%	
	munkanélküliek aránya	67,5%	63%	
	tartós munkanélküliek aránya	47,5%	48,1%	
	komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	96,9%	93,8%	
	egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	46,9%	37,5%	

2 .1. A szegregátum jövőképe a különböző fejlesztési stratégiákban

A Településfejlesztési Koncepció[10] a következő fejlesztéseket vázolja föl:

Tetemvár

Északi domboldal városrész fejlesztési céljai

- Meg kell tartani a városrész lakóövezeti funkcióját.
- Felül kell vizsgálni a zártkerti területek lakóterületekké alakításának lehetőségeit
- Revitalizálni kell a paneltechnológiával épített épületeket
- Fel kell számolni a szlömösödött területeket
- Meg kell erősíteni a partfalakat
- a beépített terület folytatásában a Bedeg-völgy és az Árok utca között lakóparki vagy kertes házas beépítés

[9] forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program

[10] http://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentumok/csatolmanyok/miskolc_mjv_telepulesfejlesztesi_koncepcioja.pdf

Integrált Településfejlesztési Stratégia[11]

Beavatkozás javasolt irányai

- A szegregátumot fel kell számolni, a területet parkosítani kell.
- Deszegregációs célú, komplex modellel lépcsőzetes integráció.
- Munkaerőpiaci integráció támogatása (mentorálás, képzés, fejlesztés, foglalkoztatás).
- Társadalmi befogadás támogatása közösségfejlesztési módszerekkel (lakóközösségi akciók, társadalmi befogadást segítő programok).
- Biztos kezdet ház kialakítása.
- Hátrányos helyzetű gyerekpopuláció létszámának megfelelő óvodai férőhely kialakítása

2.2. A szegregátum általános bemutatása

A Bábonyibérc vegyes összképet mutat. Az utca eleje, ahol a romák és nem romák vegyesen élnek, sokkal rendezettebb képet mutat, vannak kifejezetten középosztálybeli házak is ezen a területen. Ugyan itt is vannak putriszerű építmények, de számuk elenyésző. Ahogy haladunk feljebb, úgy növekszik a putriszerű építmények száma.

A legfiatalabb lekérdezett személy 19 éves, a legidősebb nyilatkozó pedig 1940-ben született. A nyilatkozók *nemek* szerinti megoszlása alapján a férfiak az esetek közel fele arányban (45%) nyilatkoztak, 24 esetben női személyről volt szó. A lekérdezéssel érintett személyek száma 199 fő, közülük 93 fő az, aki 2000-ben, vagy később született. Ez az itt élő érintett lakosok 31,1%-a, vagyis közel egyharmada.

A megkérdezettek *58,2%-a románnak vallotta magát*. Itt – ellentétben a Gizella utcai megkérdezettekkel – előfordult, hogy roma megkérdezett nem vallotta magát románnak.

A megkérdezettek *iskolai végzettség*ére leginkább az jellemző, hogy legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végeztek el.

[11] Forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az esetek több mint felében (53,5%) befejezték és további 8 esetben nem végezték el az általános iskolát.

12. sz. ábra. A válaszolók iskolai végzettsége - Bábonyibérc

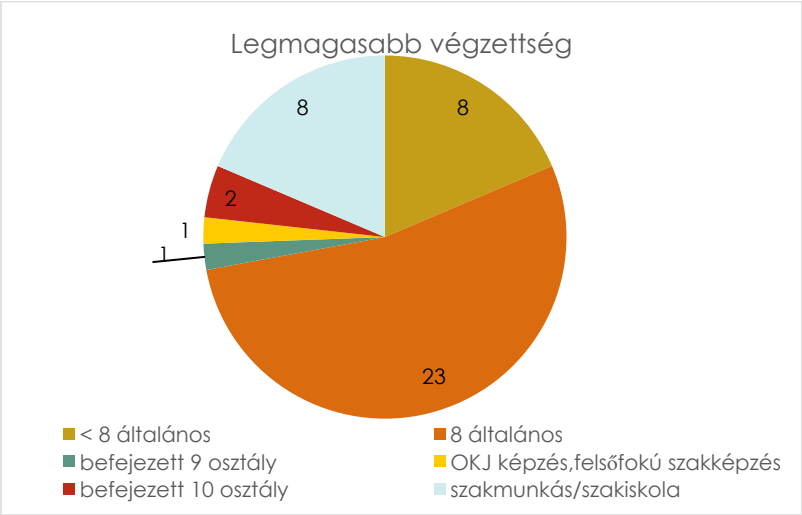

Emellett 1 személy 9 osztályt végzett, kettő megkérdezett pedig 10 befejezett osztállyal rendelkezik. 1 fő OKJ-s képzést is magáénak tudhat. 8 fő pedig (18,5%) szakmunkás bizonyítványt szerzett.

Az ingatlanban többfajta jogcímen tartózkodnak az érintettek. Az esetek döntő többségében (91%) tulajdonossal, vagy annak valamelyik családtagjával készült a kérdőív, emellett két esetben szívességi lakáshasználóval találkoztunk.

13. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme – Bábonyibérc

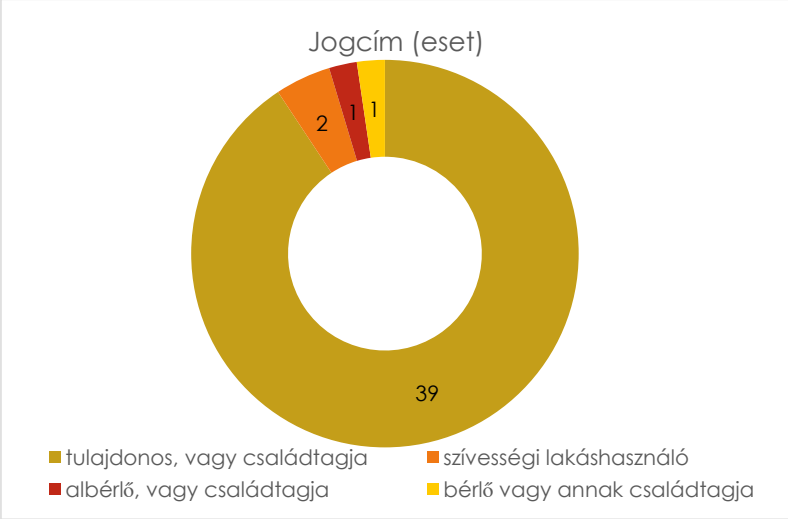

Albérlő és szívességi lakáshasználó is megszólalt, 1-1 esetben. *Önkormányzati lakás bérlőjével, annak családtagjával nem találkoztunk.*

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy *29 esetben saját tulajdonú telken helyezkedik el az épület, emellett 11 esetben a telek a MIK-es, 3 esetben pedig nem tudta megmondani* a kérdezett, hogy az ingatlana milyen telken van.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az Újtelep utca alsó részén (69-79 házszám) minden telek a MIK tulajdonát képezi . A Bábonyibérc utcában nem találtunk MIK-es telket, vagy amik azok voltak, már lebontotta az önkormányzat. Az Újtelep utca eleje vegyes képet mutat, ott voltak olyan családok (elsősorban a nem roma családok), akik éltek azzal a lehetőséggel, amit az önkormányzat 2 esetben is felkínált, vagyis, hogy megvehették az ingatlanhoz tartozó MIK-es telket. Először 1991-ben, majd valamikor 1995-1997 környékén kínálták meg az ott élőket ezzel a lehetőséggel. Azóta viszont senkinek nem adták el azt a telket, amelyen a saját tulajdonú ingatlana áll. Több család is beszámolt arról, hogy megkeresték a MIK-et ilyen szándékkal, de mindenkit elutasítottak.

Miskolc városi önkormányzati tulajdonú telek 11 db. van a településrészen. A felmérés alapján összesen *54 fő él MIK-es telken lévő ingatlanban, amelyből 15 a kiskorú gyermekek száma.*

VII. TÁBLÁZAT. A telek tulajdonjoga – Bábonyibérc

Tulajdonos	gyakoriság (db.)
Saját tulajdon	29
MIK-es tulajdon	11
nem tudja, hogy ki a tulajdonos	3

Az önkormányzati tulajdonú telkek esetében *három család nem fizet bérleti díjat.* Ebből az egyik család, ahol az édesanya fizette/vagy nem fizette a bérleti díjat, eddig soha semmilyen értesítést nem kapott a MIK-től arra vonatkozóan, hogy mennyi lenne a bérleti díj, illetve arról sem, hogy mennyi az elmaradás, a másik 2 család pedig anyagi okok miatt nem tudja fizetni a bérleti díjat. (Ebből az egyik család lakását már meghirdették árverésre.

A többi 8 család viszonylag rendszeresen fizeti a bérleti díjat, nagyobb hátralékok nem keletkeztek A legalacsonyabb bérleti díj 400 Ft, a legmagasabb 9,600 Ft.

3 megkérdezett nyilatkozott úgy, hogy nem tudja, hogy az ingatlana MIK-es területen áll-e.

A háztartásokban a *családi kapcsolati formák* a Bábonyibércen is sokszínűek. Az élettársi, vagy házastársi párkapcsolatban élők vannak a legtöbben, a válaszolók közül 28-an ebbe a kategóriába tartoznak. Emellett 11 esetben egyedülálló, vagy özvegy személy nyilatkozott a háztartásáról. Vannak köztük olyanok is, akik valamelyik rokonukkal élnek együtt. Ez megjelenik a párkapcsolatban élők esetében is.

VIII. TÁBLÁZAT. A háztartások összetétele és a gyermekek korosztályos megoszlása – Bábonyibérc

Családi állapot, családi kapcsolat	Gyakori-ság x Fő	Gy.-1	Gy.-2	Gy.-3	Gy.-4	Gy.-5	Gy.-6	Gy.-7	Gy.-8
Egyedülálló/özvegy	7								
Élettárs; házastárs	3								
Egyedülálló/özvegy	1								
Egyedülálló + rokon	1								
Élettárs; házastárs	5								
Élettárs; házastárs	5								
Élettárs; házastárs + rokon	2								
Egyedülálló + rokon	1								
Élettárs; házastárs	3								
Élettárs; házastárs	5								
Egyedülálló + rokon	1								
Élettárs; házastárs	1								
Élettárs; házastárs	2								
Élettárs; házastárs	1								
Élettárs; házastárs	1								

Jelmagyarázat	0-2 év	óvodáskor	tanköteles kor	felnőttkor

A családok közül (már) gyermek nélküli háztartásban él összesen 13 fő, közülük 7 személy egyedülálló, vagy özvegy. Az 1 gyermekes családok száma 7, köztük egyedülállóként, özvegyként (akár rokonnal együtt) 2 választ regisztráltunk. Két szülő neveli egyetlen gyermekét tehát összesen 5 esetben.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A kétgyermekes háztartásokra jellemző számuk annyi, amennyi az egygyermekes családoké, vagyis 7, viszont a csonka családban, egyszülősként nem nevelkednek a gyerekek, hiszen a felnőttek házastársi vagy élettársi kapcsolatban állnak.

A háromgyermekes családok száma összesen 4, itt egy szülő az, aki magában neveli a gyermekeit, a többi családban pedig párban. Megemlítjük a 4 gyermekeseket is.

A négy gyermekesek 6 válaszolót jelentenek és öt esetben a gyerekeket nevelők élettársi vagy házastársi kapcsolatban állnak egymással. Egy családban a gyerekeket az egyik szülő neveli és van még egy felnőtt rokon is a háztartásban. Az ötgyermekesek száma egyetlen családot jelent, hat gyermek pedig két családban él. Mindkét kategóriában a felnőttek élettársak vagy házastársak. És végül egy-egy válaszolónk családja áll 7, illetve 8 gyermekből, illetve a szülőkből, mindkét csoportban kapcsolatban (élettársi/házastársi) nevelik a gyermekeket.

Összesen 89 *gyermek* adatait feldolgozva képet kaphattunk *korösszetétel*ükről is. Az óvodáskort még el nem ért kicsik létszáma összesen 7 fő. Ők három esetben legfeljebb egy testvérükkel nevelkednek, a többieknek pedig legalább három testvérük van még. Az óvodáskorban lévő kisgyermekek létszáma 21 fő, ami már háromszoros népesebb csoportot jelent, mint a legkisebbeké. Kettőjüknek nincs testvére, 12 társuknak pedig legfeljebb 3 testvére van, a többiek pedig legalább 6 gyermekes családban nevelkednek.

A tanköteles korban lévő gyerekek létszáma 50 fő, közülük két fő egyke gyerek, 9 gyereknek egy testvére, 21 társuknak pedig kettő vagy három testvére is van, a többiek pedig legalább 5 gyermekes családokban élnek. Megemlítendő még, hogy a tanköteles korból kieső, de még nem nagykorú fiatalok száma összesen 11 fő, közülük 5 fiatalnak legfeljebb két testvére van, a többieknek pedig legalább három, a legnépesebb családban pedig a 8 nyolc gyermek között hárman is a korosztályba tartoznak.

A 13 óvodáskorú kiskorú gyermekeket nevelő családok esetében a kicsik jellemzően a Brunszvik Teréz Óvodába járnak, 1-2 család hordja el messzebbre a gyereket, 1 roma család például az Avasra.

Az iskoláskorúak esetében nagyobb a szóródás. Legtöbben a Hunyadi Mátyás Általános Iskolába, illetve a Gyarmati Dezső Általános Iskolába, illetve 2 esetben a Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskolába járnak. Itt is egy esetben hordják az Avasra az iskoláskorú gyermeket.

Fontos megállapítás, hogy a Bábonyibércről senki nem jár eltérő tantervű iskolába a nyilatkozók elmondása szerint.

A rendelkezésre álló adataink és információink alapján megállapíthatjuk, hogy a *megkérdezett személyek alapvetően Miskolcon születtek, több mint négyötödük* (33 fő) helyi születésű. Akik nem a városból, azok is jellemzően Borsod megyéből származnak (egy kivétellel), konkrétan az alábbi településekről: Edelény; Szikszó; Rásonysápberencs; Izsófalva; Tállya és Sály. Egy fő nem megyei származású, az ő születése Nyíregyházához kapcsolódik. A legtávolabbi származású személy is tehát legfeljebb 90 kilométerről származik, a többiek pedig

ennél sokkal közelebbről, valóban a tágabb környezetből, a legközelebbi megyei városokból és az azokhoz tartozó kisebb településekről.

A más településen születettek jellemzően *már gyerekkorban, vagy legkésőbb 20 éves életkorukig kerültek a megyeszékhelyre.* Volt, akinek szülei a nagyszülők betegsége miatt költöztek a városba; volt, akinek édesanyja itt lakott és az intézetből hozzá került ki és voltak, akiknek a szülei a városban vettek házat, vagy kerültek bérlakásba. Nem jellemző továbbá, hogy mindenki a Bábonyibércen kezdte el a miskolci életét, hiszen többen is megjelölték a Petneházy bérházakat, vagy az Avast is.

A Bábonyibércre kerülésüket *megelőzően a miskolci lakosok jellemzően az alábbi lakóhely típusokban éltek.* Lakótelepeken és szegregált lakókörnyezetben. A lakótelepek közül kiemelkedik az Avas, a közeli Vologda és a Petneházy lakótelep. Ezen lakóhelyekre történő bekerülésüknek több módja is volt. Az Avasra történő bejutásra elsősorban a Fészekrakó program („fél szoc.pol-os”) megoldása adott lehetőséget. Emellett a szociális bérlakások nyújtottak még lehetőséget, ez az Avas mellett a Petneházy lakótelepre is jellemző volt, illetve fontos bekerülési lehetőség volt még az ún „pályázatos lakások”-hoz történő hozzájutás lehetősége is, ami elsősorban ismét az Avashoz volt területileg köthető.

A másik jellemző, nagy lakóhelytípus a lakótelepek mellett Miskolc város szegregált lakókörnyezeteinek utcái, telepei voltak. Ide történő bekerülésüket elsősorban a rokoni szálak segítették, de az ingatlanok mérsékelt ára miatt lakásvásárlásokra, lakáscserékre is sor került. Ilyen városrészek, utcák a leggyakrabban: Perecesi kolóniák; József Attila utca környéke; a Békeszálló telep (Belváros – Miskolc - közép); Gizella utca (Miskolc északi-keleti városrész); Diósgyőrben a Vasgyár környéke, a cigánytelep jellegű szomszédsága.

A jelenlegi ingatlan. Ezen a telepen az alapvető építőanyag a tégla vagy valamilyen terméskő. Összesen 36 ingatlanhoz kapcsolódó válasz ezt az két alapanyagot jelöli meg. Emellett vályog nyújt alapjában építőanyagot összesen 6 ingatlan esetében, de ezekben az esetekben is megjelenik másodlagosan még a tégla vagy a kő is.

A megkérdezettek jelentős része – összesen 20 fő – az utóbbi 15 évben *költözött jelenlegi ingatlanába.* Köztük is a legtöbben 2006-2010 között, ez 9 esetet jelentett. Két fő pedig csak pár hónapja lakja jelen ingatlanát. A ’80-as, illetve ’90-es években a beköltöző válaszolók száma hasonló (6, illetve 7 fő). Megemlítendő még, hogy a ’60-as években, illetve egy évtizeddel később a beköltözők aránya viszonylag mérsékelt volt, ezen időszakokban 2-2 válaszoló jelölte meg beköltözése időpontját.

14. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés – Bábonyibérc

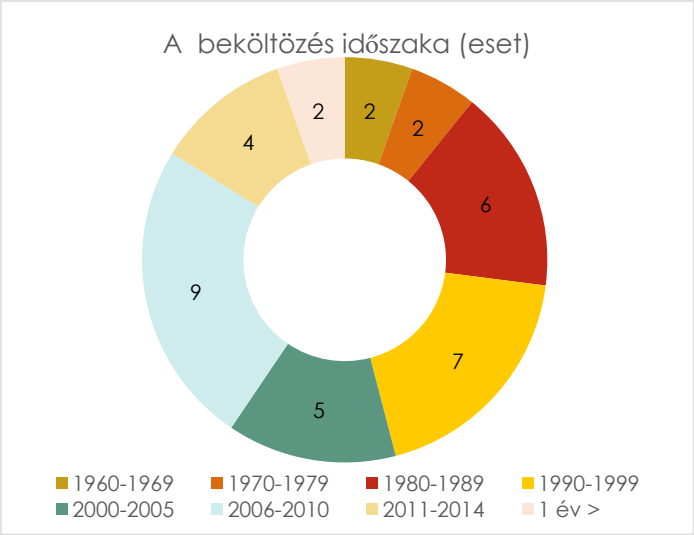

Az egyes *lakóingatlanok alapterülete* eltérő képet mutat, a 16 nm-es mérettől kezdve egészen a 125 nm-esig terjed. Tíz ingatlan esetében legfeljebb 50 nm az alapterület, míg több, mint ennek duplájában, vagyis az ingatlanok felének az alapterülete 50-75 nm-es, további 11 esetben ennél nagyobb is az ingatlan mérete.

A szegregátum lakóingatlanainak *komfortfokozata* a személyes tapasztalatok és a lakók elmondása alapján teljes mértékben komfort nélküli, illetve félkomfortos. 27 ingatlan esetében (a lekérdezettek házainak a kétharmada) legalább egy 12 m^2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel találkozhattunk, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használata, valamint egyedi fűtés és a vízvétel lehetősége is rendelkezésre áll.

Ennél komfortosabb (félkomfortos) ingatlanról összesen 14 darabról van tudomásunk, ezekben az esetekben legalább egy 12 m2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel, valamint legalább villany- és vízellátással, és egyedi fűtési móddal is rendelkezik az ingatlan.

Minden *ingatlan tartalmaz* konyhát vagy főzés céljára alkalmas főzőhelyiséget, vagy ezt a célt szolgáló pultot vagy sarkot. A fürdőszobával rendelkező ingatlanok száma 16, ennyiben van kiépítve, de rendeltetésszerű használatuk több esetben nem biztosított. Húsz ingatlanhoz benti WC is tartozik, de nem tudják minden esetben azt használni a lakók. Az udvari wc a nyilatkozók elmondása alapján csak az esetek közel felében (20) szerepel, viszont azt tapasztaltuk, hogy valójában minden ingatlanhoz tartozik árnyékszék. Vízmelegítőről, meleg vízről 10 lakó tett említést.

15. sz. ábra. A lakóingatlanok kiépítettsége, felszereltsége – Bábonyibérc

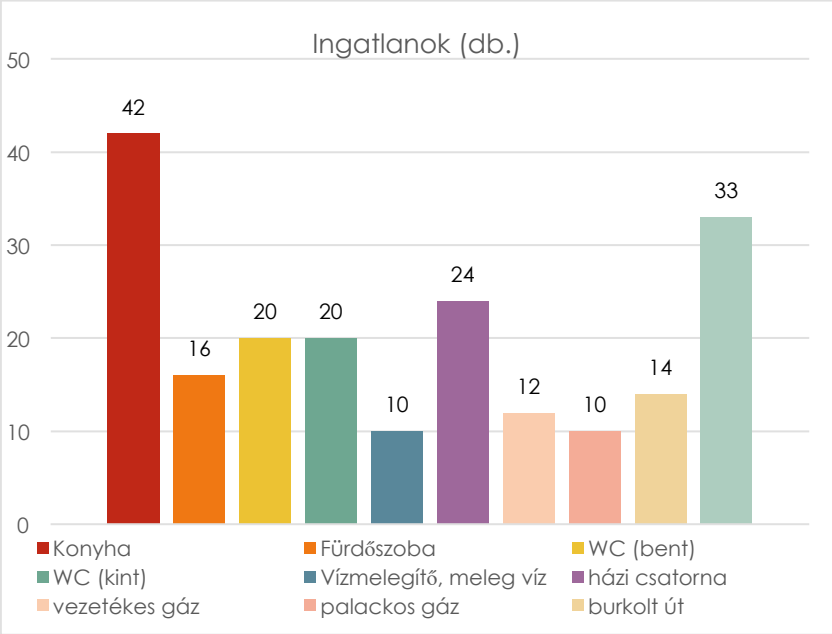

Kiépített közcsatornával egyik ingatlan sem rendelkezik, mert az egész Bábonyibércen ennek kiépítettsége hiányzik. Házi csatornával az esetek több mint felében találkoztunk (24 eset), emellett a vezetékes gázzal is felszerelt, vagy annak előkészítésével rendelkező ingatlan 12 esetben fordult elő, palackos gázról pedig csak 10 megkérdezett nyilatkozott.

A burkolt útnak az ingatlan előtti létezését 14-en válaszolták, viszont mint ahogy ezt már említettük, csak papíron létezik a településrészen burkolt, aszfaltozott úttest. Elektromos árammal minden ingatlannál találkoztunk, de csak az esetek háromnegyedében (33) vállalták ennek létezését a lakók.

Megjegyzés: A telepen nem találkoztunk kikapcsolt árammal, így illegális áramvételezéssel sem. Olyan sem fordult elő, hogy megosztoznak a villanyórán, minden család saját mérővel rendelkezett. Ugyanakkor több család esetében találkoztunk kártyás mérővel. Meglepő volt viszont a nem kártyás villannyal rendelkezők esetében a viszonylag magas villanyszámla (volt olyan család, ahol ez 10-15 ezer Ft-os havi kiadást jelentett).

A *háztartások rendszeres kiadásai* összefüggésben vannak az ingatlanok komfortfokozatával és felszereltségével, a szolgáltatások kiépítettségével. Elektromos áramot érintő kiadásokról 40 esetben nyilatkoztak a családok. Erre a célra a családok által kifizetett összeg havi 3.500 Ft és 20.000 Ft között szóródik, átlagosan 8.800 Ft-ot fizetnek ezért a szolgáltatásért. Három család nem nyilatkozott.

A másik legjelentősebb és legnagyobb tömegeket érintő kiadás a szemétszállítás díja. Átlagosan 5.400 Ft-ot fizetnek negyedévente a szolgáltatónak. Ezt a kiadást 31 esetben vállalták fel a válaszolók.

A vízdíjat 6 család válaszaiban találtuk meg, amely 2.000-7.000 Ft-os rendszeres kiadást jelent a számukra. Az önkormányzat felé fizetett telekbérlet kiadásainak összegét 9 esetben nevesítették, ennek összege 500 Ft-tól 9.800 Ft-ig terjed (csaknem 20-szoros a különbség a telekbérleti árak között!). Egy család pedig nem tudta megmondani ennek összegét, csak a jelenség tényét közölte.

Bevallott bírság vagy büntetés 3 család tekintetében történt. Az egyik esetben 5.000 Ft-os („átment az úton”), a másikban 30.000 Ft-os, míg a harmadik esetben 40.000 Ft-os összegről van szó, amelyet havonta, részletekben kell(ene) kifizetniük az érintetteknek. Esetükben többféle szabálysértési bírság összeadott értékéről van szó.

Megjegyzés: Többen említették, hogy a rendőrök előszeretettel bírságolnak, sok esetben a telepen, de a városban is.

Itt is – csak úgy, mint a Gizella utcában – többször találkoztunk olyan esettel, amikor nem engedik a szabálysértést kiváltani közérdekű munkavégzéssel. Sok esetben arra hivatkoznak, hogy lejárt a határidő, amíg ez erre átváltható lenne. Az egyik nyilatkozó feleségét előző este vitték el a rendőrök egy 15 ezer Ft-os bírságot szabadságvesztéssel kiváltani.

Szemétszállítási díjat illetően lejárt tartozás két esetben lett megemlítve, az egyiknél annak mértéke 20.000, míg a másik esetben 25.000 Ft.

Egyéb jellegű tartozásról is lett információnk, egy esetet tudunk megemlíteni. Itt pedig egy 1.200.000 Ft-os – „pályázatos” lakáshoz jutást elősegítő – hitelt nem törlesztettek.

A telepen megkérdezett *emberek legnagyobb problémája*, amivel szembesülniük kell, a *bűnözés* és annak mértéke. A probléma súlyosságát 4,2-es értéken helyezték el az 5 fokú skálán. Ugyancsak jelentős nehézséget jelent emellett az általános szegénység; a telepen uralkodó rossz körülmények (víz, gáz, villany stb.), és hogy onnan lehetetlen elköltözni. Itt jelenik meg a munkalehetőségek hiánya, valamint súlyos problémának érzik, hogy a fiatalok hamar alapítanak családot. Ezen nehézségek mélységének az átlaga is legalább 3,5 értéket mutatott a skálán.

16. sz. ábra. A lakók problémái – Bábonyibérc

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

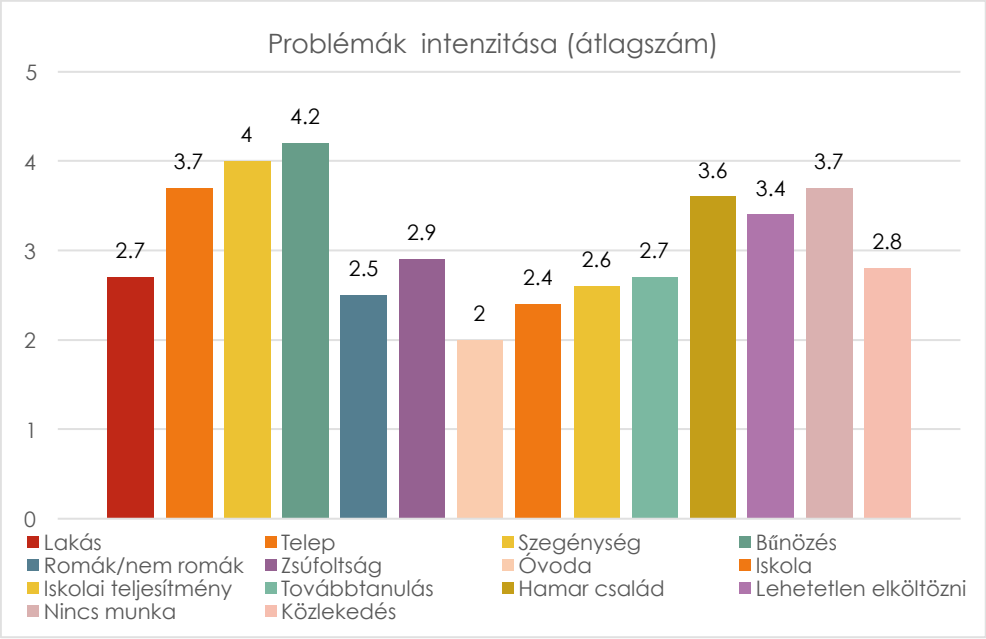

Közepesen erős problémának (értéke: 2,5-3,5 közé esik) tartják az emberek ezek mellett a lakásuk rossz állapotát és a telep, valamint az ingatlanok zsúfoltságát; a romák és nem romák nem megfelelő kapcsolatát; az iskolák nem megfelelő színvonalát, amely összefügghet a fiatalok gyenge iskolai teljesítményével és azzal a további nehézséggel is, hogy nehézkes a továbbtanulásuk. Ebbe a csoportba tartozik még a drága közlekedés is, amely megnehezíti a munkavállalást és a tanulást is.

Végül a lakók a közepesnél alacsonyabb fontosságú problémát csupán egyet említettek meg, ez pedig a kevés óvodai férőhely (értéke: 2,0). Három alkalommal kaptunk olyan válaszokat is, amelyben jelezték, hogy nincsen semmi problémájuk (elégedettek), illetve legfeljebb csupán az itt élőkkel vannak nehézségeik.

2.3. A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések

A Bábonyibérc vizsgált utcáiban, sorain *a Miskolci Önkormányzati Rendészet által koordinált közös ellenőrzés összesen 40 ingatlant érintett a felmérés alapján* (2 alkalommal nem kaptunk választ). Azokról a házakról, melyeket időközben lebontottak, vagy állnak éppen, de lakatlanok információkat nem szerezhettünk. Mindösszesen 2 esetben nyilatkozták azt, hogy náluk – még – nem volt *ellenőrzés, ami az esetek 4,8%-át jelenti, vagyis az ellenőrzés általánosnak, és mindenkit érintőnek nevezhető, a roma és nem roma családokra is vonatkozott.* Ahol nem voltak ellenőrzések, azok olyan roma családokat érintenek, akik saját ingatlanban, saját tulajdonú telken élnek. Ezek a családok legfeljebb fél éve élnek a jelen ingatlanukban.

A 2014-es évben is hasonló arányokról beszélhetünk, akkor is két család volt az, amelynél nem jelentek meg az ellenőrök. Emellett általánosságban még megállapíthatjuk, hogy 2015-ben *a nyilatkozó családok háromnegyedében (30 eset; 75,0%) legalább 4 alkalommal* történt közös szervezésű ellenőrzés.

Megjegyzés: A lakók elmondása szerint a Bábonyibércen volt olyan hét, hogy három alkalommal is voltak razziázni. Pontos számot a razziák nagyságáról senki nem tudott mondani, azt lehet tudni, hogy számtalan alkalommal volt jóléti razzia a településrészen. Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznünk, hogy sokan keverték a jóléti razziát (amikor szervezetten szálltak ki) a MIÖR által tartott ellenőrzésekkel. Volt olyan interjúalany, aki a gyámügyi környezettanulmányt is razziaként élte meg.

Annyit állíthatunk biztosan, hogy Bábonyibércen 2015-ben 4-nél több alkalommal volt jóléti razzia, amely szinte minden családot érintett a telepen – a nem roma lakosokat is.

Ezen belül 17 esetben 4-nél több alkalommal is megjelentek és 13 további válaszoló 4 alkalomról számolt be a kutatás során. Emellett 3-szor jelentek meg további 3 családnál, illetve 2 alkalommal 4 ingatlannál. Végül szintén 3 lakó jelezte azt, hogy náluk csak egyetlen alkalommal volt ellenőrzés abban az évben.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A válaszolók által a 2015-ös ellenőrzések felidézett részleteiről adott elemzés alapján megállapíthatjuk (összesen 212 db. konkrét említést jegyeztünk fel), hogy az *ellenőrzéseket végző szervek, szolgáltatók megjelenési gyakorisága* három csoportra osztható.

17. sz. ábra. Az ellenőrzések gyakorisága (2015) – Bábonyibérc

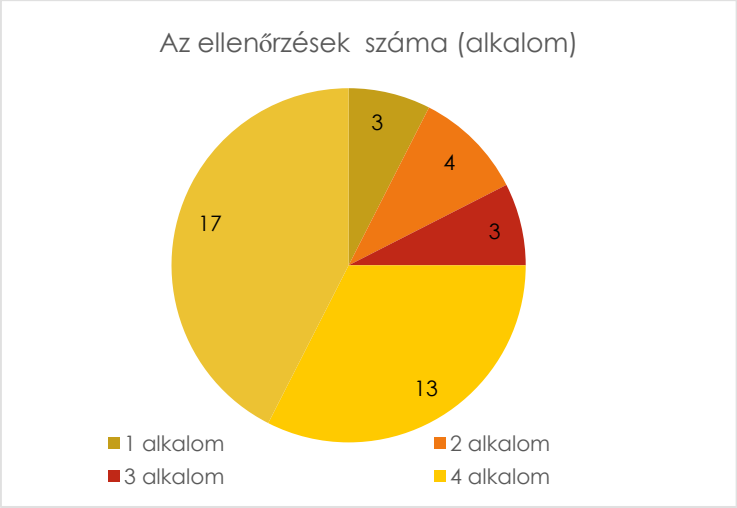

Az első csoportba tartoznak közülük azok, amelyek legalább 30 alkalommal képviseltették magukat a válaszokban. Ide tartoznak: a Rendőrség (38), az ÁNTSZ (37), az ÉMÁSZ (36), valamint a Polgármesteri Hivatal egyes egységei (30).

18. sz. ábra. A közös ellenőrzésekben résztvevők (2015) – Bábonyibérc

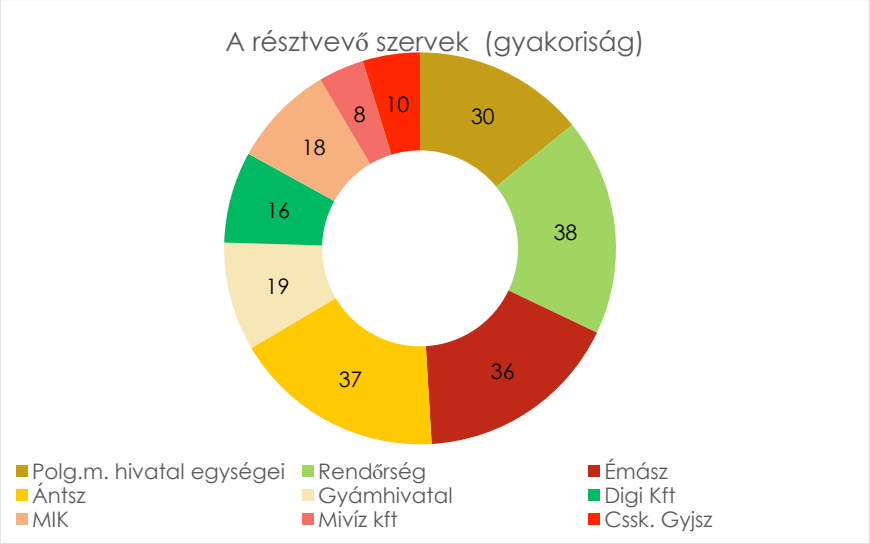

A második csoportba azok az ellenőriztetők, amelyek megemlítésének gyakorisága közel fele az első csoport adatainak. Ide sorolandók: a Gyámhivatal (19), a MIK (18) és a Digi Kft (16) terepen történő megjelenései.

A harmadik csoportba pedig azok a szervek, hatóságok és szolgáltatók tartoznak, amelyek a lakók általi említésekben a legkevesebb alkalommal szerepelnek. Erre a csoportra az a jellemző, hogy a megemlítésük

gyakorisága általánosságban az egynegyede az első csoportának, és fele a második kategóriának. Ebbe a csoportba pedig a Családsegítő/Gyermekjóléti ellenőrei (10), illetve a Mivíz Kft (8) emberei tartoznak bele.

A különböző szervek, szolgáltatók a közösen szervezett ellenőrzések során – gyakorlatban főszabályként megmutatkozva – *az alábbi területeket csaknem minden esetben ellenőrizték:*

- lakcímbejelentési kötelezettség elmulasztása
- az állattartás szabályainak be nem tartása
- a szemétszállítási szerződés hiánya
- a tulajdonjogot igazoló dokumentumok hiánya
- villanykábelek, az áramvétel szabálytalansága
- az udvar rendezetlensége

Anélkül, hogy szabályszerűséget vélnénk felfedezni a gyakoriság szempontjából, a fenti területek mellett *az ellenőrzések kiterjedtek még* az alábbiakra is:

- lakás nem megfelelő tisztasága
- a gyerekek nem megfelelő élelmezése
- a gyerekek nem megfelelő ruházata
- a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása
- a fűtőanyag vásárlását igazoló dokumentum hiánya
- vízvételezés szabálytalansága

Kumulálva 200 vizsgálati alkalomról vannak adataink. A kapott információk, visszaemlékezések alapján valóban csaknem azonos mértékben említették meg a lakók ezeket a kiemelt vizsgálati területeket. A fűtőanyag vásárlását igazoló dokumentum hiányát és a vízvételezés szabálytalanságát nem ellenőrizték a szakemberek – a vélemények alapján.

Az ellenőrzések során *talált hiányosságok, szabálytalanságok eredményeként valamilyen elmarasztalásokról, büntetésekről is vannak* információink. Ezek száma, aránya elenyésző a megemlített vizsgálatok számához képest, egyenként 4,1%-ban részesednek az ellenőrzések eredményeiből. Összesen 9 alkalommal volt elmarasztalás és ugyanennyiszer róttak ki büntetést is a lakókra. Fontos megemlíteni, hogy a lakók értelmezései alapján a valóságban átfedések is lehetnek ezen kategóriák tekintetében.

19. sz. ábra. Az ellenőrzések tárgya és eredményei - Bábonyibérc

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

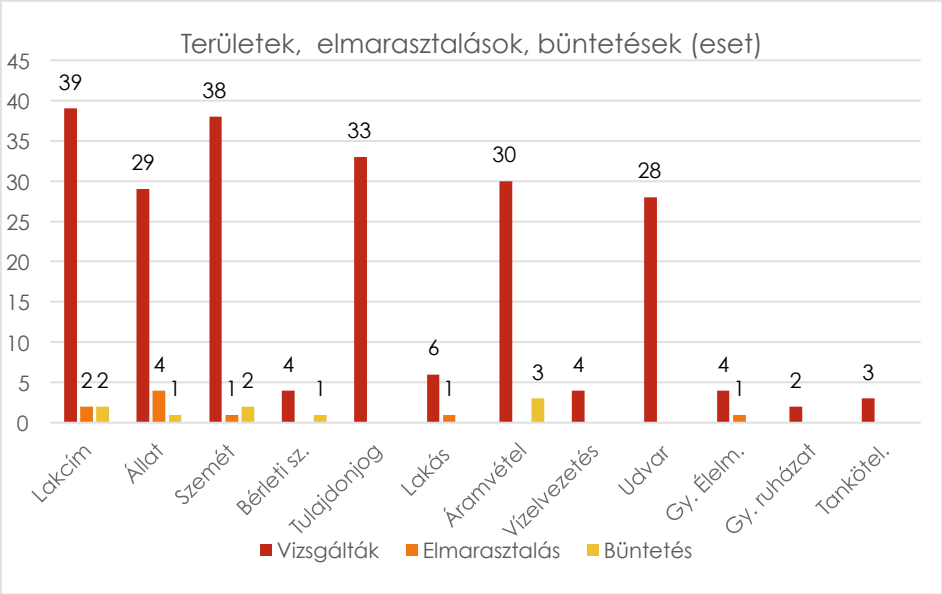

Mindösszesen a 9 *elmarasztalás*ból 4 eset kapcsolódik az állattartás szabályainak be nem tartásához, további 2 eset a lakcímbejelentési kötelezettség elmulasztásához. A fennmaradó összesen 3 alkalom pedig a szemétszállítási szerződés hiányához, a lakás nem megfelelő tisztasági állapotához, valamint a gyermekek nem megfelelő élelmezéséhez köthető.

A *büntetés*ek közül 3 alkalom az áramvétel szabálytalanságához, két-két eset lakcímbejelentési és szemétszállítási problémákhoz kapcsolódott. A fennmaradó egy-egy alkalommal pedig az állattartás és a bérleti szerződés hiányosságai vezettek a büntetések kiszabásához.

A rendelkezésünkre álló adatok és lakossági vélemények alapján megállapíthatjuk, hogy *az esetek többségében az ellenőrzéseket végző hatóságok, szolgáltatók által delegált személyek nem léptek be az érintettek lakóingatlanába.* Összesen 7 olyan véleményt kaptunk, amelyben említést tettek ennek ellenkezőjéről – ez pedig a válaszolók, a megszólalók 17,9%-a (5 esetben nem válaszoltak).

Megjegyzés: Két lakó is említette, hogy a terület önkormányzati képviselője is belépett a lakóingatlanba a razziák alkalmával, és megvizsgálta a gyermekek ruházatát, élelmezését, vagyis benézett a ruhás szekrénybe, illetve a hűtőbe. Ekkor ott voltak vagy a gyermekjóléti szolgálat, vagy a gyámügy képviselői is.

A *lakóingatlanokba történő belépések* közül 4 alkalommal a rendőrség (a lakóingatlanba történő belépések 25,0%-a), további 3-3 esetben a Polgármesteri Hivatal és az Émász munkatársai lettek megemlítve. Az esetek közel kétharmada ehhez a három szervezethez tartozik.

20. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők lakóingatlanba történő belépése – Bábonyibérc

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

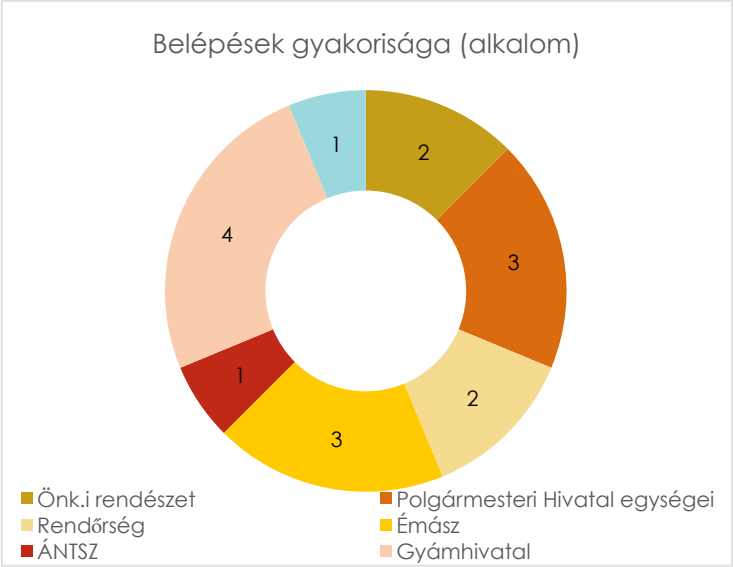

Emellett még megállapítható, hogy az Önkormányzati Rendészet, illetve a Rendőrség munkatársai 2-2 alkalommal, míg az Ántsz és a családsegítő/gyermekjóléti szolgálat ellenőrei további 1-1 alkalommal léptek be a lakóingatlanokba az ellenőrzések során.

Az ellenőrzést végző *személyek közel sem minden esetben igazolták magukat* az egyes alkalmak során. A rendelkezésünkre álló 181 válasz alapján ezzel kapcsolatban az alábbi pontosabb adatokat állapíthatjuk meg.

IX. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása – Bábonyibérc

Az ellenőrzést végző személy	Igazolta magát (db.)	Nem igazolta magát (db)
Miskolci Önkormányzati Rendészet	17	21
Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei	6	20
Miskolci Rendőrkapitányság	8	20
ÉMÁSZ	11	18
Miskolci Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete	6	17
Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	2	9
Digi Kft.	2	8
Miskolci Városgazda Városgazdálkodási Kht.	1	9
MIVÍZ Kft.	0	6
összesen	53	128

Az esetek igen jelentős részében – összesen 128 alkalommal, ami a válaszok 70,7%-a – a hivatalos személyek nem igazolták magukat, és csupán 53 vélemény alapján látunk rá a magukat igazolók gyakoriságára, arányára.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az *ellenőrzést végző szervek, szolgáltatók tekintetében* az Önkormányzati Rendészet és az Émász ellenőrei voltak azok, akik az egyes alkalmak során a leginkább igazolták magukat (az esetek kisebbik felében, 45%; egyharmadában, 37,9%). A sorrendben ezután a Rendőrkapitányság munkatársai és a Népegészségügyi Intézet kollégái következtek – az esetek több mint egynegyedében (28,6%; illetve 26,1%). A Polgármesteri Hivatal egyes szervezeti egységeitől jövők szintén csaknem minden negyedik esetben, míg a DIGI Kft. szakemberei minden ötödik alkalommal igazolták magukat. A Járási Gyámhivatal ellenőrei tőlük jelentéktelen arányban lemaradva következnek. A Városgazdálkodási Kht. munkatársai és a MIVÍZ Kft. szakemberi zárják a sort, az első szervezet esetében az esetek 10,0%-ában igazolták magukat a lakosok felé, a második cég esetében pedig nem történt hivatalos igazolás.

A rendelkezésünkre álló 38 darab válasz alapján megállapítható, hogy *mindösszesen csak 3 esetben született írásos feljegyzés vagy jegyzőkönyv* stb. az ellenőrzések során. Ez az eseteknek csupán közel 8%-át jelenti. Az elkészült dokumentumokat két esetben látta, olvasta és aláírta az érintett lakó is.

A Miskolci rendészet által koordinált, közös ellenőrzésekkel szemben – 32 válasz alapján – *egyénileg vagy közösen egyetlen személy sem élt panasszal*. A helyi közösség olyannyira atomizálódott, olyannyira hat rájuk az előítéletes tárdalom, hogy sok esetben szégyellik saját cigányságukat, és fel sem merül a közös fellépés lehetősége, ami pedig talán a leghatékonyabb forma lenne a változások eléréséhez.

A kutatásban a Selyemrét városrészhez hasonlóan a Bábonyibérc lakosságának véleményére is kíváncsiak voltunk a tekintetben is, hogy *miként, hogy élték meg az ellenőrzéseket.* A megélt érzések intenzitását itt is hasonlóan mértük, és egy skálán helyeztük el, valamint megalkottuk az összesített átlagértéket is.

Mindösszesen 771 db választ dolgoztunk fel az 20 fajta érzéssel, és azok intenzitásával kapcsolatosan. Az intenzitások összértéke 1.524 volt, így az intenzitási átlagérték 2,1 lett.

Az ellenőrzések alkalmával az érintettek *leginkább szégyenérzetet éltek meg* (3,0), emellett magasan az átlagos intenzitási szint felett jelentkezett még a közömbösség és kiszolgáltatottság (egyaránt 2,7), valamint a tehetetlenség, a természetesség (2,6) és a megalázás érzése is.

Közepes és ahhoz közeli intenzitású érzések is jellemzőek voltak, ezek leginkább a tanácstalanság, a lesokkoltság, a határozatlanság és a félelem megélésével voltak kapcsolatosak.

21. sz. ábra. Az ellenőrzések lakók általi megélése – Bábonyibérc

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

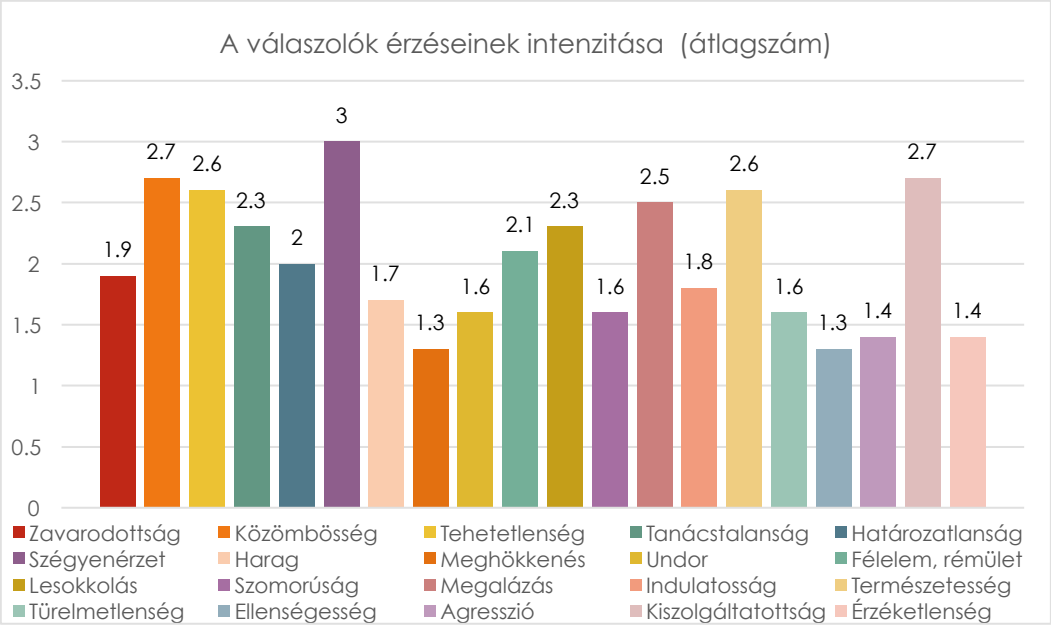

Megemlíthető még, hogy átlagon aluli intenzitással élték át az emberek a zavarodottság érzését, a haragot, emellett általában mérsékelten éreztek türelmetlenséget, indulatosságot és határozatlanok is ilyen mértékben voltak csupán. Ebbe a csoportba tartozik még a szomorúság érzésének intenzitása is.

A legkisebb intenzitással jelentkező, megélt érzések között szerepelt pedig az agresszió és érzéketlenség, valamint megállapítható, hogy az ellenőrzések alatt általánosságban az emberek nem éreztek igazán meghökkenést, illetve ellenségességet sem (1,3).

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy *az ellenőrzést végzők hogyan bántak a lakókkal, hogy milyennek látták a helyi érintettek az ellenőröket*. Erre a kérdésre összesen 676 elemben válaszoltak a megkérdezettek. A benyomások intenzitásának átlagos értékeként pedig 2,5-öt kaptunk.

A lakók átlagon felüli intenzitással élték meg, hogy az ellenőrzést végzők *érdeklődőek és összeszedettek, rendezettek* (3,8) voltak. Emellett nagymértékben természetesnek és csendesnek is tűntek a vélemények alapján.

22. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások – Bábonyibérc

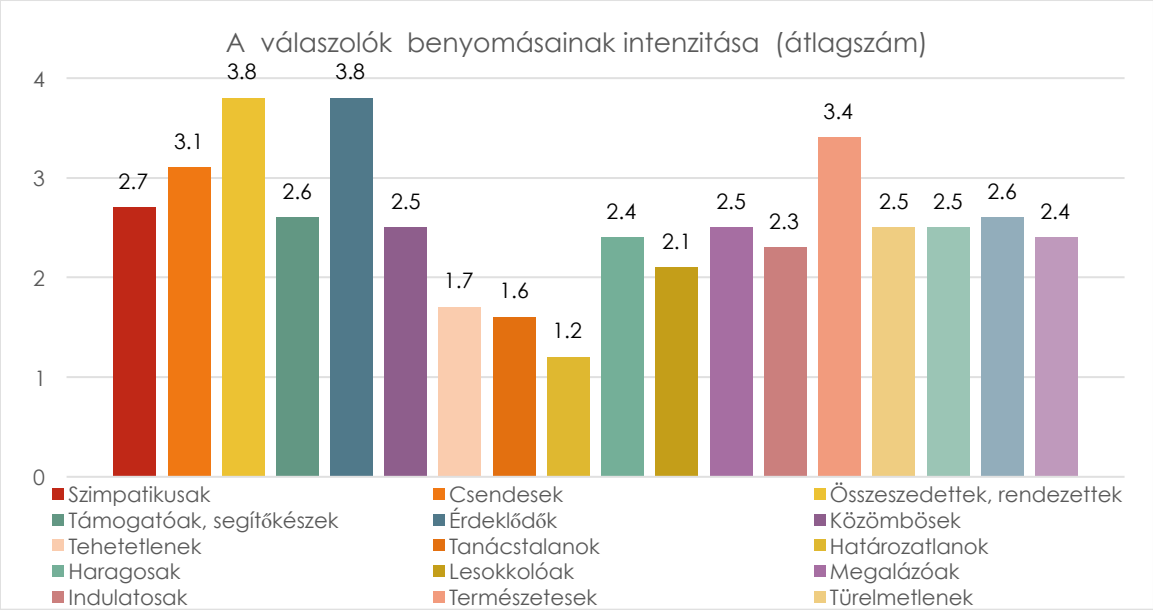

A benyomások átlagos értéke körüli intenzitással érezték továbbá az ellenőrzéseket végző személyeket szimpatikusnak és segítőkésznek, támogatónak. Ugyancsak átlagos vagy akörüli mértékben azonban kedvezőtlenebb benyomások is érték az érintetteket. Itt az agresszív viselkedést, a közömbösséget, a hangoskodást és a megalázó viselkedést említették elsősorban, de ezen a szinten jelenik meg benyomásként az indulatos viselkedés, a türelmetlenség, valamint az ellenségesség és az érzéketlenség is, vagy éppen a lesokkoló viselkedés.

A fentieken túl az érintettek nagymértékben átlagon aluli intenzitással gondolták, érezték az ellenőrzéseket végzőket tehetetlennek, tanácstalannak és határozatlannak (1,2-1,7).

A Bábonyibérc érintett lakosságától mindösszesen 41 értékelhető, háztartási szintet is reprezentáló válasz érkezett be. Ezen adatok alapján megállapíthatjuk, hogy az *emberek jelentős csoportja szükségesnek és „jogosnak" tartja az ellenőrzéseket*. Számokban és arányokban kifejezve ez azt jelenti, hogy összesen 28 válaszoló igen, szükségesnek tartja ezt a folyamatot és 13 személy véleményéből alakult ki az ellenőrzést nem helyeslő emberek csoportja, vagyis *a lakosság több mint kétharmada (68,3%) igenli, míg csupán minden harmadik ember rosszalja* az ilyen típusú hatósági és szolgáltatói kontrollálásokat.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A válaszokból, az interjúkból kiragadott legérdekesebb vélemények a következők voltak.

1 . Akik nem értenek egyet a szükségességgel és a „jogossággal”:

„ … még rosszabb minden, … semmi értelme… „

„ … akikkel nem kellene, azzal csinálják. Az állam egy munkahelyet ezzel létrehozott.”

„… nem indokolt, … hülyeség, elhiszi, amit mondok, nem tudja ellenőrizni.”

„ … nagy baromság, csinálják, mert utasítják őket… Megfélemlítés… Pincékből kiköltöztették a lakókat” …

„ … nem csinálnak semmit… leigazolják őket, … ugyanúgy folytatódik aztán…”

„ … megalázó, hogy csak a romák ellen irányul a cigánytelepeken…”

„ … nem a megfelelő szervvel végeztetik az ellenőrzéseket, … nem jutnak előrébb az ügyekben.”

„ … csak kiadás az államnak”

„ … nem látom, miért a közterületesek mennek, a rendőröknek kellene...”

„ … hülyeség, semmi értelme, a bűnözőket kipucolták…”

„ … zaklatásnak tartom…”

„ … szomorúak vagyunk, látványosságnak tartanak…. Trógerek, szemétládák vagyunk….a közbiztonság sem lett jobb…. Házat nem lehet magára hagyni…”

„ … nincs joguk a saját tulajdonba belépni…”

„… amúgy is csak azok nyitnak ajtót, akiknek nincs félnivalójuk, … nagyon agresszívak…”

„ … a térfigyelő kamera sem jön be, … csak akkor jó a razzia, ha éppen jönnek, abban az időpontban…. Aztán semmi hatása.”

2 . Akik egyetértenek az ellenőrzésekkel, de azok módszereivel, gyakoriságával nem:

„ … munkájukat végzik, de lehetnének emberségesebbek …”

„ … nem kell mindenkit egy kalap alá venni…”

„ … mindenki végezze a dolgát. Vidékről többen jönnek, nem tudnak beilleszkedni. … Ennyire nem kellene, volt, mikor egymás után 2 csoport jött… a bűnözőket visszafogja … főzik az ételt az udvaron, a fazékkal együtt elviszik…”

„… kell, mert szükség van arra, hogy felügyeljék az embereket. … Voltak itt 4-5-en, akik szétszedik a házat … a szomszéd magyar, oda nem mennek ….”

„… jó, hogy van, de nem érzünk semmit…”

„… jó a lopások miatt…. Legalább csend van….a magyaroktól is kérnek mindent és megalázzák a magyarokat is…. Szomszédom négyszer feltörve…”

„… valamilyen szinten oké, de miért kérik az igazolványt, ha jól tudják, itt lakom…. Amikor kellene, nem jönnek a rendőrök… sokan lopják az áramot…”

„… néhány család miatt nagy a bűnözés, miattuk ítélik el a romákat, azokat is, akik rendesen dolgoznak … keményebben kellene fellépni”

„… közbiztonság miatt jó. 3 kutyám is van…. Többször is jöhetnének…”

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

„… a rendőrség jó, bevilágítanak az ablakon…. Viszont a szolgáltatók nem hagynak papírt, hogy itt voltak… legalább kiszűrik a nem idevaló elemeket…”

„… nagyon sok olyan család van itt, akik miatt többet kellene jönniük, elhanyagolják a gyerekeket…nagy a bűnözés”

„… sűrűbben kellene jönniük, jobb a közbiztonság. Nem vetem meg őket, ha tudnának viselkedni.

Az a baj, hogy mikor jönnek, azok, akiknek van félnivalójuk, azok elmenekülnek…

3 . Akik szükségesnek, indokoltnak tartják:

„… olyanok fordulnak meg itt, hogy ha nincs kutya, feltörik a házat…”

„… nagyon sok a bűnöző, félnek az emberek”

„… valahogy kordában kell tartani az embereket.”

„… nagyon jó, mindent kézben tartanak, többször is jöhetnének”.

„… Jöhetnének gyakrabban is …. Vannak olyanok, akik nem foglalkoznak a tisztasággal.”

„… olyan állapotok vannak…. Nem olyan szegények, nem arra költik a pénzt, amire kellene…”

„… sok a betörés, sok a szemét… ismeretlenek költöznek be.”

„… féltünk a bőrfejűektől…. Jó, hogy vannak….. De nem biztos, hogy visszatartó erő… Szemet szúr a telep a szemközti gazdagoknak…”

„… én fizetem a villanyt, más nem fizet”

„… a fiatalok drogoznak, szemtelenek, nem lehet az utcára kimenni”

„… szükséges, mert van, ahol 50 fő van bejelentkezve 90 nm-re…”

Egyéb, a kutatás témájához nem kapcsolható, de a településrészen feltárt problémák és sajátosságok:

- a már említett szabálysértési bírságolási gyakorlat (csak és kizárólag a roma lakókat érinti)
- a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat nem megfelelő működése (inkább hatóságként lépnek fel, mint segítőként)
- a ledózerolt, elbontott lakások helyén keletkezett szemét elszállításáról a MIK nem gondoskodik, az üresen álló falak között rengeteg szemét van, így megjelentek a patkányok is a telepen
- több család lakását elkezdték árverezni, főként azokat, amelyeket ún. pályázatos pénzen (első lakáshoz jutók támogatása) vásároltak meg, és nem fizették a törlesztési díjat, az egyik ilyen lakásra az önkormányzat elővásárlási jogot jegyezetett be, sőt, kifizette a vételár felét
- a MIK-es telkek nagy arányú jelenléte a terület valószínűsíthető rehabilitációja során az ott élőket hátrányos helyzetbe sodorhatja
- sok család nem fizeti a MIK részére a telek után a bérleti díjat – sajnos nem sikerült megtudnunk, hogy mi alapján állapítja meg az önkormányzat ezen ingatlanok bérleti díjának mértékét
- több család is jelezte a MIK felé, hogy meg kívánja vásárolni a telket, ám azt a MIK elutasította – véleményünk szerint ez is arra mutat, hogy a területtel a városnak más szándékai vannak

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Javaslatok

- jogsegélyklinika működtetése a telepen, önkéntes szociális munkások (hallgatók) bevonása
- a MIK-es telkek felderítése, bérleti szerződések rendbetétele.

III. A szegregátumok összesítő elemzése

3 .1. A szegregátumok és azok lakossága

A *két szegregátumban összesen 62 embert kérdeztünk meg*, ez összesen 260 embert érintett, a Gizella utcában 61 főt, a Bábonyibércen 199 főt.

A megkérdezett *lakosok 2/3-a románnak vallotta magát*, a Gizella utcában minden megkérdezett annak vallotta magát, a Bábonyibércen a megkérdezettek 57%-a nyilatkozott arról, hogy románnak vallja magát.

Egyik szegregátum területén sem találkoztunk önkormányzati bérlakással. Előzetes feltevéseink szerint arra számítottunk, hogy mindkét szegregátumban, de főleg a Gizella utcában lesznek önkormányzati bérlakások. A Gizella utcában voltak önkormányzati bérlakások, ám azokat az önkormányzat lebontotta, a lakókat kiköltöztették – volt, akit elhelyeztek, s volt olyan család, amelyik rokonokhoz tudott költözni.

A *megkérdezett lakók 87%-a tulajdonosként vagy annak családtagjaként* lakja az ingatlant.

A *saját tulajdonú lakások közül 14 MIK-es telken áll,* ez az összes magántulajdonú felépítmény egynegyede. A képet tovább árnyalja az a tény, hogy a Gizella utcában többen nyilatkoztak úgy, hogy a telek is sajátjuk, miközben tudomásunk szerint mindhárom udvarban a telkek döntő többsége MIK-es. A Bábonyibércen az Újtelep utcában találhatóak a MIK-es telkek, ott az összes lakás közül 11 áll MIK-es telken, az összes Bábonyibércen lévő lakóház egynegyede.

A MIK-es telkeken lévő saját tulajdonú ingatlanok esetén a 14 esetszám fele nem fizet bérleti díjat a MIK-nek, a Gizella utcában senki, a Bábonyibércen pedig az összes esetszám 1/3-a. A Bábonyibércen 6 család fizet a telek után. A megkérdezettek fele nyilatkozott úgy, hogy rendelkezik bérleti szerződéssel.

23. sz. ábra. Az ingatlanban történő tartózkodás jogcíme - összesített

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

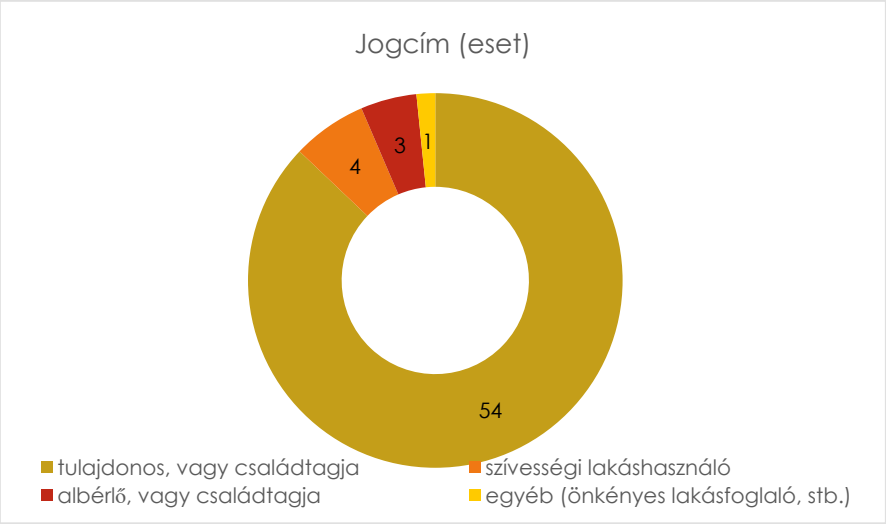

Jellemző tulajdonosi forma még mindkét telepen a szívességi lakáshasználat, amikor egy rokon vagy ismerős a tulajdonos, és megengedi, hogy valamennyi ideig a benne élők lakhassák az ingatlant. Ilyen esettel nagyobb számban a Gizella utcában találkozhattunk, a tulajdonosok a legtöbb esetben külföldön (Kanadában) tartózkodnak.

A *két szegregátumban a megkérdezett háztartásokban összesen 118 kiskorú nevelkedik*. Meglepően alacsony a 0–2 éves korosztály aránya, az össznépességen belül mindössze 4,2%-ot tesz ki. Arányaiban a Gizella utcában nevelkedik több 0–2 éves gyermek, ott ez az arány 6,5%, a Bábonyibércen 3,5%.

A két szegregátumban az óvodáskorúak (3-6 év) száma 25 fő. Ez a megkérdezett össznépesség 9,6%-a. A Gizella utcában az óvodáskorúak teszik ki a kérdőívben érintett családok 11,3%-át, míg a Bábonyibércen ez az arány 9,1%.

Az óvodáskorúak nagy része a Gizella utcából a közeli, Zsolcai kapu téri Óvodába jár. Egy gyereket hordanak el messzebbre innen, a Vasgyári Óvodába, de mivel jó a buszközlekedés, ez nem jelent problémát a szülőknek.

A Bábonyibércről az óvodáskorú gyerekek a Brunszvik Teréz Óvodába járnak, egy óvodáskorút hordanak vissza az Avasra oviba.

Tanköteles korú a megkérdezett össznépesség egynegyede (24,9%), 65 fő. A Gizella utcában és a Bábonyibércen is ez a megkérdezett családok egynegyede.

Az iskoláskorúak a Gizella utcából döntő többségükben a megyei fenntartású eltérő tantervű iskolába, az Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egymi-be járnak, illetve a kevésbé szegregált Szabó Lőrinc Általános Iskolába. A Bábonyibércről az iskoláskorú gyerekek a Hunyadi Mátyás Általános Iskolába, illetve a közeli sportiskolába, a Gyarmati Dezső Iskolába járnak.

A megkérdezettek több mint *háromnegyede Miskolcon született*, és a szülők is már Miskolcon éltek. A Gizella utcában született a megkérdezettek közül 2 fő, a Bábonyibércen pedig 5 fő.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A Gizella utcára a legtöbben valamelyik cigánytelepről (Pereces, Görgey, Martin telep), elindulva érkeztek meg. Általában jellemző, hogy főleg szegregált lakókörnyezetben élték le az eddigi életüket.

A Bábonyibércen kisebb volt a mozgás. Több család él itt évtizedek óta, illetve többen ide is születtek. Az Avasról többen is itt vettek házat, amikor a fészekrakó program becsődölt. Az itt élők nagy része nem szegregált lakókörnyezetben nőtt föl.

A házak, amelyekben a megkérdezettek élnek téglaépítésű házak az esetek 89%-ában, a többi esetben pedig a tégla és vályog a fő építőanyag.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A Gizella utcában átlagosan 8 éve élnek a családok, a legrégebbi, a jelenlegi lakásban ott élő 1995 óta él ott, a legújabb lakó pedig 4 hónapja *él a jelenlegi ingatlanban*.

24. sz. ábra. A jelenlegi ingatlanba történő beköltözés - összesített

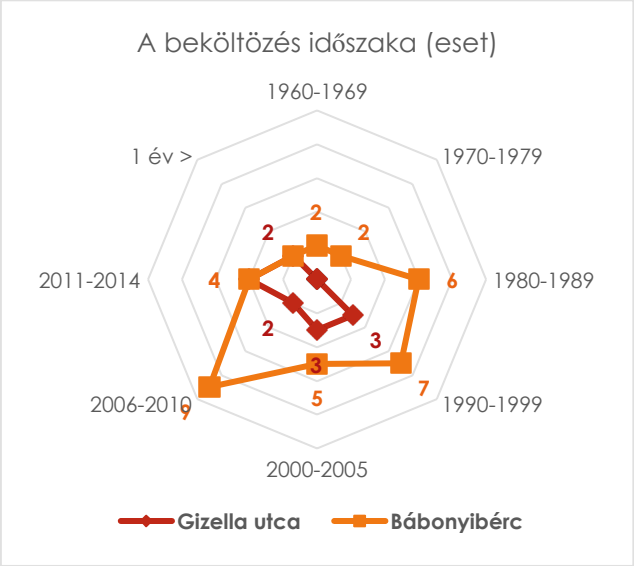

A Bábonyibércen a legrégebbi, jelenleg is lakott ingatlanban élő személy 56 éve él ugyanabban az ingatlanban. A legfrissebb beköltöző mindössze fél éve él Bábonyibércen. Átlagban a Bábonyibércen 19 éve élnek az itt élők, vagyis itt nem volt akkora mozgás, mint a Gizella utcában.

Kevés putriszerű építmény van a Bábonyibércen, ám az egyikben egy 7 gyermekes család él…

Mindkét szegregátum esetében jellemzően komfortnélküliek a lakások.

Az ingatlanok több mint felében, 36 esetben (58%) komfort nélküli a minőségi fokozat megjelölése, amely azt jelenti, hogy legalább egy 12 m2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá a lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával, valamint egyedi fűtési móddal rendelkezik és a vízvétel lehetősége biztosított. A Bábonyibércen található az összes komfortnélküli ingatlan 80%-a.

Az esetek egyharmadában félkomfortos az ingatlan minősítése, amely azt jelenti, hogy legalább egy 12 m2-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, továbbá fürdőhelyiséggel vagy WC-vel, valamint legalább villany- és vízellátással, és egyedi fűtési móddal rendelkezik. Az összes félkomfortos ingatlan közel háromnegyede található a Bábonyibércen.

Komfortos ingatlant csak a Gizella utcai szegregátumban találhatunk (4 esetben, ebből egy van csak a Gizella utcában, a másik három a Hadirokkantak útján található).

25. sz. ábra. Az ingatlanok komfortfokozata - összesített

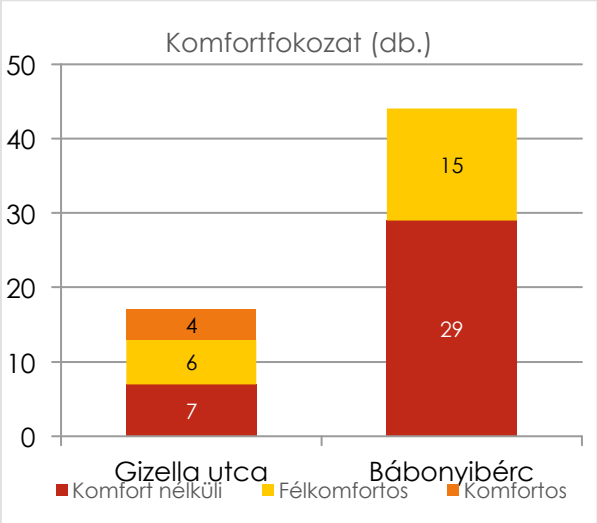

A Bábonyibércen hiába van bevezetve a gáz, a víz az egyes lakásokba, mivel a telep teljes területén nincs kiépítve a szennyvízhálózat, így ezeknek a lakásoknak a komfortfokozata csak félkomfortos lehet.

Mindkét szegregátumban a villany, a fűtés és a szemétszállítás, illetve a MIK-es telken lévő ingatlanok esetében a telek bérleti díja jelenti a rendszeres kiadásokat. 2 lakás kivételével minden lakásban van villany. A két szegregátumban átlagosan 8500 Ft-ot fizetnek a családok havonta a villanyért. A minimum érték 2,000 Ft, a maximum érték 20,000 Ft.

A Bábonyibércen magasabb az átlagos villanyszámla, ott ez az érték megközelíti a 9 ezer Ft-ot, míg a Gizella utcában az átlagos villanyszámla havonta „mindössze" 7,040 Ft.

Az, hogy *nincs jelentősebb villanyszámla tartozás a szegregátumokban* mindenképpen pozitív. Mint már említettük, a Bábonyibércen szinte mindenhol van villany, kikötött szolgáltatásról nem tudunk. Egy esetben róttak ki magasabb büntetést illegális áramvételezés miatt, a Gizella utcában pedig 2 családnál van kikötve a szolgáltatás, a többi család legálisan jut áramhoz.

A Bábonyibércen több család kártyás villanyórával rendelkezik. A családok saját maguk kérték, és járták ki maguknak ezt a megoldást, nem kaptak ehhez segítséget.

Vízdíjról összesen 11 család nyilatkozik, a 3 Hadirokkantak útján élő család, a Gizella utcából 2 család, és 6 család a Bábonyibércről. Átlagosan ez a fajta kiadás 3,500 Ft-ot jelent a családoknak.

Csak a Bábonyibércen jelenik meg a telekbérleti díj mint kiadás, a Gizella utcaiak nem fizetik.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Nyolc család fizeti rendszeresen a *telekbérlet*et, amely átlagosan 2,600 Ft kiadást jelent a MIK-es telken lévő ingatlanok tulajdonosainak. A minimum érték 530, a maximum érték 9,600 Ft.

Hat család számolt be *szabálysértési bírság*ról, a 6 családnak összesen 775,000 Ft szabálysértési bírsága van. Itt meg kell említenünk, hogy nem minden család vallotta be a kérdőív felvételekor, ám később, a beszélgetések során sokkal több szabálysértési bírságra derült fény, ám ezt már nem rögzítettük. Főleg a Gizella utcaiak rendelkeznek nagyobb összegű és változatos szabálysértési bírsággal.

Szemétszállítási díjat szinte az összes megkérdezett család fizet, nyilvánvalóan azért, mert a jóléti razziák, és az ellenőrzések során ezeket elkérik, és aki nem fizet, azt megbüntetik. A szemétszállítási díj összege havi átlagban 1700 Ft körül van, a szolgáltatás díjmértéke függ a kuka nagyságától, és a szállítás gyakoriságától. Bábonyibércen a családok negyedévente 5400 Ft-ot kötelesek fizetni, s mindegyik család fizeti is, tartozása csak egy-két családnak van.

A Gizella utcában az ott élő családok nagy része fizeti a szemétszállítási díjat (a megkérdezett családok 61%-a említi mint kiadást), s csupán egy család jelezte, hogy van tartozása (16,000.- Ft). Bevett gyakorlat egyébként, hogy a közmunka béréből ezeket a tartozásokat levonja az önkormányzat.

Azokban a lakásokban, ahova be van vezetve a gáz, ott ez természetesen kiadásként megjelenik. 14 lakásban van bent a gáz a 2 szegregátum területén, de 2 helyen ki van kötve tartozás miatt (mindkettő a Gizella utca 2-ben). Átlagosan havonta 19 ezer Ft a gázszámla ezeknél a családoknál – itt nyilvánvalóan inkább a téli hónapokra kell gondolnunk.

A két szegregátumban élők által megjelenített problémák és azok intenzitása változatos. Különösen az eltérő súllyal jelentkező problémák azok, amelyek rávilágítanak a két településrészen élők mindennapjaira, a közvetlen környezetük és lehetőségeik jellemzőire is és egyéb speciális jellegzetességekre is.

A Gizella utcában és a Bábonyibércen élő emberek hasonlóan, mégis eltérő elemekkel és súllyal mutatják be a problémáikat. Általánosan megfogalmazva, *az emberek a szegénységgel, a pénztelenséggel és mindennapi*

körülményeikkel, valamint a kilátástalanságukkal kapcsolatos problémákat emelték ki leginkább: az általános szegénységet; a telepi környezet helyzetét (víz; villany, szennyvízelvezetés; a szemét; az utak burkolata, stb.), a munkalehetőségek hiányát és a gyermekek, fiatalok nehézségeit emelték ki általános érvénnyel.

26. sz. ábra. A lakók problémái - összesített

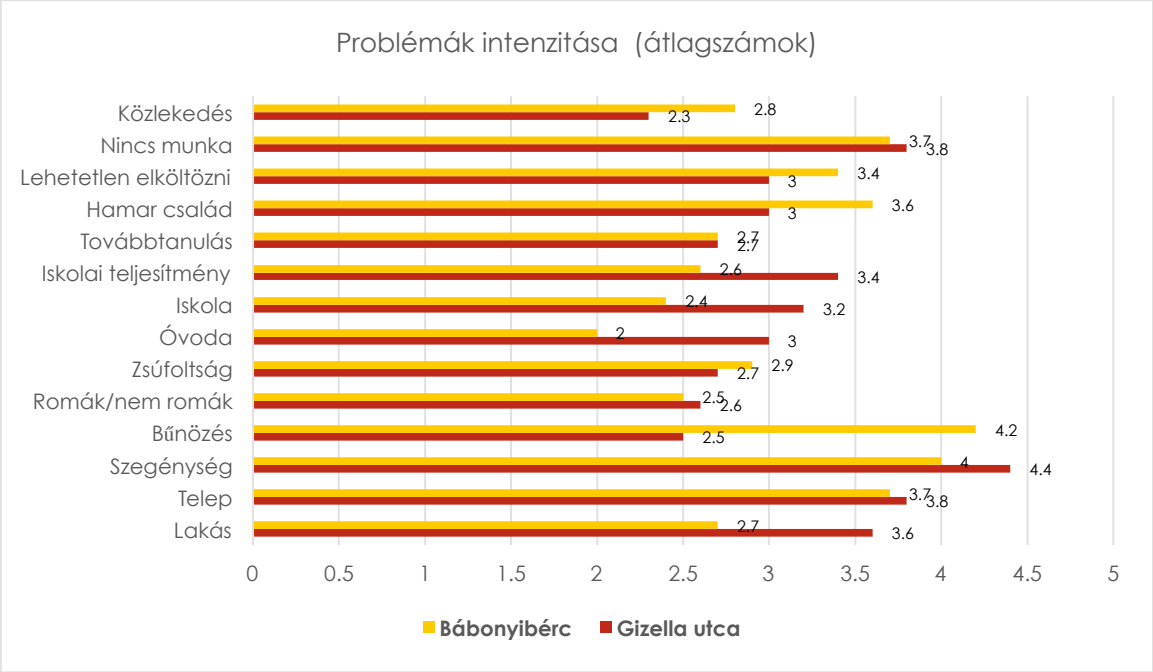

Jellegzetességek is felszínre kerültek azonban, amelyek az egyes szegregátumok eltérő jegyeit is bemutatják. *A Gizella utcai emberek a lakásuk rossz állapotát jelölték meg elsődleges nehézségként, míg a Bábonyibércen ennél sokkal fontosabb probléma a bűnözés magas szintje.*

Emellett az adott szegregátumra jellemző sajátosság az is, hogy a *Gizella utcaiak* nagyon komoly problémaként látják azokat a hiányosságokat, amelyek a fiatalok, a *gyerekek köré (intézményi és szolgáltatási szinten)* szerveződnek, vagyis: *kevés a férőhely az óvodákban; nagyon gyenge az iskolai színvonal, rossz a gyermekek iskolai teljesítménye.* Ezen problémák a másik szegregátumban is megjelennek, de nem ilyen markánsan, a *Bábonyibércen* a gyermekek óvodai, iskolai helyzetével elégedettebbek ugyan, viszont itt továbbtanulási nehézségként leginkább a hagyományokból, kultúrából eredő *korai családalapítás*t említik meg.

A másik szegregátum, a *Bábonyibérc* lakosainak nehézségei között olyan sajátosságokat is találhattunk, amelyek *lakókörnyezetük, a telep, illetve az egyes ingatlanok zsúfoltságára is utalnak. Erről a területről jellemzően nehéz elköltözni, gyakorlatilag lehetetlen a tartós vagy végleges elszakadás, a szakítás.* A helybe történő bebetonozásukat sajnos elősegíti *a közlekedés költségessége is, amely ellehetetleníti a távolabbi munkavállalást.*

3.2. A Rendészet által koordinált közös ellenőrzések

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Mindkét szegregátumban voltak jóléti razziák, a Bábonyibércen több mint négy alkalommal, sajnos a pontos számot nem sikerült megtudnunk – olyan sok alkalommal voltak kint.

A Gizella utcában kisebb intenzitással razziáznak, 2015-ben összesen 3-4 alkalommal lehetett. Az interjúalanyok átlagban 2 jóléti razziáról számolnak be, de volt olyan nyilatkozó, aki 4-nél többre emlékezett. Valószínűsíthető, hogy keveredik a szervezett, összevont jóléti razzia – amire a kutatásban kíváncsiak voltunk –, és a „sima" önkormányzati rendészeti ellenőrzések, vegzálások. Az is közrejátszhat még, hogy a lakók nem minden alkalommal tartózkodhattak otthon, amikor a razzia történt. Azt valószínűsíthetjük, hogy 2 vagy 3 alkalommal lehetett összevont ellenőrzés a szegregátumban. Ugyanakkor a Gizella utcában a razziák csak és kizárólag a romák lakta udvarokra korlátozódnak, sem a szomszédos utcákban, sem a Gizella utca nem romák lakta lakásaiba nem mennek soha ellenőrizni.

A két szegregátumban az ellenőrzések is másmilyenek, a Gizella utcában több alkalommal számolnak be arról, hogy belép a lakásba valamelyik hivatalos szerv képviselője, míg a Bábonyibércen ez csak néhány alkalommal fordult elő.

A razziák alkalmával *a MIÖR mellett legtöbbször a rendőrség, az ÉMÁSZ, a Polgármesteri Hivatal valamelyik szervezeti egysége, illetve a Népegészségügyi Intézet vett részt mindkét szegregátumban.* A rendőrség jelenlétéről összesen legalább 91 alkalommal jeleztek a szegregátumban élők – azért nem tudunk biztosat állítani, mert csak azt tudjuk, hogy a Bábonyibércen több mint négy alkalommal voltak, pontos számot nem tudtunk megállapítani. A Polgármesteri Hivatal ugyanilyen elemszámmal szerepel az említésekben. A Gyámhivatal is igen aktív volt a jóléti razziák alkalmával, mindkét szegregátumban. Ami meglepő, a Családsegítő és Gyerekjóléti Szolgálat munkatársainak a részvétele a razziákban. 5 megkérdezett is megemlítette, hogy a razziák alkalmával ott volt az intézmény képviselője.

A közösen szervezett ellenőrzések során *az alábbi területeket minden esetben ellenőrizték* a különböző szervek, szolgáltatók képviselői:

- lakcímbejelentési kötelezettség
- az állattartás szabályainak betartása
- a szemétszállítási szerződés megléte
- a tulajdonjogot igazoló dokumentumok
- az udvar rendezettsége

Ezen kívül szinte minden alkalommal vizsgálta az ÉMÁSZ, ugyan nem minden családnál

- a villanykábelek, az áramvételezés szabályosságát

A fentieken túlmenően bizonyos esetekben, de nem mindig az ellenőrzések kiterjedtek még az alábbiakra is:

- a gyerekek nem megfelelő élelmezése
- a gyerekek nem megfelelő ruházata

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

- a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása

*Büntetés, elmarasztalás elenyésző számban történt, inkább figyelmeztetések*et kaptak a szegregátumok lakói, amit a következő razzia/ellenőrzés során számon kértek rajtuk.

A kutatás során az egyik legfontosabb megállapítás, hogy „alapesetben” *az ellenőrzést végző személyek az udvarokra, portákra igen, de a lakóingatlanokba nem mennek be.*

A lakók elmondásai által az alábbiakban összesítjük tapasztalataikat. A Gizella utcában mindösszesen 19, míg a Bábonyibércen 16 esetben történt említés a lakóingatlanba történő belépéssel kapcsolatosan.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A Gyámhivatal munkatársai mindkét szegregátumban 4-4, a Polgármesteri Hivatal egységei 4-3 alkalommal; az Önkormányzati Rendészet kollégái 4-2 esetben léptek be az ingatlanokba.

27. sz. ábra. Az ellenőrzést végzők ingatlanba történő belépése - összesített

Az Émász 2-3, a Ántsz ellenőrei 1-1 alkalommal, míg a Digi Kft. 1 (Gizella utca) és a Családsegítő Intézet munkatársai is 1 (Bábonyibérc) alkalommal jöttek be az épületbe.

Az ellenőrzéssel megbízott személyek *a két szegregátum tekintetében átlagosan csak minden 4. esetben (28%; 70 eset) igazolták magukat a lakók irányába.* Az ellenőrzéseket végző szervek, hatóságok és szolgáltatók tekintetében azonban jelentős eltérések vannak, ezt mutatja a lakók általi, összesen 250 említés.

X. TÁBLÁZAT. Az ellenőrzést végzők (ön)azonosítása - összesített

Az ellenőrzést végző személy	Igazolta magát (alk.)	Nem igazolta magát (alk.	Összes alkalom (alk.)	igazolta %	nem igazolta %
Miskolci Önkormányzati Rendészet	21	33	54	*38,9*	61,1
Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei	8	30	38	*21,1*	78,9
Miskolci Rendőrkapitányság,	10	30	40	*25,0*	75,0
ÉMÁSZ	14	26	40	*35,0*	65,0
Miskolci Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete	8	21	29	*27,6*	72,4
Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatala	3	15	18	*16,7*	83,3
Digi Kft.	2	10	12	*16,7*	83,3
Miskolci Városgazda Városgazdálkodási Kht.	2	9	11	*18,2*	81,8
MIVÍZ Kft.	2	6	8	*25,0*	75,0
összesen	70	180	*250*	*28,0*	72,0

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az ellenőrzést végző szervek és szolgáltatók tekintetében az Önkormányzati Rendészet és az Émász munkatársai voltak azok, akik a legnagyobb mértékben igazolták magukat a lakosság felé. A Rendészetnél ez az arány az említések csaknem kétötödét jelenti (38,9%; 54 említés), az Émász esetében pedig több mint az említések egyharmada (35,0%; 40 említés).

Az emberek úgy tapasztalták, hogy csak minden negyedik esetben igazolják magukat a Népegészségügyi Intézet (27,6%, 29 említés és ez megegyezik az átlagos mértékkel is), a Rendőrkapitányság és a Mivíz Kft (egyaránt 25,0%, 40, illetve 8 említés alapján).

Továbbá a vélemények alapján minden ötödik esetben igazolta magát a Polgármesteri Hivatal valamelyik szervének munkatársa (21,1%; 38 említés), és a Városgazdálkodási Kht. munkatársai is ehhez hasonló arányban igazolták magukat a lakosság felé (18,2%; 11 említés). A Digi Kft. és a Gyámhivatal szakemberei pedig minden hatodik, rájuk vonatkozó említésben igazolták magukat (16,7%).

Az ombudsmani jelentésben foglaltakat támasztja alá a kutatás is. Mindösszesen a jóléti razziák folyamatában – a két szegregátum tekintetében – a lakók *összesen négy esetben számoltak be arról, hogy valamilyen írásos dokumentum is született volna az ellenőrzés során.* Ezekben az esetekben – egy kivétellel – a lakók megismerték, elolvasták és aláírták a dokumentumokat.

Az ellenőrzésekkel kapcsolatosan a lakosok vélt vagy valós sérelmük esetén nem élnek panaszjogukkal.

Kutatásunk egyik legérdekesebb pontja az volt, amikor az emberek elmondták személyes véleményüket az ellenőrzésekkel kapcsolatosan. Mindösszesen 991 elemet, választ dolgoztunk fel a mélyebb megértés érdekében: az ellenőrzés alatt megélt érzésekre és azok intenzitására voltunk kíváncsiak.

Általánosságban és elsőként megállapítható, hogy *a Gizella utcában élők esetében a megélt érzések intenzitása mérsékelten, de magasabb volt, mint a Bábonyibércen*.

A *Gizella utcai szegregátumban az emberek leginkább zavarodottak és határozatlanok, valamint bizonytalanok voltak*. Ezen túl, kisebb intenzitással, de megjelent egyeseknél a félelem is, másoknál pedig éppen a természetesség érzése. Általánosságban agressziót sem éreztek magukban, nem voltak türelmetlenek és szomorúak sem.

Ezzel szemben a Bábonyibércen a szégyenérzet és a közömbösség volt az, amely a legerősebbnek bizonyult. Határozottabbnak tűntek, mint a Gizella utcaiak, de itt is megjelent a természetesség érzése vagy éppen a félelem is. Az emberek itt a legkevésbé voltak csak zavarodottak.

Az ellenőrzéseknek az embereket érintő lélektani hatásainak pontosabb megismerése érdekében *megvizsgáltuk azt is, hogy a lakosok milyennek érezték az ellenőrzéseket végző személyeket, milyen benyomás alakult ki bennük, velük kapcsolatosan*. A megismerés érdekében mindösszesen 878 válaszelemet dolgoztunk fel.

Az ábrán is jól érzékelhető, hogy a vizsgált két szegregátumban élők érzéseik, benyomásaik – az ellenőrző személyekkel kapcsolatosan – *alapvetően hasonlóak voltak, de eltérések is tapasztalhatóak.*

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

28. sz. ábra. Az ellenőrök személye által a lakókban keltett benyomások - összesített

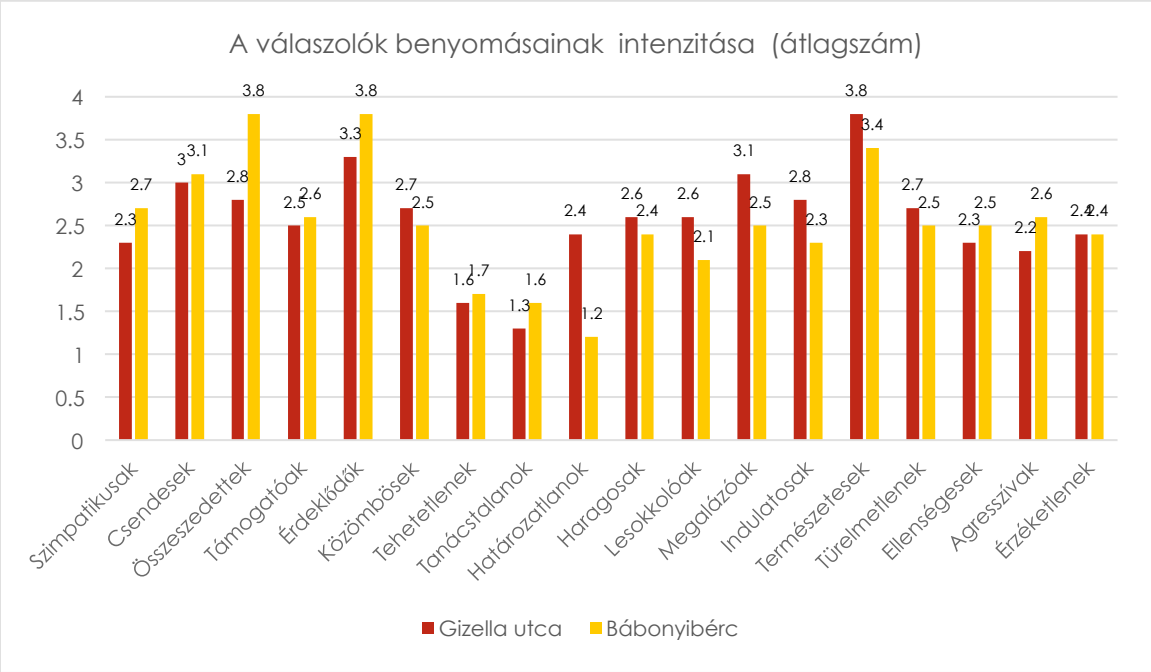

A Gizella utcában a lakók leginkább az ellenőrök természetességét, érdeklődését összeszedettségét emelték ki. A Bábonyibércen is hasonlóak ezek az erős benyomások. A településrészeken hasonlóak azok az érzések is, amelyek a legkevésbé intenzíven jelentkeztek, ezek alapján is alátámasztható, hogy az ellenőrök nem tehetetlenek, nem tanácstalanok a terepen az emberekkel szemben.

Az eltérő benyomások a következők lehetnek. *A Bábonyibércen összeszedettebbnek, határozottabbnak tűnnek az ellenőrök, kevésbé lesokkolóak, megalázóak, mint a Gizella utcában.*

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az emberek általánosságban egyetértenek a jóléti razziákkal. Mindkét szegregátumban az emberek többségi álláspontja az, hogy szükséges, „jogos" az ellenőrzés náluk és a közvetlen környezetükben.

A kutatásban a Gizella utcai emberek négyötöde (83,3%), míg a Bábonyibérc lakosságának kétharmada (68,3%) ért egyet a kialakult rendszerrel. Sokan egyetértenek az ellenőrzésekkel, de azok gyakorlati lebonyolításával nem.

Akik nem értenek egyet a razziákkal, azok annak éppen a jogszerűtlenségét és a hatalommal való visszaélést emelik ki, valamint azt, ahogy az emberekkel bánnak, zaklatják őket. Nem látják értelmét, mert nem kézen fogható az eredménye, hatása. Nem változik semmi…

Akik egyetértenek vele, de a módszereket, az eljárásmódot kifogásolják, azok kiemelik, hogy szükséges ez, *helyes, de miért csak a cigány emberekre összpontosítanak (Gizella utca), és mindenkit egy kalap alá vesznek köztük is, valamint lehetnének emberségesebbek is. Gyakrabban is jöhetnének a közbiztonság miatt (Bábonyibérc), vagy éppen ellentétesen*, hogy ne jelenjenek meg ilyen gyakorisággal…

Aki egyetértenek a jóléti razziákkal, azok többek között így indokolnak. *Ezek az emberek csak a munkájukat végzik, a rendet fel kell tartaniuk (Gizella utca). Sok a bűnöző és a szemét, félnek az emberek a fiataloktól és a telepen megjelenőktől, a betelepülőktől (Bábonyibérc)*

Összegzés és javaslatok

A kutatás zárásaként az összegzést a kutatói tapasztalatok alapján a feltárt problémák középpontba helyezésével végezzük el. Ezek a problémák közösségi jellegűek és jogi területet érintenek, vagyis valamilyen jogtalanság következtében alakultak ki és továbbgyűrűznek azóta is. A TASZ szempontjából jelentős háttérinformációkat jelentenek, és egyben alapul szolgálhatnak az egyéni jogi sérelmekkel foglalkozó folyamatok beindításához, képviseletéhez.
Az egyéni problémák felgöngyöléséhez, kibogozásához, képviseletéhez és rendezéséhez a kutatók terepmunkája során összeállított problématár lehetne a kiindulási alap.
A problémák megfogalmazása után átfogó jellegű javaslatokat fogalmazunk meg és ezzel is zárjuk a tanulmányt.

Jogsérelemmel kapcsolatos problémacsoportok

1. *A szabálysértési bírságolások diszkriminatív jellege* (több esetben jelezték a lakók, hogy a helyi rendőrök kifejezetten csak a romákat büntetik, sok esetben bagatell ügyekért (néhány példa: csikk; papírzsebkendő eldobása; fürdés a patakban; nem kijelölt gyalogos átkelőhelyen való átkelés, ahol nincs kijelölt gyalogos átkelőhely; biciklis büntetések számos variánsa)

2. Többen jelezték, hogy *nem engedik nekik a szabálysértési bírságot közérdekű munkával kiváltani.*

3. Számos lakos jelezte, hogy *meg szerette volna venni a MIK-es telket* – egy lakó ügyvédi segítséget is igénybe vett –, *de ezt a MIK elutasította* – arra való hivatkozással, hogy a területtel más tervei vannak a városnak; ha másra nem, arra jó lehet, hogy *megtudhatnák a lakók, hogy mik ezek a tervek.*

4. *Romákkal szembeni túlzott rendőri brutalitás*ról is beszámoltak a lakók mindkét szegregátumban. Az egyik alkalommal kiállították a férfiakat a házak elé, és agyba-főbe verték őket, majd bevitték őket a városi fogdára, és csak később engedték el őket – feljelentést a sértettek nem tettek. A Gizella utcában az egyik fiatalembert többször megverték a rendőrök, illetve a szüleit is az egyik alkalommal.

Átfogó javaslatok

1. *Szakmaközi együttműködés kialakítása* – elsődleges cél, hogy a személyes segítő szolgáltatások hatékonyabban és célzottabban működjenek, illetve létrejöjjenek azok a csatornák, ahol a társszakmák együttműködése megteremtődhet (szociális bizottság stb.), vagyis azon intézmények, szervezetek

bevonása, akik a célcsoporttal kapcsolatban állnak (CSSK, GYEJO, iskolák, óvodák, RNÖ, védőnői hálózat stb).

A szakmaközi hálózat – ahogy a neve is mutatja – nem egy adott szakmai ágazat képviselőinek a grémiuma, hanem a különböző humán szolgáltatások, és szervezetek helyi munkatársainak biztosít lehetőséget párbeszédre, sok szempontú problémafelvetésre és megoldási javaslatok kidolgozására. A szakmaközi együttműködés a közös szemléletformálás egyik eszköze lehet, emeli a problémaérzékenységet és a helyben dolgozó szakemberek kiégésének megelőzésében is segíthet. Emellett a klienseket pluszforráshoz segítheti, ezáltal a két szegregátumban a humán szolgáltatások hatékonyabbá válhatnak, a célcsoport részére személyre szabott szolgáltatásokat tudnak kidolgozni a közreműködő szakemberek segítségével. Így a klienst nem entitásként, hanem saját környezetével együtt – holisztikus megközelítésben – kezelik, s a problémájának nem csupán egy szeletével dolgoznak, hanem komplex problémakezelés történhet.

2. *Erőteljes közösségi szociális munka* – közösségfejlesztés. Egy ennyire atomizálódott közösségben igen nagy szükség volna a közösségi szociális munkára, az egyénekkel és családokkal folytatott szociális munka mellett. Ebbe a munkába esetleg be lehetne vonni szociális munkás, szociológus szakos hallgatókat is, akik így terepen szerzett gyakorlathoz is juthatnának.
   A közösségi munka ez esetben azt jelentené, hogy a helyi roma közösséget újjáépítse, hiszen egykoron a lakók elmondása szerint létezett közösségi élet, főként a Bábonyibércen. A közösségi munka feladata lenne, hogy képessé tegye arra a telep lakóit, hogy felismerjék, és képviselni tudják azokat az ügyeket, amelyek saját állampolgári jogaik gyakorlása során csorbát szenvednek vagy hiányosak. A közösségi munka a közösségi csoportokon, szervezeteken és hálózatokon keresztül fejleszti az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak. A közösségi munka kulcsfontosságú támogatója az aktív és demokratikus társadalmi részvételnek, támogatja a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott helyzetben lévő közösségek autonóm véleménynyilvánítását. Az együttműködésen és összefogáson kell, hogy alapuljon, és ennek szükségességét kell, hogy felismertesse a telepi emberekkel. Tapasztaltuk a terepen, hogy az emberek egyedül próbálnak képviselni ügyeket, egyedül akarják kijárni olyan problémák megoldását, amelyek az egész közösséget érintik, ám ezek a legtöbb esetben eleve kudarcra vannak ítélve.

3. *Jogklinika, jogsegélyszolgálat működtetése* - A nem jogvégzett ember jogi problémáiban nagyon kiszolgáltatott, különösen igaz ez a telepen, szegregátumokban élő romákra. . Mivel – teljesen érthetően – számos ismeretnek nincsenek birtokában, sokszor nem is értik, hogy a hivatalos levél, amit kapnak mit tartalmaz, és milyen következményei vannak. Sokszor azt sem tudják, hogy hova kell megírniuk a fellebbezést, vagy keresetet. Sokszor így kerülnek olyan helyzetekbe, ahonnan már nagyon nehezen vagy egyáltalán nem lehet továbblépni. Azt tapasztaltuk mindkét szegregátumban, hogy az ott élők eleve bizalmatlanok a hivatalos szervekkel, intézményekkel szemben. Nagyon

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

nehezen nyílnak meg, az igazi problémáikat el sem mondják, hiszen feltételezik (és akár tapasztalhatták is sajnos), hogy azok megoldásában úgy sem kapnak segítséget. Sok esetben kérdeztük meg, hogy pl. a hivatalos ügyeik intézésében keresték-e a családsegítő vagy gyerekjóléti szolgálat munkatársát, és szinte minden esetben nemleges választ adtak, vagy azt mondták, hogy nem foglalkoztak a problémával ezen intézmények munkatársai… A kutatás során számtalan jogi problémával találkoztunk (problématár), amelyek megoldása sürgős lenne. Kb 30-40 olyan eset van, amiben a jogklinika önkéntesei már most be tudnának kapcsolódni. Ebben tudna a jogklinika segíteni.

Függelék

A lakásútinterjú kérdései és az interjúk kivonata

A lakásútinterjúk kérdései

- Hol született
- Amikor született a szülei hol éltek?
- A lakás, amiben éltek tanácsi lakás volt vagy saját?
- Hány szobás volt a lakás, amiben éltek?
- Mennyien laktak abban a házban?
- Volt- e bent villany/víz/wc?
- A szülők hol születtek?
- A nagyszülők hol laktak?
- Hogy kerültek a szülők Miskolcra?
- Az a ház, ahol született cigánytelepen volt?
- Főleg cigányok laktak azon a környéken?
- Kb. mennyien laktak azon a részen?
- Ebből kb. mennyi volt a cigány?
- Ha éltek ott nem romák, milyen volt a viszony velük?
- Költöztek-e a szülők, amíg gyerek volt?
- Hova költöztek?
- Hány szobás volt a lakás?
- Hányan éltek abban a lakásban?
- Miért kellett költözniük?
- Amibe költöztek, saját tulajdon volt vagy tanácsi?
- Hány szobás volt a lakás, amibe költöztek?
- Kb. hányan élhettek azon a településrészen?
- Voltak- e nem romák is ott?
- Mikor került el a szülői házból?
- Hova költözött?
- Főleg cigányok laktak azon a környéken?
- Saját tulajdon vagy tanácsi lakás volt?
- Hány szobás volt?
- Volt-e a lakáson belül villany/víz/wc?
- Hányan éltek abban a lakásban?
- Hogyan került ebbe a lakásba, ahol jelenleg él?

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

- Ide szeretett volna költözni vagy csak azért él itt, mert itt tudta megfizetni a lakást, vagy itt kapott lakást?
- Mióta él itt?
- Amióta itt él, milyen változások voltak itt?
- Hogy érzi itt magát?
- Ha tehetné, itt maradna vagy elköltözne?
- Ha elköltözne, hova költözne szívesen?
- Ha felajánlják, hogy megveszik a lakást, van elképzelése arról, hogy hova fog költözni?
- Miért oda?
- Megkeresték már vételi szándékkal?

- A múlt évben hány alkalommal volt Önöknél razzia?
- Kik és mit ellenőriztek Önöknél?
- Kaptak-e elmarasztalást, büntetést a MÖR által szervezett ellenőrzések alkalmával?
- Beléptek-e a lakásba, ha igen, akkor kik, és mit ellenőriztek?
- Hogyan élte meg ezeket az Önkormányzati rendészet által szervezett ellenőrzéseket? Mit érzett Önmagában az ellenőrzés alatt, vagy utána?
- Mit érzett, milyenek voltak Önnel az ellenőrzést végző személyek?
- Szükségesnek, „jogosnak” tartja-e ezeket az ellenőrzéseket?
- Mi a véleménye az ellenőrzésen alkalmazott módszerekről?

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

A lakásútinterjú kivonata:

roma férfi.

Miskolcon született, Perecesen (Diósgyőr) A szülei itt éltek, az ő szülei is, családi házban, hatalmas portával , 5-6 szoba volt. A szülei állatokkal foglalkoztak, disznó, tyúk, ló is volt és mellette dolgoztak is a DIMAG-ban, onnan mentek nyugdíjba. Négyen voltak édestestvérek, a nagyszülőknél laktak.

A telep akkor teljesen más volt, jobb volt, biztonságosabb volt, nem volt feszültség sehol, a romák rendesebbek voltak, nem volt bűnözés, a házban minden volt, csak gáz nem. A vár mellett laktak a nagyszülei, mikor megszületett, akkor költöztek el Perecesre, mert bontották az akkorit. Pereces lett, nem roma környezetbe kerültek. A **vár mellett Diósgyőrben 5-6 szobás lakásuk volt, ami tanácsi** volt. 30- 40 disznót is tartottak. **13 éves koráig voltak Perecesen**, aztán **eljöttek onnan, mert a gyár adott szolgálati lakást,** hogy az iskola és munkahely közelebb legyen, **ezért jöttek be a Vasgyárba**. Az egy 3,5 szobás, nagy portás, összkomfortos lakás volt, ahol vegyesen laktak romák, nem romák. Jó körülmények voltak. **Ott is bérleti díjat fizettek, 10- 12 évet éltek** ott. **Onnan pedig**, amikor már felnőtt lett, a szülei elcseréltek az üveggyárhoz (városközpont) a lakást, ő pedig **pályázott egy MIK- es házra, ahol szintén10 évig** élt. Megszületett az első gyerekük, egy szoba és konyhás lakásban éltek. Vegyesen laktak itt is romák és nem romák, akkor kevesebb volt ott a roma (2000 környéke)

Ezt a házat, ahol most él, 2006-ban vette, mert a másik bérlése már nagyon drága volt. Házasokként kaptak 1,6 milliót az első lakáshoz jutáshoz, de kellett önerő is hozzá. Az 1,6 milliót teljes vissza kellett téríteni. Erre a házra volt akkor pénz, ezért lett ez. / közben az interjúalany mással beszél: állítólag tegnap is voltak (razzia) lakcímkártya, stb. Többet nem tud, mert éjszakás volt és aludt. Tegnap is jött két kocsi (12:00) Aggódnak a családok /

Tehát volt neki 1,5 millió Ft-ja, ez lett az önerő a lakásvásárláshoz. Amikor megvette, akkor még nem sokat tudott a környékről. 11 éve ez olyan rész volt, hogy öröm volt végigjönni, de azért másikat is néztek valahol, de az közös udvaros volt, ami nem tetszett, így lett ez. Saját porta és öröm volt ide jönni. Akkoriban volt itt 20- 30 falusi család Csenyétéről meg máshonnan, akiket a polgármester rakott ide.

Azóta lepusztult a telep. Rózsafák voltak, kiskertek az utcán, szép kis terület volt, sok borospincét is béreltek itt. Aztán már nem áldoztak az emberek a házakra. Kérdés: **- Elköltöznél? Válasz: - Nem.** Városközpontban vagyok, szomszédokkal is jól kijövök, minden közel van.

Razzia: rettegésben élnek a családok, nem volt jó ötlet. Mi lesz a gyerekekkel? Nem rendezettek a lakások, sok fizetnivaló van, sokan megkeresnek, de nem tudok segíteni senkinek.

Kérdés: - SZÜKSÉGES?

Válasz: - Nem! Voltak **településőrök, a CKÖ tartotta fenn, akkor nem volt szemét, bűncselekmény,** minden telepen volt nekik egy melegedőbódé és járőrözték a telepet 3- 4 fős társaság. Nem volt bűncselekmény, szemét, nem volt zaklatás. Ezt állítólag a pénz miatt állították le. Nem volt rossz, hogy saját emberek lettek a településőrök, romák és nem romák, én nem dolgoztam, nem tudtam vállalni.

Kérdés: - Ki lehet számítani, hogy a **rendészek mikor jönnek?**

Válasz: - Nem lehet kiszámítani. Van, mikor mindennap bejön egy autó, aztán a másik is jön, nincs olyan nap, hogy nem jönnek.

Razzia: hetente 2x; kéthetente, stb. Változó, de valahol napi megjelenésük van.

Kérdés: - Mi kellene a rendhez**?**

Válasz: - Utcabizalmi nagyon kellene, egy konténert kitennie az önkormányzatnak.

Kérdés: - És a módszerek megfélemlítőek?

Válasz: - Igen, a megjelenésük, hozzáállásuk. Vannak olyan családok, szegények nagyon, ott lekezelőek, agresszívebbek a családokkal. Amikor hoznak konténert, akkor a CKÖ költségvetéséből hozzák ki azt, de csak 2- 3 hónapig volt.

Miskolc, Selyemrét nevű településrész (Gizella utca, Lenke utca, Hadirokkantak útja, Borsvezér utca),

Az intézményi interjú kivonata

- *Első körben azt kérdezném meg tőled, hogy mi a véleményed a razziákról?*
- Több helyen is nyilatkoztunk már ezzel kapcsolatban. Elsőnek – amikor az egész razzia volt, kértem egy állásfoglalást a polgármestertől, hogy miért van az, hogy miért csak a cigánytelepeken szervezik ezeket a razziákat, illetve az volt az első, amit írtunk is, hogy nagyon komoly megfélemlítés, hiszen többen mennek, ilyen 30-40 fős csapatok, bemegy egy helyre, és nagyon komoly megfélemlítést kelt az ottani lakosokban, és nagyon sok gyerek él ott. Voltak olyan visszajelzéseink, hogy a gyerekek felsírnak álmukban, félelmükben… azt álmodják, hogy megint ott vannak. Tehát olyan komoly lelki problémákat jelentett ez a gyerekeknél. És ezzel kapcsolatban is az én véleményem azóta sem változott. Tehát az a fajta megfélemlítés, meggyőződésem, hogy az egész razzia nem azért van, hogy… hogy ezzel kvázi jobbá akarják tenni a városlakók életét. Elsősorban azért van, mert minden egyes újságcikk kapcsán azt akarják bebizonyítani, hogy ők mennyire előítéletesek, és az ellen vannak… tehát a telepi cigányság ellen szól az egész, semmi más, csak a cigányok megfélemlítése, és ezáltal politikai haszonszerzés. Ez az én véleményem, és főleg úgy, ahogy most van, hogy elmennek valahova, majd rá egy hónapra múlva ismét. Mi változik egy hónap alatt? Ugyanúgy elkérik attól az embertől a lakcímkártyát, akitől egy hónappal ezelőtt elkérték
- *Mit reagált az önkormányzat erre a megkeresésre? Egyáltalán írásban adtátok be?*
- Írásban, igen, írásban. Akkor írt egy olyat, hogy ez azért van, mert sokkal jobb a lakosság számára, hogy ha egyszerre többen mennek ki, mintha minden nap kijárna egy-egy szolgáltató, és elkezdené őket ellenőrizni.
- *Elég cinikus, nem?*
- Hát hogyne, az. Több alkalommal is, amikor közmeghallgatást tartottunk, tettünk fel kérdést a városvezetéshez, a rendészethez, hogy mi alapján választják ki a megadott területet, és azt mondják mindig, hogy lakossági bejelentések alapján…
- *Igen, ez áll az ombudsmani jelentésben is*
- Mondom én, ha én lakossági bejelentést teszek Miskolc legelitebb területére, a Derkovitsra, vagy nem kellene ne mást csinálni, mint mondjuk 30 cigánnyal felmenni a Derkovitsra, és mondjuk ott csak sétálni egyet, semmi mást csinálni, csak sétálni egyet. Az ott élőkben is elég komoly riadalmat keltene, és akkor képzeljék el, hogy ilyen sokan bejönnek hozzánk, és ez milyen félelmet kelthet az ottaniakban is
- *Mennyire foglalkoztatok a razzia jogszerűségével?*

- Annyira foglalkoztunk, hogy azt láttuk, hogy nagyon sok szervezet, a TASZ, a Neki is komolyan rászállt erre a dologra, és velük együtt – nem is azt mondom, hogy támadni –, de nagyon sok anyagban láttuk azokat a jelzéseket ezzel kapcsolatban. Alapvetően mindenhol elmarasztalják az önkormányzatot a razziákkal kapcsolatban, tehát valóban minden fórumon, amivel mi találkoztunk, meg az ombudsmani jelentés. Tehát nagyon sok jelentésben. Mi annyira foglalkozunk ezzel, hogy kvázi ezekkel a szervekkel voltunk kapcsolatban
- *Ti jeleztetek-e bármelyik jogvédő szervezetnek, kértetek-e segítséget ezektől a szervezetektől*?
- Ezekkel a szervezetekkel mi együttműködünk. Gondolom, arra kérdezel rá, hogy mi megkerestünk-e bárkit, akkor nem. De a munkánk során mi erről nagyon sokat beszélgettünk.
- *Ti nem kerestetek meg senkit, az ombudsmant, vagy a Neki-t, vagy a TASZ-t?*
- Nem, nem, nem. De mi vittük le az ombudsmant
- *Igen, azt olvastam a jelentésben, hogy sokszor esik utalás az RNÖ-re. Végig együttműködtetek velük.*
- Igen, ez már valaminek a következménye volt. A TASZ meg a Neki bejelentése alapján jött ki az ombudsman, de hogy pontosan hogyan történt, nem tudom, megmondom neked őszintén.
- *Ti csak az önkormányzatot kerestétek meg?*
- Az első körben írtunk egy levelet a polgármesternek, amiben kifogásoltuk a razziáknak a jogszerűségét
- *És ezek után tettetek-e még valami lépést?*
- Nem. Hát azon kívül mondom, hogy nem, hogy folyamatosan kapcsolatban voltunk a különféle szervekkel. Tehát a jogvédő szervekkel.
- *A lakók tettek-e bármiféle panaszt a razziákkal kapcsolatban az RNÖ-nél?*
- Kimondottan úgy, hogy valaki bejött volna az irodánkba vagy panaszt tettek volna az irodában, úgy egyetlen lakó sem. De amikor kimentünk a területre, és hogy ez téma volt, ez teljesen egyértelmű. A lakók kiint a területen elmondták, hogy számukra ez az egész dolog zargató, és sérelmezik. De csak kint, szóban, a területen. Amikor a jogvédő szervezetek megjelentek, akkor ez már folyamatban volt.
- *A lakók, amikor beszéltetek velük, elsősorban mit sérelmeztek?*
- Hát a folyamatos ellenőrzést, hogy folyamatosan kimennek hozzájuk. Az egyik kollégám kétszer is kint volt, amikor ilyen ellenőrzés volt éppen, pont ott volt a Számozott utcán, és több lakó sérelmezte azt, hogy olyan jogosítványokkal vannak felruházva a rendészet vagy polgárőrök, amik jogsértők. Hiszen nem gondoljuk azt, hogy valaki jogszerűen benyúlhat valakinek a hűtőjébe, tehát,

hogy olyan intim szférákat is sérelmeztek. Aztán volt olyan, aki azt sérelmezte, hogy ott volt éppen valamelyik rokonánál, és azért büntették meg, mert ott aludt lent, és nem tudom, hány napot ott aludt lent, és nem volt bejelentkezve, ezért rászóltak, hogy nem maradhat ott hosszabb ideig. Volt, aki azt sérelmezte, hogy valakinél az önkormányzat engedélyezett építeni egy fáskamrát, és azt mondják, hogy bontsák le, mert a telekrajzon nincs rajta… szóval, voltak ilyen jellegű…

- *Meg lettek büntetve ezek az emberek vagy csak felszólítást kaptak?*
- Egyetlenegy büntetést sem láttam kimondottan úgy, hogy na, ez a büntetés. Szóban mondták, hogy … büntetés senki, talán egy-két ember volt, aki büntetésről beszélt, a többi az azt mondta, hogy figyelmeztetésben részesítik őket, de azt sem értették, hogy egyáltalán miért figyelmeztetik őket, amikor miért ne mehetne a rokonához, miért ne aludhatna ott pár napot?
- *A lakcímbejelentést megszigorították, és sokszor azokat sem engedik bejelentkezni, akiknek tulajdonosi jogaik vannak…*
- Pont mostanában volt egy ilyen probléma, az illető be van jelentkezve, a felesége meg a két gyereke nincs oda bejelentkezve, és a legutóbb, amikor voltak kint ellenőrizni a vasgyárban, akkor azt mondták nekik, hogy a gyerekek miért nincsenek.
- *Nagyon kíváncsi lennék a véleményedre, ugyanis a kutatás során azt tapasztaltuk, hogy amikor megkérdeztük az ott élőket, hogy jogosnak tartják-e a razziákat, a legtöbben azt válaszolták, hogy igen. Szerinted miért?*
- Elsősorban talán azért, mert a biztonságuk szempontjából. Mást nem tudok mondani. Nagyon sokan panaszkodnak a zaklatásra, és van egy jó pár, ha jobb módú cigányokkal beszélsz, akkor azt tapasztalod, hogy ők azt mondják, hogy tök jó, hogy vannak razziák.
- *Pontosan, de nem csak a jobb módúak estében tapasztaltuk ezt. Ez nekünk nagyon furcsa, de szerinted mi lehet ennek az oka, hogy ennyire így gondolják az itt élők, hogy jó dolog, ha kijárnak razziázni?*
- Ennek két oka lehet. A külső dolgoktól is védi őket. Amit mindig is mondok, az, hogy ha van egy rendőr a Számozott utcán, akkor ez az emberek biztonságát is segíti. Oda nem mehet be senki, és kivédenek olyan jellegű támadásokat, ami volt egyszer-kétszer. A másik pedig az, hogy a Bábonyibércen belül is vannak olyan elkövetők vagy nem tudom,minek nevezzem őket, kiscsoportok, akik nagyon komoly károkat okoznak az ott élő lakosok számára. És hát elsősorban ez is okozhatja, hogy ők azt gondolják, hogy jó az, ha nem költözik oda vadidegen ember, jó az, hogy ha az a közösség, aki ott van, meg tud maradni, mert azért a Bábonyibérc az elmúlt 10 évben mindenféle, a megyéből, de még külső megyékből is lakosokkal is felhígult. És ez nagyon komoly feszültséget jelentett az

ott lakók számára, hogy mondjuk beköltöztek olyan családok, akik nem ehhez a közösséghez tartoztak, és nem tudtak beilleszkedni oda.

- *Akkor ez lehet amögött, hogy mostanában ennyire sűrű volt a Bábonyibércen a razziázás?*
- Hát ez az egyik oka, így van, mert voltak ilyen híradások, hogy Csenyétéről meg Debrecenből költöztettek oda embereket, az egyik része ez volt, az okozta a razziák nagyságát, a másik dolog pedig az, hogy itt az önkormányzat, ahogy már mondtam, az elmúlt pár félévben nagyon nagy hangsúlyt fektetett a Bábonyibércre, meg a Tetemvárra. Nagyon látszik az, hogy át fog mozdulni a hangsúly a Számozott utcákról erre a két területre, mert ez a belváros környékén található. Nézd, a Bábonyibérc nagyon komoly kontrasztot jelent, ha valaki kimegy oda a nyomor széléből, a milliomos negyeddel szemben, tehát, hogy ezek mind-mind okozhatják a razziáknak az elszaporodását.
- *Azt mondod, hogy a hangsúlyeltolódás amiatt van, hogy ott magasabb státuszú lakosok élnek, vagy pedig még mást is látsz a dolgok háta mögött?*
- Amit lehet látni, és amit hallottam is, a következő hónapokban a Bábonyibércen legalább olyan mértékű átrendeződés lesz lakosság szempontjából, mint amilyen a Számozott utcák esetében volt, több mint a fele család elköltözött, kiköltözött, elmenekült, tehát itt is el fog kezdődni. Hiszen nem véletlenül kezdtek el, nemrég lebontottak egy házat a Bábonyibércen, nagy médiahangsúlyt fektettek neki, mutatták a helyi médiában, hogy lássák, tehát ott is el fog kezdődni.
- *Nekünk is vannak feltételezéseink erre vonatkozóan. Lehetséges-e szerinted, hogy az önkormányzat a Számozott utcák után most a Bábonyibércen folytatja a telepfelszámolást?*
- Folytatni fogja, meg át fogja rendezni. Azt látjuk, hogy a számozott utcán talán meg is fog állni egy minimális időszakra, és át fog tolódni, annak érdekében, hogy lássák, nem hagyjuk abba, mégis csináljuk (mármint a telepfelszámolást a számozott utcában).
- *Tudsz-e arról, hogy a Bábonyibércen milyen fejlesztési elképzelései vannak az önkormányzatnak?*
- Nem tudok semmit. Nem tudok többet
- *Elképzelhetőnek tartod-e azt, hogy a telepet teljesen felszámolják, csakúgy, mint a számozott utcákat?*
- Ilyet lehet hallani a máltaitól, tőlük hallottuk, hogy át fog tolódni, tehát nagy-nagy valószínűséggel kisajátítások, kilakoltatások lesznek, mert nagyon sok család jogtalanul, jogcím nélkül lakik ezekben a lakásokban, tehát el fog tolódni, tehát biztos lesz egy telepfelszámolási része az egésznek
- *Mi is ezt gondoljuk egyébként, mert minden jel erre mutat.*

- És a Tetemvárban is lesz.
- *Szerinted mit tudna tenni az RNÖ a razziák ügyében? És ezeken a területeken. Vannak-e javaslataid?*
- Alapvetően az a baj, hogy az elmúlt másfél-két évben folyamatosan tettünk javaslatokat. Az a baj, hogy a cigány önkormányzat, amit lehet, csinálunk, felemeljük a hangunkat. Próbálunk hangot adni ennek az egésznek, de ez már túlmutat a miskolci cigány önkormányzaton, már annyira túlmutat, hogy ezt már nem lehet úgy kezelni csak, hogy a miskolci cigány önkormányzat bead beadványokat. Itt már annyi mindenki megfordult, annyi mindenki írt a razziákról, a nyomortelepeknek a felszámolásáról, az önkormányzatnak az intézkedéseiről, hogy itt most már csak az van, hogy a belső… csak az van, hogy a Fideszen belül a politikai felső kör kezd valamit kialakítani. Tehát mi most csak azt tudjuk csinálni, hogy tovább csináljuk azokat a nyilvános dolgokat, amelyek felhívják a figyelmet ezzel kapcsolatban, hogy itt valami nem jó dolog az, amit csinál az önkormányzat, mert például itt sem azzal van gond a Bábonyibércen, hogy az önkormányzatnak szüksége van a Bábonyibércre, és hogy fel kell számolni. Akkor adjon megfelelő minőségű lakásokat a családoknak. Tehát itt azzal van gond, hogy a családok az utcára kerülnek. Kvázi az EBH-határozat hajléktalanná teszi az embereket. Tehát itt ezzel van a legnagyobb gond.
- *Terveztek-e valamilyen stratégiai együttműködést a razziák ügyében, hogy megvédjétek az ott élő lakosságot?*
- Most kire gondolsz?
- *Intézményekkel, civil szervezetekkel, bárkivel.*
- Nekünk van egy stratégiai együttműködésünk. Ebben benne van a TASZ, a NEKI, a Roma Polgárjogi Mozgalom, a Roma Parlament. Tehát van egy platform, ami ezt az egész dolgot ilyen két-háromhavonta egyeztetünk, megbeszéljük, hogy mit lehetne csinálni. Ez kb. egy éve alakult.
- *Igen, erre gondolok egyébként.*
- Van közös platform. Ami nagyon nagy hiányt jelent, hogy most nagyon fontos lenne, hogy az országos roma önkormányzat is fantáziát lásson abban, hogy ebbe a dologba bele kellene kapcsolódnia.
- *Látsz most erre valamilyen esélyt?*
- Nem. Abból a szempontból talán igen, hogy a Misiék ebben a dologban most sokkal előrébb vannak, hogy az ORÖ-ben most előrébb vannak, mint amilyen az elmúlt években bármikor is voltak, és ez okozhat most egyfajta segítséget ebből a szempontból.
- *Szerintem is fontos lenne, hogy eben a dologban lépjetek. Milyen a kapcsolatotok a helyi szociális ellátó rendszerrel?*

- Figyelj, nekünk mindenkivel vannak kapcsolataink, tehát a roma önkormányzatnak vannak kapcsolatai a szociális ellátórendszerrel, de már rég nem olyan jó, mint régen.
- *Ennek mi az oka?*
- Elsősorban minden megváltozott. Olyan szinten megváltozott a szociális ellátórendszernek az arculata, tehát mindent mindennel összevontak, tehát teljesen átalakultak ezek a dolgok. És ami a lényeg, mivel ezek a dolgok mind-mind önkormányzati fenntartású, önkormányzathoz köthető testületek, és többé-kevésbé politikai kinevezések vannak a vezetők élén, és ezért sokkal-sokkal nehezebb kvázi ellenállásból jó kapcsolatot kialakítani.
- *Mint szociális munkásnak rettenetes rossz tapasztalataim vannak a szociális ellátórendszer működéséről. Olyan ügyeket nem intéznek el a klienseknek, amelyek alapdolgok.*
- Amióta a Számozott utcákban elindult az egész dolog, én szinte családsegítést, szociális munkát nem is láttam ott, a máltaiakon kívül. Ők pedig nem önkormányzati szerv.
- *És a Málta együttműködő?*
- Én azt mondom, hogy nehéz velük is, a Máltai sok esetben úgy gondolkodik, mint egy politikai testület. A megbízásokat az államtól, Miskolctól kapja, azokat teljesíti. Állami felkérés volt, hogy jöjjenek ide, és csináljanak valamit. Velünk a kapcsolatuk, rendszeres, havonta többször is találkozunk velük, de igazából azt kell látni, hogy csak ők tárgyalnak az önkormányzattal. Ennyi. Mi nem vagyunk ott azokon a megbeszéléseken. Amikor Vecsei Miklós tárgyal a városvezetéssel, akkor találkozunk utána vagy éppen előtte. Az, hogy a beszélgetésen mi hangzik el, és mi nem, és hogy mit ad át nekünk, és mit nem, az már egy másik kérdés.
- *Jól érzékelem, hogy nagyjából magatokra vagytok hagyva?*
- Abból a szempontból vagyunk magunkra hagyva, hogy minden jogvédő szervezet jóval több feladatot lát el, mint Miskolc. Most beszéljünk a TASZ-ról. A TASZ-nak nem az az egy feladata van, hogy Miskolcot próbálja meg feladatként kezelni csak. Miskolcon csak mi vagyunk, akik ezt az egész feladatot csináljuk, akik próbáljuk ezt a dolgot valamilyen módon kezelni. Szóval, picit magunkra vagyunk hagyva. Itt lenne jó az ORÖ segítsége pl. Nem beszélve arról, hogy azért már nagyon sokan voltak nálunk. És mindig azt szoktam mondani, hogy az egyik legnagyobb probléma, hogy a működésünk is igen nagy problémát jelent. Tudod, hogy mekkora költségvetésből gazdálkodunk? Tehát hogy az elmúlt években arra próbáltam törekedni, hogy valamilyen segítséget kapjunk. Mert könnyebb lenne, ha nem kellene az önkormányzatnak könyörögni azért, hogy az irodába, amikor összehívom a platform-megbeszélést, vagy amikor az önkormányzatnak a

villanyát kapcsolom fel, aki fizeti a villanyom, a vizemet. Olyan kemény, kegyetlen helyzetben van az ember, hogy az valami hihetetlen.

- *Sokféle munkát kellene ellátnotok, sok feladatotok van, de nem mindennek tudtok eleget tenni, ezért is kérdeztem, hogy milyen együttműködéseitek vannak?*
- Jó lenne, amit te is mondasz, hogy ha lenne egy ügyvédje az RNÖ-nek, akit fizet, és heti 4 órában segítene bennünket. És nem kellene keresnem a Neki-t, a TASZ-t, hogy jogi ügyekben segítsen, akik le vannak terhelve, hanem ezekkel az ügyekkel egyből tudnánk hozzá fordulni.
- *Nem tudom, tudod-e, hogy a TASZ elkezdett egy együttműködést a Miskolci Egyetemmel, amelynek keretében joghallgatókat vont be egy jogklinika működtetéséhez. És már el is kezdték a működést. A szakmaközi együttműködésben látsz-e fantáziát?*
- Mindenféleképpen, hát hogyne. Minden olyan dolog, amelyik segít, és nem gátol, az jó. Mi, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat nyitottak vagyunk mindenre, aki segíteni akar. Azon vagyunk., hogy ha lehetőség van, az minél szélesebb körben legyen. Nagyon fontos ez a jogklinika.
- *A másik javaslatunk az lenne, hogy pl. a helyi egyetemről a szociális munkás és szociológus hallgatókat bevonni, önkéntes szociális munkával segíteni a szegregátumban élőket. Szerintem az RNÖ-nek itt is lenne szerepe.*
- Azt gondolom, hogy nagyon sok olyan dolog van, amiben szerepet lehet találni magunknak, és még egyszer mondom, a szociális munkások segítik a munkánkat. Az lenne jó, ha jó együttműködések alakulnának ki. Az ingyenes segítség tök jól jön, mert nem tudunk fizetni jogászt, szociális munkást. De azt mondom, hogy vannak olyan jó embereink a telepeken közmunkában, akik tudnának segíteni nekünk.
- *Csináltátok ezt a telepőr programot.*
- Nem. Mi a tanácsadó programot szerettük volna csinálni, egy tapasztalati szakértői programot akartunk csinálni.
- *Miért rémlik úgy, hogy ti ebben a telepőr programban részt vettetek?*
- Volt ilyen még az előző városvezetésnél, a Bábonyibércen is volt.
- *Ebben ti nem vettetek részt partnerként?*
- Nem. A vajda csinálta. Nem működött ez rosszul. Az volt az érdekes, hogy azt láttam, hogy kialakultak együttműködések a településőrök és az ott lakók között. Nagyon sok olyan dologra rá tudták venni őket, ami a megítélésükben segített, akár a szemétnek az elpakolása, és egyéb más higiéniai dolgokkal kapcsolatosan.
- *Több ember is jelezte, hogy a településőr akár megoldás is lehetne a közbiztonság miatt.*

- Úgy van, főleg, ha több cigányt is bevonnak ebbe, csak akkor. Mert egy kicsivel több a településőr, mint a neve, magának a településnek az őre, egy picit ilyen bizalmi ember.
- *A Gizella utcáról tudsz-e valamit? Mik a szándékai az önkormányzatnak a területtel?*
- Az a baj ezekkel a dolgokkal, hogy mindig csak utólag tudjuk meg, hogy mit akar az önkormányzat. Hallottunk különféle központok létrehozását, meg felújítják, és ilyen önkormányzati lakásokat akarnak kialakítani benne. Hallottunk sok mindent, de hogy konkrétan mit akar az önkormányzat, azt nem tudjuk.
- *Annak idején, amikor csinálták a fejlesztési terveket, mennyire vonták be az RNÖ-t, illetve hívnak-e benneteket ilyen megbeszélésekre?*
- Nem. Az a baj. hogy az előző időszakban nagyon sokszor csak úgy írtuk alá a papírokat, hogy meg sem értettük, mit írunk alá. Nem lettek bevonva. És az elmúlt 5–6 évben mi nem lettünk bevonva, az ezer százalék.
- *Az önkormányzat nem tekint partnernek titeket?*
- Nem, az elsődleges roma partner, az a Málta. Ők csinálják a Lyukót, a Jelenlét programot, a Számozott utcát, semmilyen programba nem vonnak be minket
- *A bizottságok munkájában sem vesztek részt?*
- Meghívnak minket az oktatási bizottságba, de csak formalitás. Nem lehet csak úgy megszólalni, kimondottan ügyekkel kapcsolatban nem.
- *Köszönöm a beszélgetést.*